

ПОСТДА

ГАЗЕТА 1930 ИИЛ
12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН • Ўзбекистон Республикаси ИИВ наشري • 2005 йил 13 октябрь, пайшанба • 41 (3622)-сон

ШИЖОАТЛИ ФАРЗАНДЛАРИНГ ХИЗМАТИНГГА ШАЙ, ЭЛИМ!

УШБУ СОНДА:

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

**ГИЁҲВАНДЛИК-
УМР ЗАВОЛИ**

10

**Кўнгил мулкига
бир назар**

16

**ШИРИН СЎЗ —
ЖОН ОЗИҒИ**

21

МУШТАРИЙЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Бирлашган таҳририятида ("Постда" ва "На посту" газеталари) 18 октябрь – сешанба куни соат 10.00 дан 13.00 гача одамларни эксплуатация қилиш мақсадида ёллаш ва ноқонуний равишда хорижга олиб чиқиш мавзусига бағишланган бевосита мулоқот бўлиб ўтади. Унга Ўзбекистон Республикаси ИИВ Ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш Бош бошқармаси, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг етакчи мутахассислари, шунингдек, "Истиқболли авлод" нодавлат, нотижорат ташкилоти вакиллари таклиф қилинган. Мулоқот иштирокчиларига қуйидаги телефон рақамлари орқали мурожаат қилишингиз мумкин: 132-05-51, 139-70-40, 133-61-64. Саволлар олдиндан ёзма равишда ҳам қабул қилинади.

Манзилимиз: 700029 Тошкент шаҳри, Ю. Ражабий кўчаси, 1.

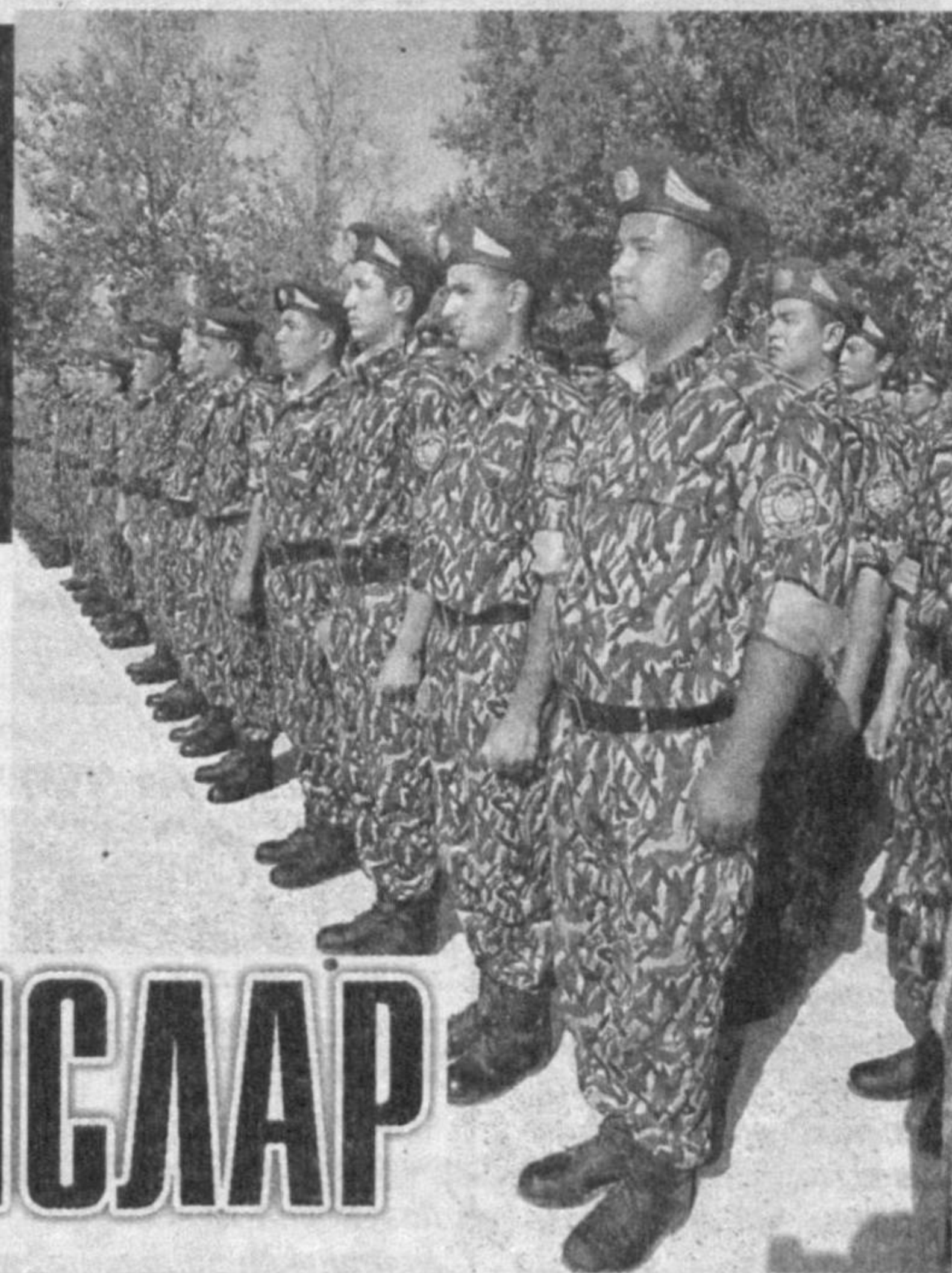
Мўлжал: метронинг "Космонавтлар" бекати.

Ички ишлар тизимларида ўтказилаётган ислохотларда шахсий таркиб сафларини ҳар томонлама етук мутахассислар билан тўлдириш асосий талаблардан деб белгиланган. Ана шундан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарорига биноан республика ИИВ Академиясида сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курслари ташкил этилди.

этиришяпти, — деди сержантлар таркибини тайёрлаш олий курслари бошлиғи, полковник С. Тангирбердиев. — Жойлардан билим даргоҳимизда таълим-тарбия олиб, ҳозирда намунали хизмат қилаётган ходимлар ҳақида мин-

бир мутахассислик бўйича тайёрланаётган курсантларга алоҳида жиҳозланган аудиторияларда машғулот ўтилади. Масалан, кўриқлаш хизмати учун зарур бўлган кўриқлаш пулти, йўл-патруль хизмати учун эса ҳаракат хавфсизлигини

Ўзбекистон Республикаси давлат суверенитетини ҳимоя қилиш учун зарур билимларга эга бўлган, ички ишлар хизматига виждонан ёндашувчи, фуқаролар хавфсизлиги ва жамоат тартибини сақлаш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишга маҳорати етарли, зарур ҳолларда, жиноятчиликка қарши курашда ички ишлар идораларининг куч ва воситаларидан самарали фойдалана оладиган ходимлар тайёрлаш мақсадида ташкил этилган олий курсларда ўқиш олти ой давом этади. Бу ерда ички ишлар

ЕТУК МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ ЙЎЛИДА

лиш, миллий мафкурага асосланган дунёқарашга эга бўлишлари ва уларни ўз фаолиятларида ифода эта олишлари талаб этила-

натдорчилик хатлари келаяпти. Бухоро вилояти ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими алоҳида милиция батальони сардори, капитан У. Фаттоев батальонда взвод сардори бўлиб хизмат қилаётган кичик сержант Нажмиддин Атоевнинг бошқаларга ўрнатилган бўлаётгани ҳақида ёзган. Фарғона вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ бошлиғи, подполковник Р. Абдуллаев ППХ батальони гуруҳ сардори, кичик сержант Н. Сайфиддиновнинг хизматига яхши фикрлар билдириб, унга таълим-тар-

таъминлаш воситаларининг намуналари кўйилган. Курсантлар назарий билим олиш билан бирга, техник воситаларни амалда қўллаб кўрадилар.

Ҳар бир курсант машғулотларнинг услубий қўлланмаси, тегишли адабиётлар билан таъминланган. Ҳарбий-тактик, ўқ отиш, саф машғулотлари махсус жиҳозланган иншоотларда олиб борилади. Машғулотларда асосий эътибор курсантларнинг фавқулодда вазиятлар ва террорчилик ҳуружларига дуч келганда тезда ҳаракат

сантларнинг ҳуқуқий билимларни пухта эгаллашларига алоҳида эътибор қаратилган. Машғулотлар ҳуқуқ илмининг етук мутахассислари ва олимлар томонидан олиб борилаётганини таъкидлаш жоиз.

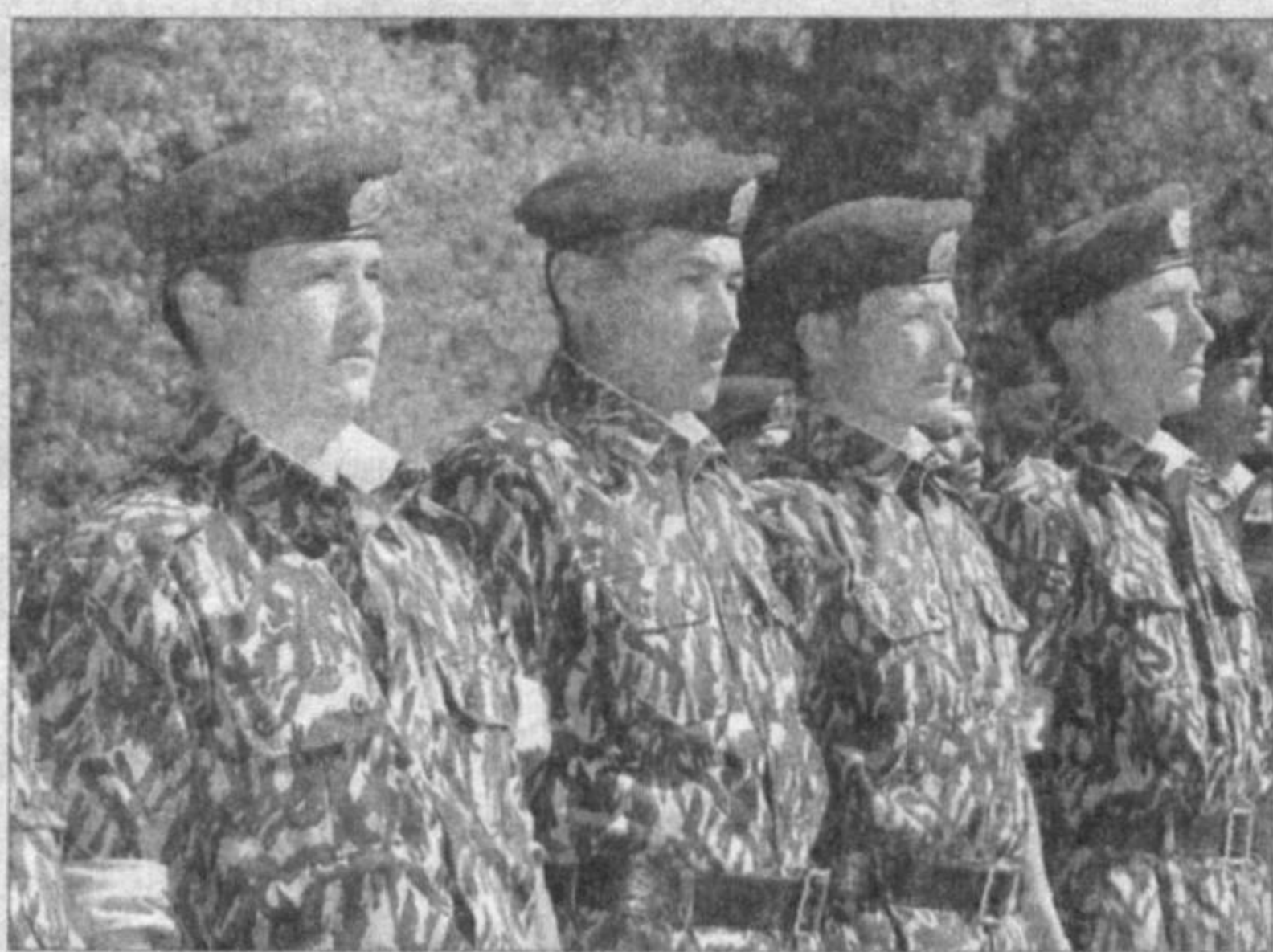
Маънавияти бойиб бормаган кишининг келажаги порлоқ бўлмайди. Ҳар қандай касб эгаси юксак маънавиятга бўлиши керак. Акс ҳолда замон талабидан орқада қолиб кетади. Бунинг учун шарт-шароит ҳам етарли бўлиши лозим. Бу борада ИИВ Академиясида амалга оширилган ишларни ибрат қилиб кўрсатса арзийди. Жумладан, Сержантлар олий курсларининг маънавият ва маърифат хоналари зарур кўргазмалар воситалар, адабиётлар билан бойитиб бориляпти. Курсантлар хоҳлаган матбуот нашри билан танишиши, бадий, илмий, тарихий китобларни муролаа қилиши мумкин.

жисмоний тайёргарлик машқларидан ташқари спортнинг футбол, волейбол, самбо, кураш, қўл жанги каби тўғаракларига жалб этилган. Машғулотларни малакали спортчилар ўтишяпти.

Ўтган йили 600 ўринли ётоқхона таъмирлаш ишлари бошланганди. Айни кунларда ҳар томонлама қулай шарт-шароитлар яратилган ётоқхона курсантлар ихтиёрига берилган. Бу ерда маиший шароитлардан ташқари дарс тайёрлаш, маданий ҳордиқ чиқариш учун ҳам қулайликлар етарли. Айниқса, жисмоний тарбия машқлари учун тренажерлар қўйилганидан кўпчилик хурсанд.

Тартиб-интизомга қатъий риоя этилишига эришилаётгани курсантлар ҳар бир машғулотни пухта ўзлаштириб олишларида муҳим омил бўляпти. Бу эса хизмат самардорлигига ўз таъсирини кўрсатмоқда.

Сержантлар тайёрлаш олий курслари фаолияти ҳақида яна кўп илқ гаплар айтиш мумкин. Академия раҳбариятининг саъй-

идораларининг патруль-пост, йўл-патруль, кўриқлаш хизматлари, жазони ижро этиш муассасалари, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва бошқа йўналишлари бўйича ходимлар тайёрланади.

— Сержантлар тайёрлаш олий курсларида, — деди биз билан суҳбатда республика ИИВ Академияси бошлиғи, полковник Х. Зокиров, — нисбатан қисқа вақт ичида ҳар томонлама етук, эл-юрт ишига камарбаста ҳуқуқ-тартибот посбонлари тайёрланади. Бу эса ўқув даргоҳи раҳбарлари, педагогик жамоа зиммасига катта масъулият юклайди. Олдимизга қўйилган вазифа Ватан, эл-юрт манфаати билан муштарак бўлгани учун ўқув жараёнида хизмат қилиши, ўқув хоналарини замонавий компьютерлар билан тўла жиҳозлашга ҳаракат қилишимиз. Бу эса ўз самарасини берапти.

Курсантлар юқори даражада билимга эга бўлишлари учун улардан ижтимоий-сиёсий фанларни чуқур эгаллаш, давлат сиёсати, ижтимоий муаммолар ва жараёнларга тааллуқли долзарб масалаларни мустақил таҳлил қила олиш, Ватан тарихини би-

ди. Шунингдек, курсантлар инсон билан инсон, жамият, атроф-муҳит ўртасидаги муносабатларни тартибга солувчи асосий ҳуқуқий ва ахлоқий қондаларни билиши, амалиётда қўллаш олиши, ўзи танлаган мутахассислик бўйича замонавий техника ва технологияларни ишлата олиши керак. Бундан ташқари компьютерда яхши ишлаш олиши, ўз хизмат фаолиятини ташкил этиши ҳам талаб этилади. Ҳар бир курсант соғлом турмуш тарзи тушунчасига эга, жисмоний жиҳатдан чиниққан, жанговар қуролларни қўллашни пухта эгаллаши шарт.

Ана шу талаблар бажарилиши учун республика ИИВ Академияси раҳбарияти томонидан ўқув машғулотларининг ҳар томонлама пухта олиб борилишига алоҳида эътибор бериляпти.

Билим даргоҳининг биринчи қадиргоҳлари ўтган йилнинг сентябрь ойида ўқишга қабул қилинганди. Дастлабки 200 нафар курсант олий курс машғулотларини ўтагач, хизматга юборилди.

— Ўқишни тугаллаган сержантларимиз алақачон жойларда хизматни давом

бия берганларга раҳматлар айтган. Бундай мазмундаги хатларни яна кўплаб келтириш мумкин. Энг муҳими, сержантларни тайёрлаш борасидаги хизматларимиз зое кетмаётганидан хурсандмиз.

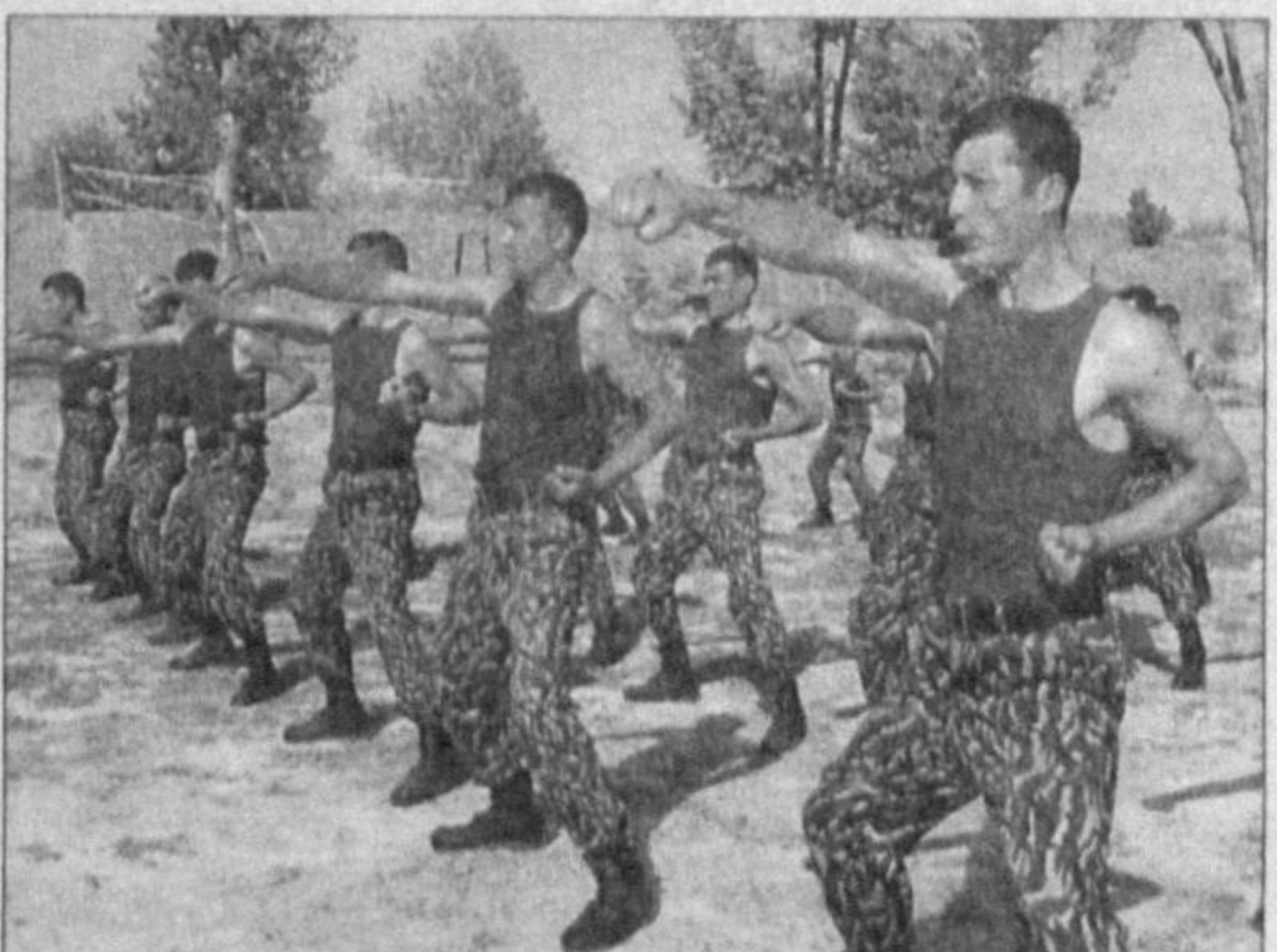
Курснинг иккинчи босқич битирувчиларига яқинда диплом топшириш маросими бўлиб ўтди. Тўрт юз нафар курсант ўзлари танлаган мутахассислик бўйича пухта билим олиб, хизматга йўлланма олди.

Сержантлар олий курсларини давр талаби даражасига етказиш йўлида амалга оширилаётган ишлар мақтовга лойиқдир. Алоҳида ўқув аудиториялари янги мебеллар билан жиҳозланиб, кўргазмалар ўқув қуроллари батартиб жойлаштириб қўйилган. Замонавий компьютерлар курсантлар ихтиёрида. Ҳар

қилиш тактикаси, усуллари пухта эгаллашларига қаратилляпти.

Курсантларнинг касб маҳорати ва билим савиясини ошириш мақсадида ўзлари танлаган мутахассислик бўйича иш ўрганишлари учун жойларда амалиёт ўташади. Улар республика ИИВ Жазони ижро этиш Бош бошқармаси, республика ИИВ ҳузуридаги Кўриқлаш бирлашмаси, Тошкент шаҳар ИИББ, Тошкент вилояти ИИБ тизимларида ўтказилаётган амалий машғулотларда билимларини янада мустаҳкамлашаёпти.

Фуқаролар ички ишлар ходимларига асосан ҳуқуқий масалаларда мурожаат этишади. Ходим ҳар қандай саволга жавоб бериб, тушунтириб бера оладиган бўлиши лозим. Шунинг ҳисобга олган ҳолда кур-

Уларнинг маданий савиясини ошириш, дунёқарашини кенгайтириш, эстетик тарбияси пухта бўлиши учун пойтахтимиздаги санъат ва маданият масканларига олиб борилади. Республикаимиздаги таниқли маданият, санъат арбоблари билан учрашувлар ўтказиб турилади.

Билим юртида курсантлар жисмоний жиҳатдан чиниқиши учун катта имкониятлар мавжуд. Улар

ҳаракатлари курсантларнинг юртимизда тинчлик ва осойишталикни сақлаш йўлида фидойилик кўрсатадиган ҳақиқий посбонлар бўлиб етишишларига хизмат қилмоқда.

Ф. САЪДУЛЛАЕВА,
майор.

Суратларда: ИИВ Академияси Сержантлар таркибини тайёрлаш олий курслари фаолиятидан лаҳзалар.

АБУ КЕНЖАЕВ
олган суратлар

Мен кўп йиллардан буён "Постда" газетасини мунтазам ўқиб келаман. "Постда" газетасининг шу йил 6 октябрь сонидан устозим Озод Шарафиддиновнинг бу ёруғ оламдан кўз юмганларини ўқиб, асло ишона олмадим.

Устозим, Ўзбекистон Қаҳрамони Озод Шарафиддинов ҳақида гап кетганда кўз ўнгимда қирра бурун, ҳамиша ораста кийинадиган, хушмуомала, нигоҳи ўткир, қадамлари шахдам, ўқувчиларига нисбатан ғоят меҳрли адабиёт фани ўқитувчиси — Урта Осийе Давлат университети (ҳозирги ЎЗМУ) филология факультетининг ёшгина аълочи талабаси гавдаланади.

Қизиғи, 8-10 синф-

УСТОЗ ХОТИРАСИ ҚАЛБИМИЗДА

ларда ўқиб юрганимизда бизга олий маълумотли адабиёт фани ўқитувчиси Убайдулла ака Салоҳиддинов эмас, Озод ака сабоқ берган эдилар.

Эсимда, 1949—1951 йилларда адабиёт фанидан дарсликлар бўлмагани учун домла ипга терилган маржондай чиройли ҳарфлар билан ёзилган кўлёмаларини қолдирар эдилар. Биз дарсдан кейин кўлёмладагиларни дафтаримизга кўчириб олардик.

Озод ака ўта талабчан эдилар. Эркин мавзуларда иншолар ёздириб; мустақил фикрлашга ўргатардилар. Баҳо қўйишда ўта "ҳасис", қаттиққўл эдилар. Кимки иншони бирор манба-

дан кўчириб ёзса, уни қайси газета ёки журналдан кўчирганини бехато айтиб, ўз фикри билан бошқатдан ёзишни талаб қилардилар. Шу боис ҳам устозда фақат "4" баҳога ўқиган болалар олий ўқув юртларига ҳеч қийналмай беш баҳолар билан кирган. Устоз сумкаларида ҳаммиша газета, журналлар олиб юрар, кўп ўқирдилар. Маъруза қилганлари ёки она тили фанидан ўтган дарсларини онгимизга шунчалик "қўйиб" қўйганларки, ўша пайтлар олган сабоқларим ҳамон ёдимда. Устознинг берган пухта билими туфайли мен шифокор бўлиб етишдим ва устозимни даволовчи шифокори бўлиш бахтига муяссар бўлдим.

Домла ўта ноёб хотира соҳиби эдилар. Орадан 54 йил ўтган бўлса-да, 1949—1951 йилларда Хадра даҳасидаги 59-мактабда ўқитган юзлаб собиқ ўқувчиларининг нафақат исмлари, фамилияларимизга-ча адашмай айтишлари бизни лол қолдирарди.

Яхшидан ном қолади. Устозимдан ҳам қобил фарзандлар, набиралар, биз каби минглаб шоғирдлар, юзлаб илмий асарлар, таржималар, фалсафий китоблар қолди.

Устозимиз, адабиётшунос олим, хассос, камтар инсон, профессор, Ўзбекистон Қаҳрамони Озод Шарафиддиновнинг хотираси унинг шоғирдлари, ҳамюртлари қалбида ҳаммиша барҳаётдир.

Муътабархон БОКИ
қизи Азлархонова
(Каримжонова),
меҳнат фахрийси.

Жўра Аъзамович АЪЗАМОВ

Бешафқат ўлим ички ишлар идоралари фахрийси, Республика ИИБ Фахрийлар кенгаши аъзоси, устозимиз, истеъфодаги генерал-майор Жўра Аъзамович Аъзамовни 76 ёшида орамиздан олиб кетди.

Жўра Аъзамович 1930 йилда

Тошкентда таваллуд топди. Тўлиқсиз ўрта мактабни тугатгандан сўнг, майда саноат корхоналарида ишлаб юрди, кейин Тошкент милиция мактабига ўқишга кирди. Ички ишлар ходими мутахассислигини эгаллаб, Тошкент шаҳридаги бир қатор ички ишлар идораларида турли лавозимларда хизмат қилди. Асосан тезкор вакил бўлиб пойтахтда жиноятчиликка қарши курашда фаол иштирок этди. Тажрибали ходим сифатида раҳбарлик лавозимларида ишлади. 1972 йилда Тошкент вилояти ИИБ бошлиғининг ўринбосари этиб тайинланди. 1980-1982 йилларда эса республика ИИБ Жиноят қидирув бошқармасига раҳбарлик қилди.

Кейинчалик Жўра Аъзамов республика ИИБ ҳузуридаги Кўриқлаш бирлашмасига бошлиқ бўлди. Ички ишлар идораларида бой тажриба тўплаган, раҳбарлик лавозимларида ўзини кўрсатган Жўра Аъзамов Самарқанд вилояти ички ишлар бошқармасига бошлиқ этиб тайинланди. Унинг раҳбарлигида вилоят ҳудудида жиноятчиликка қарши кураш, унинг олдини олиш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш бўйича қатор ибратли ишлар амалга оширилди.

Ж. Аъзамов қандай лавозимда ишлаган, ўзини ташкилотчи раҳбар, касб фидойиси, жиноятчиликка қарши курашда жонини ҳам аямайдиган ходим сифатида намоён этиб, бошқаларга ўрнак бўлди, хизматлари муносиб тақдирланди.

Қарийб 40 йил ички ишлар идораларида хизмат қилиб, генерал-майор унвони билан нафақага чиқди. Бироқ шунга қарамай ИИБ Фахрийлар кенгаши ишида фаол иштирок этди.

Бугунги кунда унинг кўплаб шоғирдлари республика ички ишлар идоралари тизимлари ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларида турли лавозимларда хизмат қилмоқдалар.

Ажойиб инсон, устоз ва мураббий Жўра Аъзамович Аъзамовнинг порлоқ хотираси қалбларимизда мангу яшайди. Марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдирамыз.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ раҳбарияти,
шахсий таркиби ва Фахрийлар кенгаши.

АНЪАНА ДАВОМ ЭТАДИ

Ёш аскарларни тантанали кутиб олиш, шунингдек, белгиланган хизматни ўтаб бўлган аскарларни тантанали кузатиш маросимларини ташкил этиш республикамизда йилдан-йилга анъананага айланиб бормоқда.

Пойтахтимиздаги темир йўл вокзалига Андижон—Тошкент поезда келиб тўхтади. Ундан ИИБ Қоровул қўшинларига қарашли полковник Ш. Чиналиев сардорлик қилаётган ҳарбий қисмга Ватан олдидаги йигитлик бурчларини ўташ учун Наманган, Фарғона ва Андижон вилоятларидан келган бир гуруҳ бўлғуси аскарлар тушдилар. Уларни республика ИИБ Қоровул қўшинлари Бош бошқармаси ташкилий чақирув ва жамлаш бўлими бошлиғи, майор Н. Рўзметов, ҳарбий қисм командирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари майор У. Баротов,

ўқув базаси бошлиғи, полковник Н. Поповлар кутиб олдилар. Ҳарбий қисмнинг катта лейтенант В. Яковлев раҳбарлигидаги оркестр ижросида янграган мусиқа садолари остида ёш аскарлар ҳарбий қисмга йўл олдилар.

Майор У. Баротов уларга ҳарбий қисмнинг босиб ўтган тарихий йўли ҳақида

қисқача маъруза қилди. Шундан сўнг аскарларни истеъфодаги полковник Н. Чурсинов Қоровул қўшинлари тарихий музейи экспонатлари билан таништирди. Ёш аскарлар қайта тиббий кўриқдан ўтказилиб, ҳарбий кийим-кечак билан таъминландилар. Тантанали кутиб олиш тадбири муносабати билан ёш аскарларга ош тарқатилди. Шундан сўнг ёш аскарлар ҳарб илмини пухта ўрганиш учун ўқув базасига жўнатилди.

Бундай тадбирлар ИИБ Қоровул қўшинларига қарашли барча ҳарбий қисмларда давом этмоқда. Биз ёш аскарларимизнинг Ватан олдидаги йигитлик бурчларини аъло даражада ўтаб, ёруғ юз билан соғ-саломат ота оналари бағрига қайтишларига тилакдошмыз.

Баҳриддин
ЛУТФУЛЛАЕВ,
сержант.

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар Вазирлигига Германия Федератив Республикаси божхона криминал полицияси президенти жаноб Карл-Хайнц Маттиас ташриф буюрди. Германиялик меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг ўринбосари, полковник А. Қўлдошев қабул қилди.

Сўхбат давомида вазир ўринбосари мамлакатимиздаги гиёҳвандлик моддалари билан боғлиқ вазиятга батафсил тўхталиб, гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланишига қарши кураш ва бу ишда бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳамда божхона хизмати билан ҳамкорликнинг аҳволи ҳақида сўзлаб берди. Ўз навбатида божхона полицияси пре-

зиденти сўз олиб, Германия давлатида бу борада олиб, борилаётган ишларга тўхтади.

Бўлиб ўтган ўзаро сўхбат тажриба алмашишга имкон берди ва гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланишига қарши кураш бўйича ўзаро ҳамкорликнинг янада кенгайишига хизмат қилади.

Ўз мухбиримиз.

Наманган шаҳридаги "Спартак" ўйингоҳида аҳоли хавфсизлигини таъминлаш, жиноятчиликка қарши кураш, террорчилик ва кўпуровчилик ҳаракатларининг олдини олишда ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларига яқиндан ёрдам берган маҳалла посбонларидан айримларини ички ишлар идоралари сафига қабул қилиш маросими бўлиб ўтди.

САРАЛАБ ОЛИНДИ

Биргина Наманган шаҳрида фаолият кўрсатган маҳалла посбонларидан 50 нафарини ўз сафимизга

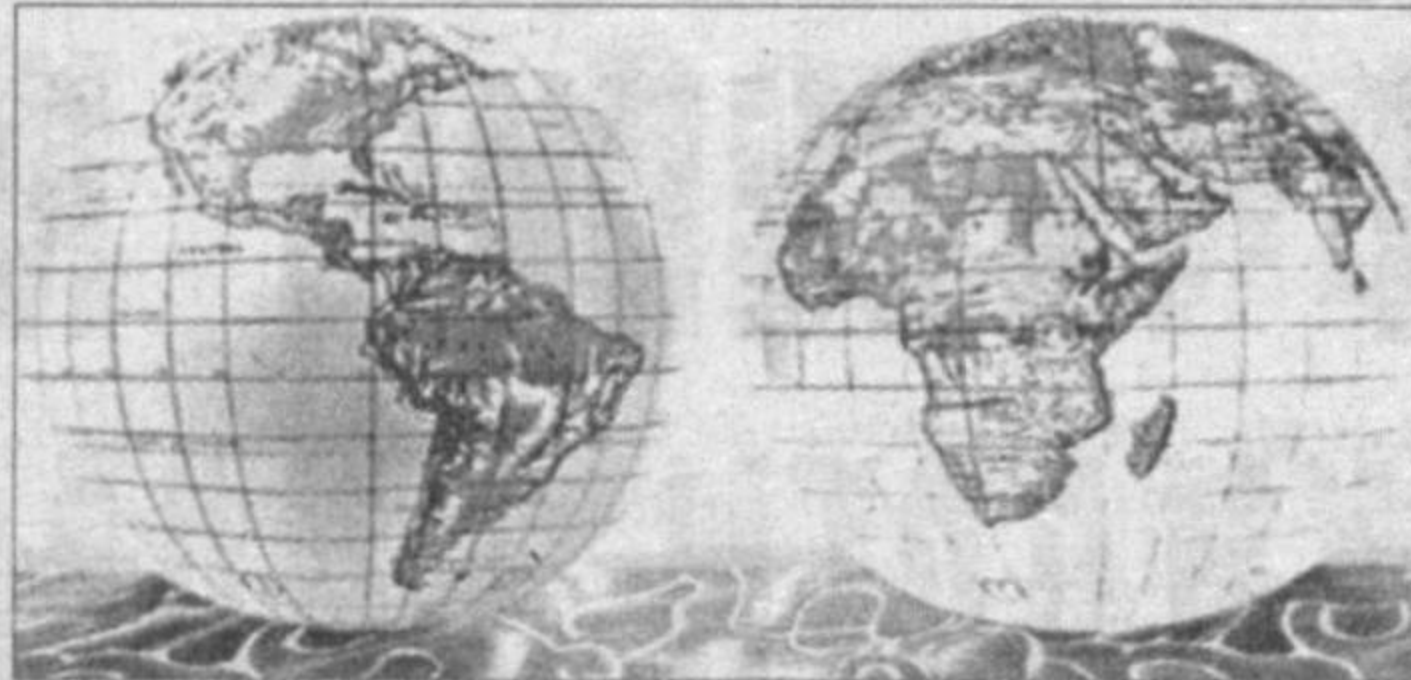
қўшмоқдамиз, — дейди Наманган шаҳар ИИБ бошлиғининг ўринбосари, подполковник Маҳмуджон Туреунов. — Ал-

батта, улар посбонлик даврида ички ишлар идоралари фаолияти билан яқиндан танишишди. Соҳа йўналишларига кўникишди. Ўйлайманки, бундан кейинги хизмат вазифаларини адо этишларида қийналишмайди.

Маҳалла посбонлари ички ишлар идораларининг заҳираси сифатида иш бошлашган эди. Ўзгир-борли томони, уларнинг 74 нафари жисмоний, ахлоқий ва руҳий тайёргарликдан ўтиб, синов асосида танлаб олинди.

Рустам НУРИДДИНОВ,
катта лейтенант.

Янги Орлеанда полициячилар “Associated Press” (“AP”) гуруҳининг аъзосига ҳужум қилишди. Сабаби, журналистлар полициячиларнинг бир маст кишини қандай калтаклашаётганини тасвирга туширишаётган эди.

Германияда христиан-демократлар ва социал-демократлар ўртасида бир ойдан буён давом этаётган баҳс-мунозаралар ўз ниҳоясига етди. Ниҳоят, томонлар Германия тарихида ilk бор мамлакат ҳукумати-га аёл киши — ХДС етакчиси Ангела Меркель раҳбарлик қилишига келишди. Баъзи маълумотларга қараганда, Герхард Шрёдер ўзига таклиф этилган Ташиқи ишлар вазири лавозимини рад этиб, сўбсат майдонидан кетишини айтган.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

“AP”нинг маълумотларига қараганда, бир полициячи бар ёнида турган кишини урган. У қаршилиқ кўрсатгач, тўрт нафар “осоийшталик посбони” ҳалиги кишини ерга ётқизиб калтаклашган. Шу пайт полиция офицери юз бераётган воқеаларни тасвирга тушираётган продюссер Рич Метьюзга камерани ўчиришни буюрган. Метьюз бунга жавобан ҳужжатини кўрсатиб, ўз ишини қилаётганини айтган. Шунда полициячилар уни машинага тақаб, қорнига уриб, жўнаб қолишини талаб қилишган. Видеотасвир Янги Орлеан полицияси раҳбариятига топширилгач, калтаклашда иштирок этган уч полициячи қўлга олинди. Уларга ўзгаларни калтаклаш бўйича айб эълон қилинди.

БИР БИТИМГА КЕЛИШДИ

Айни пайтда социал-демократлар партияси тузилажак коалицион ҳукумат таркибидан муносиб ўрин оладиган бўлди. Унинг вакиллари ўзаро келишувга кўра ташқи ишлар, меҳнат, соғлиқни сақлаш, молия, адлия, транспорт, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқтисодий ҳамкорлик вазирликларига раҳбарлик қилишади. Германия ҳукуматининг янги сиёсати ҳақида бир ойлардан сўнг фикр юритиш мумкин бўлади. Чунки коалицион ҳукумат таркиби борасидаги музокаралар 12 ноябрда ўз якунига етади.

ҚУРБОНЛАР СОНИ ОШИМОҚДА

Жанубий Осиёда кучли zilzila оқибатида қурбон бўлганлар сони 40 минг кишига етиши кутуляпти, дея ёзади Покистоннинг “The News International” газетаси. Журналистларнинг маълумотларига қараганда, якшанба куншқ бу рақам 35 мингга етганди. Фақат Покистоннинг Кашмир вилоятининг ўзида дастлабки ҳисоб-китоблар бўйича, 30 мингдан зиёд одам нобуд бўлган.

UNICEF вакиллари халқаро ҳам-жамиятни zilzilaдан жабр чекканларга ёрдам кўрсатиш учун Покистонга камида 20 миллион АҚШ доллари ажратишни чақирган. Бу пуллар уй-жойдан ажралган оилаларга вақтинчалик бошпана ташкил этиш, уларни озиқ-овқат, ичимлик суви ва бошқа энг зарур нарсалар билан таъминлаш учун сарфланади. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, ер силкиниши оқибатида 2,5 миллиондан ортиқ киши бошпанасиз қолган.

АҚШ ҳукумати zilzila оқибатларини тугатиш ва жабрдийдаларга ёрдам кўрсатиш учун 50 миллион доллар ажратишини маълум қилди. Илгарироқ Жаҳон банки раҳбари Пол Вулфовиц мазкур молиявий муассаса Покистондаги ер қимирлаши оқибатларини тугатиш мақсадида 20 миллион АҚШ доллари ажратила-жагини маълум қилган, ушбу давлатга ёрдам бериш ниятида бўлган мамлакатларни мазкур йўналишдаги фаолиятларини мувофиқлаштиришга чақирган эди. Покистон ҳукумати ушбу табиий офатни миллий фожа дея эътироф этиб, халқаро ҳамжамиятга ёрдам сўраб мурожаат қилди. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штатларида эса қурбон бўлганлар сони 700 дан ошди. Минглаб одамлар бошпанасиз қолишган, турли даражада жароҳатланишган.

ИККИ ЖАНГАРИ ЙЎҚ ҚИЛИНГАН

Россиянинг Каспийск шаҳрида жангарилар билан тўқнашув юз берди. Доғистон ички ишлар идоралари вакиллари-нинг айтишича, отишма чоғида икки нафар жангари йўқ қилинган. Уларнинг шахси аниқланяпти. Бошқа тафсилотлар ҳозирча маълум қилин-маяпти.

Каспийск Доғистоннинг но-тинч нуқталаридан ҳисоблана-ди. Жумладан, ўтган йили ав-густ ойида босқинчилар мили-ция машинасини ўққа тутиб, милиция подполковниги Гад-жи Абдуразоқов ва милиция майори Александр Грошевни ўлдиришган эди. 2002 йил 9 майда содир этилган террор-чилик ҳаракати натижасида эса 43 киши нобуд бўлган, 130 дан зиёд одам яраланган. Улар орасида қариялар ва болалар ҳам бор эди.

ЙЎЛ ХАТАРГА ТЎЛА

Хитойда йўл-транспорт ҳодисаси туфайли 22 киши ҳалок бўлди. Воқеа Чжэцзян провинциясининг Хучжоу шаҳ-рида юз берди. Йўловчи та-шийдиган автобус такси билан тўқнашиб чуқурлиги 6 метр келадиган дарёга кулаб туш-ди. Автобусдаги йўловчилар-дан 14 нафарининггина қутқар-ишга муваффақ бўлинди. Таксидаги 4 киши эса енгил шикастланди, холос.

ХИТОЙЛИКЛАР КОСМОСДА

Хитойнинг “Цзюэюань” космодромидан иккинчи бор муваффақиятли парвоз амалга оширилди. Космик кема белгиланган орбитага чиқиб олди. “Ўзимизни яхши ҳис қилаймиз!” дея хабар қилди телевидение орқали бевосита намойиш этилган кўрсатувда 40 ёшли фазогир Фэй Цзюньлун. У ва шериги 41 ёшли Не Хайшэн орбита-да беш кун булишади. Бу давр ичида улар қатор илмий тадқиқотлар ўтказишлари керак. Сўнг махсус космик аппа-ратда мамлакат шимолидаги кимсасиз ҳудудга қўнишади.

ЖАНГАРИЛАРНИНГ ҚИЛМИШИ

Араб давлатлари лигасининг 10 кишидан иборат делегацияси мазкур ташкилот Бош қотиби Амр Мусонинг Ироққа ташири-фини ташкил этиш учун Боғдодга келишган эди. Мамлакат пойтах-ти гарбид уларга ҳужум уюшти-рилди. Оқибатда вакилларга ҳам-роҳлик қилаётган полициячилар-дан уч нафари ҳалок бўлди. Яна олти киши, жумладан, делегация аъзоларидан айримлари ҳам тан жароҳати олишди. Амр Мусо Ироқда фуқаролар уруши бошла-ниши хавфи борлиги ҳақида жа-ҳон ҳамжамиятини огоҳлантирди.

ПАРИЖНИНГ ҚОҚ МАРКАЗИДА...

Машҳур француз актёри Жан-Юг Англандни Парижнинг қоқ марказида — Сана бўйида, Биби Мариям ибодатхонаси олдида калтаклаб, тунаб кетишди. У бе-маҳалда уйига қайтаётган бўлган. Санъаткорнинг театр бўйича агентининг сўзларига қараганда, актёрга ит етаклаган эркак ва аёл ҳужум қилган. Уни ерга йиқитиб, уриб-тепиб, қимматбаҳо нарсала-рини олиб, воқеа жойидан яши-ринишган. Жан-Юг Англанд тан жароҳати олиб, касалхонага ётқи-зилган.

БОШЛИҚ ВАЪДА БЕРДИ

Воронеж Давлат меъморчилик-қурилиш университетининг та-лабаси — перулик 18 ёшли Анхелес Уртадо Эррико Артуро 9 ок-тябрь кунини номаълум кимсалар (тахминан 15 киши) томонидан калтаклаб ўлдирилган эди. Бу безорилар дистидан яна икки хориж-лик талаба тан жароҳати олиб, касалхонага тушган.

11 октябрь кунини хорижлик талабалар Воронежда оммавий норозилик намойиши уюшти-ришди. Улар шаҳар маъмурия-ти биноси олдида 30 дақиқа-лар тўпланиб туришди. Талаба-лар олдида вилоят ИИББ жа-моат хавфсизлиги милицияси бошлиғи Юрий Виков чиқиб қилиб, қотилларни топишга ваъда берди. Илгарироқ Россия ИИБ вакиллари мазкур ишни Ички ишлар вазирининг ўринбоса-ри ўз назоратига олганини маълум қилган эдилар.

КАТТА МУВАФФАҚИЯТ

Япония полицияси катта муваффақиятга эришди. Мамлакатда фаолият кўрсатган иририк халқаро жиноий гуруҳ зарарсизлантирил-ди. Жиноятчилар автомобиль ўғирлашга ва ўғирланган машиналарни сотишга ихтисослашган эди. Ушбу жиноятга алоқадорликда гумон қилиниб салкам 50 киши қўлга олинди. Улар орасида ўнга яқин хо-рижлик фуқаро ҳам бор. Полициянинг тахминича, уюшган жиноий гуруҳ 2003 йил январидан буён фаолият юритиб келган. Унинг аъзо-лари Хонсея оролининг бир неча префектурасида иш кўришган, 500га яқин машинани ўғирлашган. Жабрдийдаларга етказилган зарар 9 миллион АҚШ доллари атрофида баҳоланаяпти.

РАШК САБАБМИКАН?

Якшанба кунини Тожикистоннинг пойтах-ти Душанбе шаҳрида — йирик озиқ-овқат дўкони ёнида портлаш юз берди. Оқибатда 25 ёшли қиз ҳалок бўлди. Уша яқин орада болалар ўйнаётган эдилар. Хайриятки, улар-дан ҳеч бирига зиён етмади. Фақат чорраҳа яқинида турган машинанинг ойналари син-ди, холос.

Гувоҳларнинг сўзларига қараганда, қиз йўлни кесиб ўтаётганида сумкасида нима-дир портлаб кетган. У касалхонада оғир жа-роҳатлари туфайли вафот этди.

Аввалига милиция ходимлари буни бахт-сиз тасодифга йўйишган эди. Яқинда То-жикистон Республикаси ИИБ Матбуот хиз-мати бошлиғи журналистларга бу борада аниқроқ маълумот берди. Унинг айтишича, “ТК-мобайл” уяли алоқа компанияси ҳисоб-чиси Шароф Исроилов яхши кўрган қизи билан жанжаллашиб қолган. Жаҳл, рашк устида унга “РГД-5” гранатасини улоқтир-ган.

Мамлакатимизда ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганига ўн олти йил тўлди. Лекин тилимиз тарихи узоқ ўтмишга бориб тақалади. Унинг ўзаро сўзлашув сифатида пайдо бўлгани ҳақида турли тахминлар айтилади, ammo ёзма шаклда қўлланилаётганига кўп далиллар мавжуд. Урхун-Энасой битикларидан тортиб, Юсуф Хос Ҳожибнинг "Қутадғу билиг"ига, чача, ундан ҳозирги кунгача она тилимизда ёзилган, битилган китоблар шулар жумласидандир.

Тарихдан маълумки, араблар истилосидан кейин ўлкамизда араб тилини ўрганиш бўйича ҳаракатлар жадаллашган. Чунки у даврларда араб тили халқаро мақомда бўлган. Шунинг учун ҳам улуғ алломаларимизнинг аксарият асарлари шу тилда ёзилган. Шунингдек, ҳозирги Марказий Осиё ҳудудидаги давлатларда ҳужжат юритиш асосан форсий тилда олиб борилган. Ўзаро сўзлашув, муомала, мулоқотда эса ўзбек тили асосий ўрин тутган.

Бадиий адабиётда ҳам форс-тожик тили кўпроқ ўрин олган сабабли айрим шоирлар, тарихчилар ўзбек тилини менсимай, бу тилда гўзал ғазал, дostonлар ёзиб бўлмайдилар, деб камситишга уринишган. Бироқ

ДАВЛАТ ТИЛИНИНГ МИЛЛАТ РИВОЖИДАГИ АҲАМИЯТИ

Саккокий, Лутфий каби улуғ шоирлар ўзбек тилида ажойиб асарлар ёзиб, адабиётимизни гўзал дурдоналар билан бойитишган.

Ўзбек мумтоз адабиётининг беназр асосчиси, мутафаккир шоир Алишер Навоийни тилимизни ривожлантириш, жаҳон саҳнасига олиб чиқишда беқиёс хизмат қилган аллома сифатида улуғлаймиз. Унинг жаҳон мумтоз адабиёти дурдоналаридан ҳисобланган Хамса, яъни беш достони ўзбек тилида ёзилган. Шунингдек, хамсачиликда энг мукамал асар сифатида эътироф этилади. Бундан ташқари Навоий ўзбек тилида ёзилган ғазал, муҳаммас, рубоий ва бошқа жанрдаги асарларидан катта девон тузган. Бу билан ўзбек тили нақадар бой, нафис ва сермаъно эканлигини амалда исботлаган.

Асрлар давомида ўзбек тилида кўплаб бадиий, тарихий, илмий асарлар яратилди. Уларнинг аксарияти жаҳоннинг нуфузли музейларида сақланипти. Шунинг ўзиёқ тилимизга қадим даврлардан бошқа халқларнинг қизиқиши катта бўлганидан далолат беради.

Тарихдан маълумки, юртимиз кўплаб истилочилар томонидан таланган, бойликлари- миз ташиб кетилган. Бироқ ҳеч бир босқинчи халқимиз сўзлашадиган, муомала қиладиган она тилимиздан махрум қила олмаган.

Алишер Навоийдан кейин мумтоз адабиётимизнинг атоқли намоёндалари Бобур, Машраб, Отойи, Нодири, Муқимий, Фурқат, Завқий сингари шоирлар ўзбек тилида кўплаб асарлар ёздилар. Уларнинг барчаси жаҳон адабиёти хазинасига муносиб ҳисса бўлиб қўшилди ва кўплаб мамлакатларга тарқалди.

Она тилимизда ёзилган бадиий, тарихий, илмий асарларнинг юртимиздан ташқарига чиқиши, хорижий давлатларда қизиқиб ўрганилиши аввало миллатимиз шаънининг ошишига хизмат қилди.

Шўролар даврида ҳам юртимиздан атоқли олимлар, шоирлар, ёзувчилар етишиб чиқди. Уларнинг илмий, бадиий ижодидан хорижий давлатдагилар ҳам баҳраманд бўлишди. Бироқ, ушбу асарларнинг аксарияти рус тилига таржима қилиниб,

Шўролар номидан чет элга чиқариларди. Илмий асарлар асосан рус тилида ёзилар, ўзбек тилида ёзилганлари ҳам рус тилига таржима қилиниб, кейин чоп этиларди. Шу тариқа аждоқларимиз эъозлаб, ривожлантириб келган она тилимиз юртимиздан нарига чиқолмаган.

1989 йил 21 октябрда Ўзбекистон Республикасининг "Давлат тили ҳақида"ги Қонуни қабул қилингандан кейин ўзбек тили мустақилликка эришди. Шу ўринда ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганини тор маънода, яъни она тилида ёзиш, ўқиш, гапириш ҳуқуқига эга бўлганимиз, жой номлари ўзбекчалаштирилганини тушунмаслик керак. Зеро, тил тўғрисидаги қонун ва унинг ижроси кўп нарсаларни талаб этади. Олдимизда амалга оширилиши лозим бўлган ишлар кўп. Жумладан, биринчи галда тилимизнинг кейинги истиқболини ўйлашимиз зарур. Бунинг учун назарий, амалий илмий тадқиқотларга кенг ўрин берилиши, қўллаб-қувватланиши лозим. Токи тилимиз такомиллашиб,

тараққий этган давлатлар тили қаторидан ўрин олишига имкон берилсин. Унутилиб кетган нутқий бойликларимизни тиклаш, бошқа тиллардан кириб келган айрим сўзлардан тозалаш, айнан тил тараққиёти учун хизмат қиладиган дастурлар тузиш талаб этилади.

Шу ўринда гарчи шаҳар, қишлоқларда жой номлари, турли хил кўрсаткич ёзувлари, реклама, эълонлар, кўргазмалар воситаларнинг асосий қисми ўзбек тилида эканлиги қувонтирса-да, сўзларнинг ёзилишида имло хатоларга йўл қўйилгани дилни хира қилади. Айниқса, лотин имлосида битилган пешлавларда бундай нуқсон кўп учрайди. Республика- камизда ишлаб чиқарилаётган айрим саноат, озик-овқат ва бошқа маҳсулотларнинг ёриқларида, идишлар, қадоклардаги ёзувларда ҳам жузъий камчиликлар кўзга ташланади. Бунга бефарқ бўдишга ҳаққимиз йўқ. Чунки маҳсулотларимизнинг бир қисми кўшни республикалар ва хорижий давлатларга чиқарилаёпти. Мутасадди раҳбарлар бунга жиддий эътибор қилишлари шарт.

Давлат тили миллатимиз ривожини учун хизмат қилар экан, унинг имкониятларини кенгайтиришга эътиборни кучайтиришимиз керак. Токи жаҳоннинг нуфузли минбарларидан ўзбек тилининг ҳам жанранглаб эшитилиши орзу эмас, ижобат бўлишига эришайлик.

ХИЗМАТЛАРДА

ТАНҚИДИЙ РУҲДА ЎТДИ

Тошкент вилояти ИИБ тергов бошқармаси ходимларининг вилоят адвокатлар ҳайъати аъзолари билан "Дастлабки тергов жараёнида фуқароларни ҳимоя қилиш ҳуқуқи билан таъминлашда юзага келадиган муаммолар ва уларни бартараф этиш чоралари тўғрисида" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Унда вилоят ИИБ тергов бошқармаси бўлим бошлиғи, майор А. Қорақўзиев маъруза қилиб, Юртбошимиз ташаббуси билан жамиятимизнинг барча жабҳаларида, шу жумладан, суд-ҳуқуқ тизимида ислохотлар олиб борилаётганини таъкидлади. У Президентимиз ва ҳукуватимиз томонидан кейинги пайтда қабул қилинган қатор Фармонлари ҳамда қарорларидан келиб чиққан ҳолда, ички ишлар идораларида тергов сифатини ошириш ва инсон ҳуқуқларини халқаро андозалар асосида ҳимоя қилишни ташкиллаштириш масалаларига тўхталди. Шунингдек, вилоят ИИБ тергов тизимларида гумонланувчи ва айбланувчиларни ҳимоя ҳуқуқи билан қонунда кўрсатилган муддатларда таъминлашда айрим камчиликлар мавжудлигини кўрсатиб ўтди.

Вилоят адвокатлар Ҳайъати раёсати раиси Р. Ашрапов сўзга чиқди. У тергов-суриштирув жараёни бўйича танқидий мулоҳазаларини билдириб, камчиликларни бартараф этиш юзасидан ўзининг баъзи таклифларини ўртага ташлади.

Мулоқот сўнггида дастлабки тергов идоралари ходимлари ва ҳимоячилар ўртасида дастлабки тергов давомида қонунчилик ҳамда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашда ўзаро ҳуқуқий ҳамкорлик механизмларини ишлаб чиқиш бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Мухаббат ИБРАГИМОВА.

Хива шаҳри ҳамда туман ҳудудида жойлашган 240 та меъморий обида ва 15 та каттакичик миноралар юртимиз кўркига кўрк қўшиб турибди.

Ичон қалъа давлат кўриқхонаси деворининг узунлиги 2600 метрни ташкил қилади. Ҳозирда Кўриқхонанинг 10та бўлими фаолият кўрсатмоқда. Шулардан тиббиёт, маориф, маънавият, мусиқа, халқ хунармандчилиги каби музейлар мамлакатимиз фуқаролари ва хорижий меҳмонлар хизматида.

Хива тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими Ичон қалъа давлат кўриқхонасининг бўлинма бошлиғи Саъдулла Абдураимов. — Фарзандларим хунарманд, эски шаҳарда яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Юртимиз кўрки Хиванинг меъморий ёдгорликларини кўриқ-

мининг 25 нафар соқчи ва 6 та йўналиш милиционерлари томонидан кечаю-кундуз кўриқланмоқда. 4 объект марказий кузатув маскани орқали назорат қилинади.

— Кўриқлаш бўлими ходимлари ва эркин ёлланган соқчиларнинг хизматидан мамнунман, — дейди Ичон қалъа музей кўриқхонаси директори Ботир Давлетов. — Уларнинг ҳар бири ўз касбининг фидойилари десам, янглишмайман. Айниқса, фуқаролар ҳамда хизматчилар билан мулоқотда ўзларини тутиши, муомаласи уларнинг "Касб одобномаси"га бўлган эътибори нақадар юқори эканлигини кўрсатмоқда. Кўҳна ва ҳаминиша навқирон Хиванинг мафтункор жамоли, юсак маҳорат билан сайқал берилган бетакрор минораларини томоша қилиш учун бугун бутун дунёдан минглаб сайёҳлар ташриф буюришмоқда.

Жаҳон дурдоналари қаторидан ўрин олган, бобомерос шаҳримизнинг муқаддас ёдгорликларини келажак авлодга етказишга муносиб ҳисса қўшаётган кўриқлаш бўлими ходимлари билдирилаётган ишончдан руҳланиб янада самарали ишлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Бекмурод УСМОНОВ,
катта сержант.

Юртимиз кўрки

Бугунги кунда ҳар бир хивалик тарихий обидаларни кўз қорачигидек асрашни ўзининг муқаддас бурчи деб ҳисоблай-

ди. Унинг ўтмиши ҳақида фахр ва ифтихор билан гапирадилар.

— Мен Ичон қалъада туғилганман, — дейди

лаётганим, билан фахрланаман.

Айни пайтда Ичон қалъа тумани ИИБ ҚБнинг кўриқлаш бўли-

Суратда: Ичон қалъа музей кўриқхонаси директори ўринбосари (ўнгдан) Р. Искандаров, музей кўриқхона директори Б. Давлатов, Хива тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими бошлиғи, майор М. Отаев ҳамда ишюотларни кўриқлаш бўлими бошлиғи С. Абдураимовлар суҳбатлашишмоқда.

Муаллиф олган сурат.

ҲАМЖИҲАТЛИК — ОСОЙИШТАЛИК АСОСИ

Айни вақтда ички ишлар идоралари ходимлари ва маҳалла фаолларининг мустаҳкам ҳамкорлиги, улар томонидан жиноятчиликка қарши кураш, унинг олдини олишга қаратилган тадбирларнинг мунтазам олиб борилаётгани тинч ва осуда ҳаётни таъминламоқда.

Пойтахтимизнинг марказий қисмини ўз ичига олган Шайхонтохур тумани маҳаллари фаолияти бунга ёрқин мисол бўла олади. Бугунги кунда мавжуд эликка яқин маҳалладаги милиция таянч пунктлари ислохот талаблари даражасида ташкил этилган.

— Илгари туманимизда бор-йўғи 45 нафар участка нозир фаолият юритарди, — дейди туман ИИБ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлими бошлиғи, майор Бахтиёр Эгамбердиев. — Ҳозирги кунда профилактика инспекторларимиз сони 125 нафарни ташкил этади, 500 нафарга яқин маҳалла посбонлари эса елкадош бўлиб хизмат қилишяпти. Улар бевосита истиқомат жойларида содир этилиши мумкин бўлган тур-

ли ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш, юз берган жиноятларни очиш, шунингдек, аҳоли ўртасида профилактик чора-тадбирларни амалга оширишмоқда.

Маҳалла фаоллари - оқсоқол, хотин-қизлар кўмитаси раиси, диний, маърифат ва маънавий-ахлоқий масалалар бўйича маслаҳатчи ва бошқалар билан ўзаро ҳамкорлик ҳамда аниқ дастурлар асосида фаолият олиб борилаётгани жиноятчиликнинг олдини

олиш, жамоат тартибини сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлашда яхши самара бераяпти.

Ҳуқуқий демократик жамиятда аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш муҳим ўрин тутди. Бу борада тумандаги ҳар бир маҳаллада ҳуқуқий мавзуларда учрашув ва мулоқотлар ташкил этиш анъанага айланган. Тадбирларда фуқаро-

ларни ташвишга солаётган муаммоларни ўрганиш ва ҳал этишга ҳам ҳаракат қилиняпти. Иш билан банд бўлмаган одамларни ишга жойлаштириш, маҳалланинг ўзида иш ўринлари яратишга алоҳида эътибор қаратилаётир. Мамлакатимизда тадбиркорлик ривожлантирилаётгани ва ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётгани бунга пухта замин яратяпти.

Тумандаги “Жанггоҳ” маҳалласида тикувчилик, саргарошлик, таъмир устaxonаларидан тортиб, қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариладиган шохобчагача фаолият кўрсатяпти. Бундан ташқари, ўнлаб спорт тўғараклари катта-ю кичикнинг сеvimли жойига айланган. Бундай кенг қамровли ва хайрли ишларнинг йўлга қўйилишида маҳалла профилактика инспекторларининг алоҳида ҳиссаси бор.

Ана шундай чора-тадбирлар юртимизда жиноятчиликнинг кескин камайишида муҳим омил бўлмоқда. Бу йўналишдаги ислохотлар асосан одамлар кўнглига йўл топиш, уларни, айниқса, ёшларни меҳнатга жалб этиш, бўш вақтларини мазмунли ўтказиши орқали муаммоларни ҳал этишга қаратилаётир.

Норгул АБДУРАИМОВА.

ИШОНЧ ОРТИБ БОРМОҚДА

Амударё тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими ходимлари меҳнат интизомига қатъий амал қилишади. Эҳтимол бу бўлим бошлиғи, майор Тулибой Ситхановнинг талабчанлигидандир. Шу сабабли бўлимда ўрнатилган тартиб-интизом ютуқлар омилли бўляпти.

Ҳозирда ходимлар томонидан йигирма олти та объект кўриқланмоқда. Жорий йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида 85 та майда ташмачилик ҳолати аниқланиб, суд томонидан айбдорларга 2 млн. 204 минг сўмдан ортиқ жарима солинди. Шунингдек, 252 та турли хил ҳуқуқбузарликлар бўйича тегишли чоралар кўрилди.

Кейинги пайтда кўриқлаш хизматига аҳоли ишончининг тобора ортиб бораётгани қувончлидир.

— Уйимизни кўриқлаш хизматининг марказий пультага улаганимиздан кейин тижорат ишлари, хизмат ва дам олишга беҳавотир бориб келаяпмиз. Ортиқча ташвишдан ҳоли бўлгач, кўнглинг хотиржам бўларкан, — дейди фуқаро Маҳмуд Салимов.

Ходимлар бошқа хизматлар билан биргаликда жиноятчиликка қарши курашда ҳам фидойилик кўрсатишмоқда. Катта сержант Алишер Султонов ва кичик сержант Ислон Ражабовлар хизмат пайтида дўконларнинг бирига ўғри тушганини сезиб қолишди. Кўрилган тезкор чора-тадбирлар натижасида 1984 йилда туғилган Умрбек Жуманов жиноят устида қўлга олинди. Суд томонидан у беш йилга озодликдан маҳрум этилди.

Бўлимда узоқ йиллар ишлаган ходимларни тантанали равишда нафақага кузатиш яхши анъанага айланган. Майор Адилбой Юлдашев ва катта сержант Фарахат Эримматовлар жамоа кўрсатган иззат-хурматни узоқ вақт эслаб юришса ажаб эмас. Бундан ташқари хизмат вақтида ҳалок бўлган ходимларнинг оилалари ҳолидан хабар олиш ҳам эътиборда.

— Бундай удумлар жамоада меҳр-оқибат, қадриятни шакллантиради. Биз ишлаган кезлари бор-йўғи беш нафар ходим бор эди. Истиқлолдан кейинги ислохотлар натижаси кўзни қувонтиради. Юртимизда нима кўп, байрам кўп. Барака топтурлар ҳар бир тантананага тақдир этишади. Келолмасам, уйга боришади. Қадр топган меҳнатимдан, шогирдлар эъзозидан тўлқинланиб кетаман, — дейди, истеъфодаги капитан Жумамурот ота Ражапов.

Дурдибой ХУДОЙШУКУРОВ.

Хоразм азалдан ўз полвонлари билан машҳур. Воҳада туғилган ҳар тўрт йигитнинг учтаси боболари Паҳлавон Маҳмуддек номдор бўлишга интилиши ҳам бежиз эмас.

Вилоятнинг Шовот туманида, муаллимлар оиласида дунёга келган Ҳакимбой Бекжонов миллий курашга меҳр қўймаслиги мумкин эмасди. Чунки унинг отаси, туманда миллий кураш ихлосманди, полвонлик билан танилган Баҳодир ака эди.

— Отам: “Катта йигит бўлиб қолдинг. Кураш тушишни ўрган”, — дея кўлимдан етаклаб, тўғаракка, олиб борганларида учинчи синфда ўқирдим, — дейди Ҳакимбой. — Мактабни битирганимда эса полвон сифатида анчагина кўзга кўриниб қолгандим.

Ҳакимбойнинг отасига ўғли республикадаги номдор полвонлардан бирига айланганини, спортнинг самбо тури бўйича уста бўлиб етишганини кўриш насиб этмади. У шошқалоқ ҳайдовчининг қилмиши туфайли ҳаётдан эрта кўз юмди. Бироқ ўттиз йилдан буён мактабда ёшларга таълим-тарбия бериб келаётган онаси Роҳатжон фарзандининг отасидан айрилиб, тушкунликка тушишига йўл бермади, отаси орзу қилганидек, полвон бўлишга ундади, руҳан кўмаклашди. Мадамин Тожибоев каби устозлари ҳам келажаги бор, интилувчан бу йигитни ҳамшира қўллаб-қувватладилар.

Ҳакимбой Тошкентга келиб, Ўзбекистон Давлат Жисмоний тарбия институтига ўқишга кириб, кураш

ҲАМКАСБЛАРИ МАДАДКОР

факультетида профессор Фикрат Каримов, таниқли курашчи, спорт устаси Омон Тоймуродовлардан самбо ва миллий кураш

спирларини ўрганди. Спортнинг самбо ва якка кураш турлари бўйича ўтказилган халқаро, республика турнирлари, Универсиадалар ва бошқа мусобақаларда ўз вазн тоифасида совринли ўринларни қўлга киритди.

Институтни битиргач, Урганч шаҳар ИИБ ППХ ва ЖТСБ батальони махсус отрядида инспектор сифатида ўз фаолиятини бошлади. Уйланди. Онасига,

оиласига таянч, Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтига таҳсил олаётган укаси, ҳамшираликка ўқиётган синглисига мадад-

кор бўлишга интилди. Раҳбарият томонидан берилган ҳар қандай топшириқни аъло даражада уддалаб, жамоада обрў топди.

Шаҳардаги Гурлан кўчасида сидқидилдан хизмат қилиб юрган ана шундай кунларининг бирида — 2003 йилнинг 31 июлида яна бир шошқалоқ ҳайдовчининг машинаси тўсатдан лейтенант Ҳакимбой Бекжоновни уриб юборди. У ҳушига келганда операция

столида ётарди. Чап оёғи тўрт жойидан синган, аъзойи бадани яхшигина шикастланганди...

Ҳакимбой қайта-қайта операция машаққатларига чидади. Унга оила аъзолари, ҳамкасблари, ИИБ раҳбарияти ҳар томонлама мададкор бўлди. У хизматда енгилроқ ишга — навбатчилик қисми катта инспектор-навбатчи лавозимига ўтказилди. Қизчали бўлди.

— “Бошга тушгани кўз кўрар” деганларидек, инсоннинг ҳаётида оғир-енгил кунлар кўп экан, — дейди лейтенант Ҳ. Бекжонов. — Лекин дўстлари, жамият эътиборидан қолмаса, ҳар қандай машаққатга ҳам чидар экан. Севимли касбим, спортга қайтиш арафасидаман. Менинг дардимга шифо берган ИИБ Марказий шифохонаси травматология бўлинмаси бошлиғи, лейтенант Қобил ака Ҳайдаров ва меҳрибон ҳамшираларга раҳмат.

— Ҳакимбой албатта орзуларига етади, — дейди Қ. Ҳайдаров. — Унда кучли прода, матонат, асосийси, касбига, спортга меҳр бор. Бундай инсонлар эса ҳар қандай тўсиқларни енгиб ўта оладилар. Айниқса, дўстлари, ҳамкасблари қўллаб турса.

Биз ҳам спорт устаси, лейтенант Ҳакимбой Бекжоновнинг тезроқ соғайиб, сеvimли касби, оиласи бағрига қайтишига тилакдошимиз.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Мамлакатимизнинг жанубий ҳудудида жойлашган Қашқадарё вилояти ер майдони, аҳолиси жиҳатдан олдинги ўринларда туради. Табиий, бу салмоқ эл осойишталиги йўлиди кеча-кундуз тиним билмай хизмат қилаётган қашқадарёлик ички ишлар ходимлари зиммасига катта масъулият юклайди. Ушбу саҳифада ана шу масъулиятни шараф билан уддалаётган ходимлар фаолияти билан танишасиз.

— Асосий мақсадимиз мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, халқимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш, жиноятчиликнинг ҳар қандай кўринишига қарши курашиш ва уни фож этишдан иборат. Жорий йилнинг ўтган тўққиз ой давомида ҳукуратимиз ҳамда вазирлигимиз томонидан кўрсатма ва йўл-йўриқлар асосида иш юритилганлиги сабабли яхши кўрсаткичларга эришдик. Вилоят миқёсида ҳар қандай турдаги жиноятлар сезиларли даражада камайди. Айниқса, ўғирлик, талончилик, боқчинчилик, фирибгарлик жиноятлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кам қайд этилди. Бунинг замирида барча соҳа ходимларининг кечаю-кундуз қилган меҳнати ётади. Лекин биз ютуқлар билан мағрурланиб, саб-ҳаракатларни бўшаштирмаслигимиз лозим.

Тан олиш керак, жорий йил бошидан рўйхатга олинган 40 дан ортиқ қотиллик жиноятларидан 12 таси оила-турмуш муносабатлари замирида содир этилган. Ўтказилган таҳлилар шуни кўрсатмоқдаки, уларнинг барчаси оилавий келишимовчилик оқибатида рўй берган. Бундай салбий ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида таҳлилларга таянган ҳолда маҳалла, қишлоқ фуқаролар йиғинлари раислари, фаоллар, билан ҳамкорликни кучайтирдик. Натижада мурсага келол-

май турган оилаларни аниқлаб, содир этилиши мумкин бўлган жиноятларнинг олдини олишга эришмоқдамиз.

— Мулкка тажовуз қилиш билан боғлиқ жиноятлар вилоятда кескин камаяётган экан. Шу хусусда гапириб берсангиз?

— Вилоятимизда бу борадаги жиноятларнинг кўп қисмини чорва молларини ўғирлаш ташкил этади. Ана шуни ҳисобга олиб, аҳоли

ларини кўча-кўйда қаровсиз қолдиришга ўғирларга қўл келадиган маълум бўлди. Юқорида қайд этилган жиноятларнинг барчаси ўз вақтида фож этилди.

— Аср вабоси саналган гиёҳвандлик иллоти кенг жаҳон оммасини катта ташвишга солаётгани сир эмас. Ушбу иллатга қарши курашиш ва унинг олдини олиш борасида қандай ишлар амалга оширилди?

— Вилоятимиз кўшни

— Маълумки, жамият ва инсониятга терроризм балоси хавф солмоқда. Бу борада фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш ва ҳушёрлигини ошириш йўлида амалга оширилаётган профилактик тадбирлар ҳусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Шу йил 12-13 май кунлари Андижон шаҳрида содир этилган террорчилик ҳаракатлари ҳеч биримиз унутишга ҳаққимиз йўқ. Мустақил юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар, қўлга киритилган улкан ютуқларимиз, тинчлигимизни кўра олмайдиган ғаламислар ора-мида йўқлигига ҳеч ким кафолат бера олмайди. Шу боис ҳар доим ҳушёр ва огоҳ бўлишимиз лозим. Бу борада бир қатор тадбирларни амалга ошираёلمиз. Жойларда вилоятимизнинг кўзга кўринган зиёлилари, ёзувчи, шоирлари ҳамда ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари иштирокида турли кечалар ташкил этилмоқда. Бу эса фуқароларимиз ҳушёрлигини оширишда ўз самарасини бераётир. Шунингдек, диний-экстремистик оқимлар таъсирига кириб қолган ва илгари судланган фуқаролар доимий диққат эътиборимизда. Чегара ҳудудларини мустаҳкамлаш ва чегарадан моддий бойликларни ноқонуний олиб чиқиб кетилишининг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Сухбатни Б. ЭРГАШЕВ
ёзиб олди.

ҲАМКОРЛИК МЕВАСИ

Вилоят ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари, полковник Сулаймон Валиев билан бўлган суҳбат.

ўртасида профилактик тадбирлар, тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориш билан бир қаторда, маҳалла-кўй, оқсоқоллар ҳамда кўчабошилар ҳамкорлигида тунги қоровулликлар ташкил этиб, улар фаолиятини кучайтирдик. Бундан ташқари, кўриқлаш тизимида хизмат қилаётган ходимларимиз ўз ишларига сидқидилдан ёндашганлиги боис, мулкка тажовуз қилиш билан боғлиқ жиноятлар кескин камайишига эришилди. Шу ўринда яна бир жиноят ҳусусида тўхталмасдан иложимиз йўқ. Сабаби, транспорт воситаларини ҳайдаб қочиш ҳоллари аввалги йилларда деярли кузатилмасди. Шу йилнинг ўтган ойлари давомида эса 7 та ана шундай ҳолат қайд этилди. Жиноят аломатлари ўрганилганда кўп ҳолларда фуқаролар автотранспорт восита-

Тожикистон, Туркменистон билан чегарадош. Шунингдек, “Термиз — Тошкент” йўналишидаги катта автомобиль йўли ҳудудидан ўтган. Бу эса биздан ўта ҳушёрликни талаб этади. Негаки, оғуфурушлар гиёҳвандлик воситаларининг аксарият қисмини кўшни республикалардан вилоятимиз орқали олиб ўтишга ҳаракат қилишмоқда. Буни яхши анлаган ходимларимиз улар йўлига мустаҳкам тўсиқ қўймоқдалар. Амалга оширилган кенг қамровли ва махсус тадбирлар натижасида оғуфурушлардан 7 кг. 119 гр. гиёҳвандлик моддаси олиб қўйилди. “Қорандор” тадбири давомида таркибида гиёҳвандлик моддаси бўлган ўсимликларни ўстириш ва уни сотиш билан боғлиқ жиноятларга қўл ураётганлар аниқланиб, қилмишларига яраша жазоландилар.

БУ ХИЗМАТДА АЗАМАТЛАР КЎП

Муборак туманида Қашқадарё вилояти ички ишлар бошқармаси тасарруфидаги алоҳида қўриқлаш батальони ва туман ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими хизмат кўрсатмоқда.

— Биз асосан нефть-газ конлари узатиш қувурлари, муҳим ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш иншоотлари қўриқлови билан машғулмиз, — дейди батальон командири, майор Азамат Мажидов. — Нефть ва газ конденсатини талон-торож қилиш ва ўғирланишининг олдини олишда ҳар бир ходимимиз чинакам фидойилик кўрсатмоқда. Натижада қўриқловдаги объектларда ташмачилик ва бошқа суиистеъмолчиликларга кескин барҳам берилмоқда.

Қўриқчилар бошқа хизматлар билан бирга жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликлар ва жиноятчиликнинг олдини олишга ҳам муносиб ҳисса қўшишапти. Улар иштирокида ўнлаб жиноят фож этилди, юзлаб ҳуқуқбузарликларнинг олди олинди.

Масалан, “Қўҳна шаҳар” жомье масжиди атрофини ўраб турган, ҳар бирининг баҳоси 100 минг сўмдан бўлган 10 дона панжара бузиб, ўғирлаб кетилган эди. Қидирувга жалб этилган батальон ходими, катта сержант Абдувоҳид Қаюмовнинг саъй-ҳаракати билан ўғирлик билан мукаддам судланган Ш. Яхшимурод бир гуруҳ ҳамтовоқлари билан ушбу жиноятни содир этганлиги фож этилди. Хизмат вазифасини бажараётган сержантлар Т. Замонов ва Ш. Абдурахимовлар эса нефть-газ маҳсулотини ўғирлашга уринган кимсаларни қўлга олдилар.

Қўриқловдаги бино ва иншоотларда эса биронта ҳам кўнгилсиз ҳодиса қайд этилмади.

С. ОМОНТУРДИЕВ.

Вилоят ИИБ ЙХХБ инспектори, капитан А. Бегимқулов Қарши шаҳридаги 34-мактаб ўқувчилари билан.

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

Қашқадарёлик пахтакорлар мамлакатимизга энг кўп, сифатли пахта хом ашёси етказиб беради. Олтин қўлли деҳқонлар юксак маррани забт этдилар. Улар қабул пунктларига 426000 тоннадан ортиқ “оқ олтин” етказиб беришди. Албатта, бу улкан хирмон ўз-ўзидан бунёд бўлгани йўқ. Унинг замирида пахтачиликда катта тажриба тўплаган қашқадарёлик миришкорларнинг машаққатли меҳнати ётибди. Жорий йилда ҳар йилгидан ҳам кўп ҳосил етиштирилди. Ҳосилни қисқа фурсатларда йиғиб-териб олишда ҳашарчию, теримчилар билан бир қаторда вилоят ички ишлар идоралари ходимлари ҳам пахтакорларга камарбаста бўлдилар.

Мавсум давомида ички ишлар ходимлари жойларда пахта ҳосили ташмачилиги билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш, талон-торожлик ва нобудгарчиликларга йўл қўймаслик, йўл ва ёнғин хавфсизлигини таъминлаш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Пахта йиғим-теримига жалб қилинган ҳашарчиларга вақтинча ётоқ жойлари ажратилиб, у ерда яратилган шарт-шароитлар бошқарма ходимларидан иборат махсус гуруҳлар томонидан доимий ўрганиб борилди. Аниқланган камчиликлар ўз вақтида бартараф этилиб, айрим туманлардаги ширкат ва деҳқон фермер хўжаликларидан йиллар давомида

йиғилиб қолган муаммолар юзасидан ҳокимликлар, ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳамда мутасадди корхона ва ташкилотларга тақдимномалар киритилиб, камчиликларни бартараф этиш чоралари кўрилди. Мавсум давомида йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш борасида белгиланган тадбир асосида теримчи ва ҳашарчиларни жиҳозланмаган транспорт воситаларида ташиш билан боғлиқ 213 та ҳолат аниқланди. Спиртли ичимлик истеъмол қилган ҳолда транспорт воситасини бошқараётган беш нафар ҳайдовчи аниқланди. Теримга жалб этилган 460 та носоз транспорт воситаси автосаройларга қайтарилди.

Вилоятнинг кўшни давлатлар билан чегарадош ҳудудларида олтинта чегара масканлари ташкил этилиб, 24 нафар ЙПХ ходимлари бириктирилди. Ҳукуратимиз қароридан сўнг жамоатчилик назорат масканларининг сони янада кўпайтирилди. Уларга тажрибали ходимлар жалб қилиниб, барчаси автомашина, алоқа воситалари билан таъминланди. Жойларда ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузганлиги учун 18 нафар раҳбар ходимлар жавобгарликка тортилди.

Бошқарма бошлиғи томонидан тасдиқланган тадбирлар режаси асосида осойишталик посбонлари ҳамда тарғибот-ташвиқот гуруҳи ходимлари вилоятнинг барча қишлоқ ва маҳаллаларида бўлиб, пахта хом ашёсини белгиланмаган жойларда сақламаслик, пахта қуритилаётган майдонлар, қабул пунктларида, шунингдек, ташиш жараёнида ёнғин, йўл ҳаракати хавфсизлиги қоидаларига қатъий амал қилиш, пайҳоннинг олдини олиш борасида тушунтириш ишларини олиб боришмоқда.

Воҳанинг улкан хирмонини яратишда Касби, Қарши, Миришкор, Нишон туманлари пахтакорлари билан бир сафда турган ички ишлар ходимларининг туну кун қилган самарали хизматлари алоҳида таҳсинга лойиқдир. Айниқса, профилактика инспекторлари, катта лейтенантлар Н. Донниёров, Х. Махманазаров, У. Яхшиев, А. Норқулов, ЙХХБ АЙПХБ командир ўринбосари, майор А. Хўжаев, ЙПХ катта инспекторлари, капитан Р. Қодиров, лейтенант Ш. Холматов, ЙПХ инспектори, сержант Ё. Ҳамдамов ва бошқалар ҳамкасбларига ўрнак бўдилар.

Марра забт этилган бўлса-да, далаларида ҳали ҳосил мўл. Йиғим-терим ишлари ҳамон сусайгани йўқ. Мақсад, вилоят пахтакорларининг машаққатли меҳнатлари эвазига етиштирилган пахта сўнгги миқдорларига таъминлаш, давлат омборларига етказишдир.

А. СУЛАЙМОНХЎЖАЕВ,
ИИБ ЙХХБ бўлим бошлиғи,
подполковник.

Ғ. ЭШОНҚУЛОВ,
ИИБ ҲОББ бўлим бошлиғи,
майор.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Бирлашган тахририятида анъанавий давом этаётган “Бевосита мулоқот”нинг бу галги иштирокчилари— Ўзбекистон Республикаси ИИБ ЖҚ ва ТҚКББ наркотрафик ва наркотик моддаларнинг ғайриқонуний айланишига қарши кураш бошқармасининг ўта муҳим ишлар бўйича катта тезкор вакиллари, подполковниклар Ҳотам Жалолов, Анвар Собиров ҳамда Тошкент шаҳар наркологи диспансери ам-

булатория бўлими мудирлари, олий тоифали шифокор Зафар Отабоевлар бўлишди.
Газетамизнинг ўтган сонида гиёҳвандлик моддалари тарқалишининг олдини олиш ва гиёҳвандликка қарши кураш масалаларига бағишлаб ўтказиладиган мулоқот тўғрисида хабар берганимиз сабабли тахририятимизга кўп хатлар келди. Мутахассислардан уларга ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришлари ни сўрадик.

ГИЁҲВАНДЛИК — УМР ЗАВОЛИ

“Ассалому алайкум. Мен Андижон шаҳрида яшайман. Ёлғиз ўғлимни бир ўзим ҳеч нарсага зориктирмай вояга етказдим. Ҳозир у 19 ёшда. Олийгоҳда таҳсил олади. Яқиндан бери ўзгарди-қолди. Ўқишга бормай, уйга кеч келишга одатланди. Уйга кириб, ўзини таомга уради. Хатти-ҳаракатлари жуда кўпол, кўзлари қизариб, тезда жаҳли чиқадиган бўлиб қолди. Ўғлим гиёҳвандликка ўрганибди, деган шубҳадан. Чунки уйдаги буюмлар ҳам битта-битта йўқолиб борапти. Вақтида етарли даражада тарбия беролмаганимдан жуда афсусданман. Айтинг, мен нима қилай, кимга мурожаат қилсам, ўғлим тўғри йўлга кирди? Сизлардан исми-шарифини кўрсатмасликни илтимос қиламан” дейишди биринчи мактубда.

— Ҳа, албатта. Мактубда келтирилган йигитнинг хатти-ҳаракатлари, ўзини тутиши гиёҳванд шахсларни кўрсатади. Гиёҳвандликка ружу қўйганлар ҳаётга, турмуш ташвишларига жуда доқайд муносабатда бўлишди. Уларни бирор нарсага қизиқтириш мушкул бўлиб қолади. Гиёҳвандлик моддаларини истеъмол қилишга ўрганганларни кўзларидаги ғайритабиий қизариши, кўп овқат еб, тўймаслиги ҳамда жаҳлдор бўлиб қолганидан сезиш мумкин. Фарзандларида ушбу белгиларни пайқаган ота-оналар зудлик билан тегишли шифокорларга мурожаат қилишса, содир этилиши мумкин бўлган фожиянинг олди олинади. Шу ўринда кўрсатиб ўтиш жоизки, агар фарзандингиз совуқ ҳаво бўлишига қарамай турли хил ичимликлар айтайлик газли сув ичарверса, ширин пишиқларни хуш кўриб қолса, аксарият ҳолларда у героин моддасини қабул қилаётганига шубҳа қилса бўлади. Улар ухлаш олдидан совуқ, айниқса, музлатилган сувни ёнларига қўйиб ётишади. Ҳар қанча кўп овқат истеъмол қилишса-да, озиб кетаверишади. Мабодо фарзандингизнинг кайфияти тез-тез ўзгариб, атрофдагиларга хезланса, энг муҳими, ундан тутун исми анқиб турса, бундан тўғри ушбу ҳолат турса, бизнинг қўрувиқ истеъмол қилаётганидан гумонланиш мумкин. Бундай ҳолатлардан ҳар бир ота-она ўз вақтида огоҳ бўлиши ва чора-тадбирлар кўриши лозим.

Психиатр-нарколог Зафар Отабоев.

қилса шифокорлар муолажаларидан сўнг албатта, ўгли яна соғлом турмуш кечиради, деган умиддамиз.
“Баъзан экин майдонларида ёввойи ҳолда наша ўсаётганини кўриб қоламиз. Ёшларнинг улардан “тотиб” кўришларига ҳеч ким кафолат бера олмайди. Бундай ҳолларга ким жавоб беради?” деб ёзди шахрихонлик Абдусаттор Даминов.
— Мамлакатимизда ҳар йили ўтказиладиган “Қорадори” тадбирларидан юртдошларимиз яхши хабардор бўлишса керак. Тадбирлар икки босқичда: май-июнь ва сентябрь-октябрь ойларида ташкил этилади. Бунинг учун жойлардаги ҳокимликлар қошида гиёҳвандлик моддаларини назорат қилиш бўйича доимий комиссия тузилган. Комиссия раиси ҳоким ёки унинг ўринбосарларидан бири, раис ўринбосари эса ИИБ бошлиғи ҳисобланади. Аъзолари таркибига эса ташкилот, идоралар вакиллари киритилади. Улар ички ишлар идоралари ходимлари билан биргаликда нафақат гиёҳвандлик моддаларини назорат қилишлари, балки профилактик чора-тадбирларни ҳам бажаришлари белгилаб қўйилган. Мабодо, экин майдонларида таркибида гиёҳвандлик моддалари бўлган ўсимликлар ўсаётгани аниқланса, ўша жойга масуъл бўлган шахс-бригадирга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 106-моддаси бўйича чора кўрилади. Бун-

дай ҳолда хўжалик агрономи ҳам жазосиз қолмайди. Чунки агрономлар пайкалларда ёввойи ҳолда ўсаётган, таркибида гиёҳвандлик моддаси бор ўсимликларнинг бўлмаслигини назорат қилишлари лозим. Билмай ёки кўрмай қолибман, деган баҳоналар уларнинг жазоланмаслиги учун асос бўлмайди. Шаҳарлардаги ариқ бўйлари ёки кўчаларда бундай ҳолатлар аниқланса, ўша ҳудуддаги уй-жой мулкдорлари ширкатларининг раҳбарларига нисбатан чора кўрилади. Ўтган йили Қуйичирчиқ туманида жойлашган “Тошкент ўрмон хўжалиги” худудидagi 4 гектар майдонда ёввойи наша ўсаётгани аниқланиб, йўқ қилинди. Хўжалик мутасаддиларига жазо чоралари қўлланилди. Жорий йилнинг шу даврига қадар 1 гектардан ортиқ майдонда ўсаётган, таркибида гиёҳвандлик моддалари бўлган ёввойи ўсимликлар топилиб, ички ишлар ходимлари томонидан йўқ қилинди.
Кейинги мактубни ўқиймиз! “Мен бундан ўн беш йил аввал Туркменистондан Ўзбекистонга келиб бўлиб тушганман. Тўрт нафар фарзандим бор. Ота-онамни кўргани бораётганимда ИПХ масканида бир ички ишлар ходими хужжатимни кўриб, тинтув қилмоқчи бўлди. Шунда шериги унга танбех бериб, мендан узр сўради. Айтинг-чи, гиёҳвандлик билан боғлиқ жиноятларда гумон қилинса аёлларни тинтув қилиш тартиби қандай? Шу ҳақда маълумот беришингизни сўраб Шуманай туманидан Айсултан Нурқиллиева”.

— Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг тегишли моддаларига мувофиқ, гиёҳвандлик воситалари билан боғлиқ жиноятлар бўйича гумонланаётган шахс аёл киши бўлса, унинг ёнидаги буюмларни кўздан кечиришда камида икки нафар фуқаро ҳолис гувоҳ сифатида иштирок этиши лозим. Аёлларни тинтув қилишда бу вазифани аёл жинсига мансуб ички ишлар ходими ҳолислар иштирокида амалга оширади ва шахсий тинтув баённомасини тузади. Тунги вақтларда эркак ходимлар ҳам бундай вазифани амалга оширишлари мумкин.
Шу пайт “Бевосита мулоқот”га кўнғироқлар бўла бошлади.
— Алло, ассалому алайкум. Сизларни Қуйичирчиқдан Маҳмуджон Аҳмедов безовта қилипти. Савол берсам бўладими?
— Марҳамат.
— Гиёҳвандлик моддаларини истеъмол қилган шахсларга нисбатан жавобгарлик белгиланганми?
— Мамлакатимизнинг амалдаги қонунларига кўра гиёҳвандлик моддаларини истеъмол қилган шахсларга нисбатан жиноий жавобгарлик кўзда тутилмаган. Аммо Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 19-моддасида гиёҳвандлик моддалари таъсирида жиноят содир этилганда оғирлаштирувчи ҳолат ҳисобланиши кўрсатиб ўтилган.
— Мирзо Улуғбек туманидан Малика Мирзааҳмедоваман. Саккиз йил аввал турмушга чиққандим. Афсуски, кўёв гиёҳванд экан. Турмушимиз бузилди. Энди жиянимдан хавотир олаётман. Унинг бошига ҳам менинг куним тушмасин, деб...
— Ташвишланишга ўрин йўқ. Чунки никоҳланаётган келин-кўёвлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 15 августдаги 365-сонли қаро-

рига биноан тиббий кўрикдан ўтишлари шарт. Бунда уларни албатта, нарколог шифокор ҳам назоратдан ўтказиши белгилаб қўйилган.
— Алло. Балиқчи туманиданман. Ёшим етмишда. Авваллари кексалар айрим касалликларни даволаш учун ҳовлиларида 3-4 туп кўкнор ўстиришарди. Аммо жавобгарликка тортилишмасди...
— Тушунарли. Хонадонда таркибида гиёҳвандлик моддаси бўлган ўсимликлар экилган ёки ўзи чиққан бўлса ҳам, уларга фуқаролар томонидан ишлов берилганлиги аниқланса, неча туп бўлишидан қатъи назар Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 270-моддасига биноан жиноий иш қўзғатилади.
— Тошкент шаҳридан Светлана Николаеваман. Мени пойтахтда қанча гиёҳванд шахслар борлиги қизиқтиради.
— Пойтахтимиз бўйича гиёҳвандлик қасалига мубтало бўлган 4 мингга яқин фуқаро Тошкент шаҳар наркологи диспансер рўйхатида туради.
— Қашқадарёдан Бердиқул Яхшиев бўламан. Юртимизга гиёҳвандлик моддалари қай тарзда кириб келмоқда?
— Мамлакатимизда гиёҳвандлик моддалари тарқалишининг олдини олиш ва гиёҳвандликка қарши кураш борасида кенг қамровли ишлар олиб борилапти. Лекин Афғонистонда етиштирилаётган гиёҳвандлик моддалари нопок шахслар томонидан юртимизга келтирилмоқда. Тожикистон афғон оғусини атрофга тарқатувчи ўчоққа айланиб қолган. Қўшни давлатдан турли яширин йўллар орқали юртимизга олиб кириляётган оғуларнинг аксарият қисми бутун МДҲга аъзо бўлган мамлакатлар, ундан Европа давлатларига тарқалаяпти. Мамлакатимиз ички ишлар ходимлари гиёҳвандлик моддаларининг ғайриқонуний айланишига қарши кураш борасида бошқа манфаатдор давлатларнинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан ҳамкорлик қилиб келмоқда.
— Алло, Яккасарой туманидан Марина Иванова бўламан. Ун олти ёшли ўғлим яқиндан бери ўзгариб қолди. Лекин оғзидан спиртли ичимликнинг ҳиди келмайди. Нима қилсам бўлади?
— Агар ўғлингизнинг хатти-ҳаракатларидан шубҳаланаётган бўлсангиз, у Тошкент шаҳар наркологи диспансерининг хуфрия маслахатхонасида шифокорлар кўригидан ўтиши зарур ва бу ерда тегишли таҳлилларни топширади. Мутахассисларнинг имкониятларини ҳисобга олиб, бу мавзуга яна қайтишни лозим топдик.
Мулоқотни Қобилжон ШОКИРОВ ёзиб олди.

ЖУМА, 21

«Ўзбекистон» телеканал

6.25 Кўрсатувлар дастури. 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00-8.35 «Ахборот». 8.40 «Олтин мерос». 8.50 «Қушлар ҳақида ҳақиқат». 9.45 «Таълим: ислохотлар йўлида». «Болалар сайёраси»: 10.00 «Шумтақалар». 11.00 «Ахборот». 11.15 «Омон бўлинг!». 11.20 «Уста Ҳасан». 12.10 «Дўстлик» тележурнали: 1. «Чинсан». 2. «Бизнен мирас». 12.40 «Оҳанглар оғушида». 12.50 «Омон бўлинг!». 12.55 «Жавоҳир». 13.05 «Эгизаклар». 13.50 «Қўшиғимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш). 14.00 «Ахборот». 14.15 «Олтин бешик». 14.50 А. Орипов. «Жаннатга йўл». 17.00 «Ахборот». 17.10 «Олтин мерос». 17.15 «Рамазон туҳфаси». 17.40 «Олтин мерос». 17.45 «Шахсий фикр». 18.20 «Бизнес янгиликлари». 18.30 «Хидоят сари». 18.50 «Ошин». 19.25 «Ўзлотто» кундалиги ва рекламалар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида) 20.00 «Омон бўлинг!». 20.05 «Эгизаклар». 21.00 «Ахборот». 21.40 «Олтин мерос». 21.45 «Эркин мавзу». 22.05 «Уста Ҳасан». 22.50 «Қўшиғимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш). 23.00 «Менга барибир эмас». 23.55-0.00 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканал

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 Давр. 7.30 «Мунаввар тонг». 8.30 «Кўк сичқонча ва хумбош мушукнинг саргузаштлари». 8.50 Мафтунингман, диёрим!

«Ташкент» телеканал

18.20 Кўрсатувлар тартиби. 18.30 «Пойтахт» ахборот дастури (рус). 18.50 «Болажонлар экран». 19.10 «Экспресс» телегазетаси. 19.30 «Табриклаймиз, кутлаймиз». 20.00 «Пойтахт» ахборот дастури. 20.20 Серил: «Морена Клара». 21.00 «Экспресс» телегазетаси. 21.20 «Дорихона эшик».

8.55 Иклим. 9.00 Давр. 9.20 «Эсмаларда». 9.50 «Янги авлод» студияси: Бўш ўтирма, Китоб жавони. 10.20 «Бемби». 11.35 Тенгдош. 11.50 Давр репортаж. 12.05 Менимча. 12.10 «Кусто команда-сининг сув ости саргузаштлари». 12.35 «Кино SMS» танловиди. 12.40 Ёшлар овози. 12.50 Мумтоз наволар. 13.00 Давр. 13.20 Ҳаёт кадр. 13.40 Менимча. 13.45 Озод юрт фарзандлари. 14.00 «Соқов ва муҳаббат». 15.35 Дийдор. 16.00 Давр. 16.15 Мафтунингман, диёрим!

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодроле утро». 8.50 «Хабарлар» (Рус тилида) 9.20 «Хозяйка судьбы». 10.40-10.55 Студия «Равнак» представляет. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Хабарлар». 18.20 «Дадиллик учун соврин». 18.50 «Поле чудес». 20.00 «Хабарлар» (Рус тилида) 20.30 Мусикий дастур. 20.40 «Захирадаги спортчи». 21.00 «Жаҳон футбол». 21.30 Жаҳон спорт: «Теннис». 22.30 «Тунингиз осуда бўлин!»

30-й канал

12.00 Открытие программы 12.05, 16.45, 19.45 Телехамкор 12.25 «Детский час» 12.50 «Бедная Настя», сериал. 14.00 «Люди X», фантастика 15.30 «Ошикона» мусикий дастури 16.15 «Детский час» 17.00 Программа передач 17.05 Мультсериал 17.25 «Мусикий лахзарлар» 17.40 «Ўзбек таомлари» 18.00 «Жемчужина дворца», сериал. 19.00 «Ошикона» мусикий дастури 20.00, 22.00 «Мусикий табассум» 21.00 «Аёл зоти», сериал 21.40 «Мусикий лахзарлар» 22.30 «Новая полицейская история», комедия

ОРТ

5.00 Телеканал «Доброе утро» 8.00 Новости 8.05 Серил «Охота на Изюбря» 9.20 Серил «Агент национальной безопасности» 10.30 «Идолы». Грета Гарбо - искусительница Голливуда 11.00 Новости 11.20 Премьера. «Большой обед» 12.30 Дисней-клуб 12.50 «Человек и закон» 14.00 Новости (с субтитрами) 14.10 «Лолита. Без комплексов» 15.00 Серил «Хозяйка судьбы» 16.00 «Федеральный судья» 17.00 Вечерние новости (с субтитрами) 17.10 «Кривое зеркало» 17.40 «Адютанты любви» Серил 18.50 Поле чудес 20.00 Время

РТР

4:00 «Доброе утро, Россия!» 7:45 Серил «Банкирши». 8:45 «Екатерина Фурцева. Женская доля». 9:45, 12:45, 15:30, 23:15, 3:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 10:00, 13:00, 16:00, 19:00 ВЕСТИ. 10:30, 13:10, 15:40, 19:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 10:50 Детектив «Марш Турецкого. Цена жизни - смерть». 1-я серия. 11:45 «Частная жизнь». 13:30 «Суд идет». 14:30 Серил «Охотники за иконами». 16:15 «Кулагин и партнеры». 16:45 «Обреченная стать звездой». 17:45 «Черная богиня». 18:45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ. 19:50 «Спокойной ночи, малыши!». 20:00 Серил «Банкирши». 20:55 Серил «Атаман». 22:00 «ВЕСТИ+». 22:20 ПРЕМЬЕРА. «Женщины Никиты Михалкова». 23:30 Фильм «Тень вампира».

20.25 «КВН - 2005». 22.40 «Золотой грамфон». 23.40 20 лет группе «Алиса». Концерт 0.50 Комедия «Пустоголовые». 2.40 Триллер «Зверь». 1-я серия

РТР

4:00 «Доброе утро, Россия!». 7:45 Серил «Банкирши». 8:45 «Мой серебряный шар. Георгий Юматов». 9:45, 12:45, 15:30, 18:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 10:00, 13:00, 16:00, 19:00 ВЕСТИ. 10:30, 13:10, 15:40, 19:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 10:50 «Мусульмане». 11:00 «Вся Россия». 11:15 «Городок». 11:45 «Комната смеха». 13:30 «Суд идет». 14:30 Серил «Охотники за иконами». 16:15 «Кулагин и партнеры». 16:45 «Обреченная стать звездой». 17:45 «Черная богиня». 19:50 «Спокойной ночи, малыши!». 20:00 «Юрмала-2005». 21:55 Боевик «Мафия бессмертна». 23:50 Фильм «Осторожно! Красная руть».

ДТВ

8.00 Мультфильмы. 8.30 Самое смешное видео. 9.00 Серил «ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ...» 9.30 «Как уходили кумиры». 9.55, 19.45, 4.45 «Неслучайная музыка». 10.00 Телемагазин. 10.30 Агентство криминальных новостей. 10.50 Фильм «МЕРТВАЯ ТИШИНА». 13.05 Док. серил «Полицейские хроники». 13.35 Шоу рекордов Гиннеса. 14.30 Серил «КРУТОЙ УОКЕР». 15.30, 16.00 Мультфильмы. 16.30 Игровое шоу «Деньги с неба». 16.40 «Этот безумный мир». 17.25 «Как уходили кумиры». 17.50 Фильм «ПОДЗЕМЕЛЬЕ ВЕДЬМ». 19.50 Игровое шоу «Деньги с неба». 20.00 Самое смешное видео. 20.30 Серил «ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ...» 20.55 Шокирующая документалистика «Облик зверя». 22.00 «Этот безумный мир». 22.40 Агентство криминальных новостей. 23.00 Фильм «ЧЕРНАЯ МАСКА».

НТВ

5:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ» 8:15 «ВОПРОС... ЕЩЕ ВОПРОС» 9:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00 «СЕГОДНЯ» 9:15 «КРИМИНАЛЬНАЯ РОССИЯ» 9:50 Ток-шоу «ПРИНЦИП «ДОМИНО» 10:55 Серил «ХЕРУВИМ» 12:30 «ДЛЯ ТЕБЯ» 13:30 Серил «ЛЕБЕДИНЫЙ РАЙ» 14:35, 17:35 «ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ» 15:15 Серил «КАМЕНСКАЯ-2: Я УМЕР ВЧЕРА» 18:35 ПРЕМЬЕРА. «ХАЗАНОВ ПРОТИВ НТВ» 21:45 «СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО. ИНФОРМАЦИЯ К РАЗМЫШЛЕНИЮ» 22:50 Фильм «К СЕВЕРУ ЧЕРЕЗ СЕВЕРО-ЗАПАД» 1:35 Бильярд 2:05 «КОМА: ЭТО ПРАВДА» 2:35 Серил «ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО - VI» 3:30 Фильм «ДАМЫ ПРИГЛАШАЮТ КАВАЛЕРОВ»

ТВ 3

7.30 Победоносный голос верующего. 8.00, 8.15, 8.30, 8.45, 8.00 Мультфильмы. 8.30 Самое смешное видео. 9.00 Серил «ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ...» 9.30 «Как уходили кумиры». 9.55, 19.50, 3.10 «Неслучайная музыка». 10.00 Телемагазин. 10.30 Агентство криминальных новостей. 10.50 Фильм «ДЕВЯТЬ ЯРДОВ». 13.05 Док. серил «Полицейские хроники». 13.35 Серил «ОКРУГ КОЛУМБИЯ». 14.30 Серил «КРУТОЙ УОКЕР». 15.30, 16.00 Мультфильмы. 16.30 Игровое шоу «Деньги с неба». 16.40, 22.00 Док. серил «Опергруппа, на выезде!». 17.25 «Как уходили кумиры». Сергей Бондарчук. 17.50 Фильм «ПРЕЗУМПЦИЯ НЕВИНОВНОСТИ».

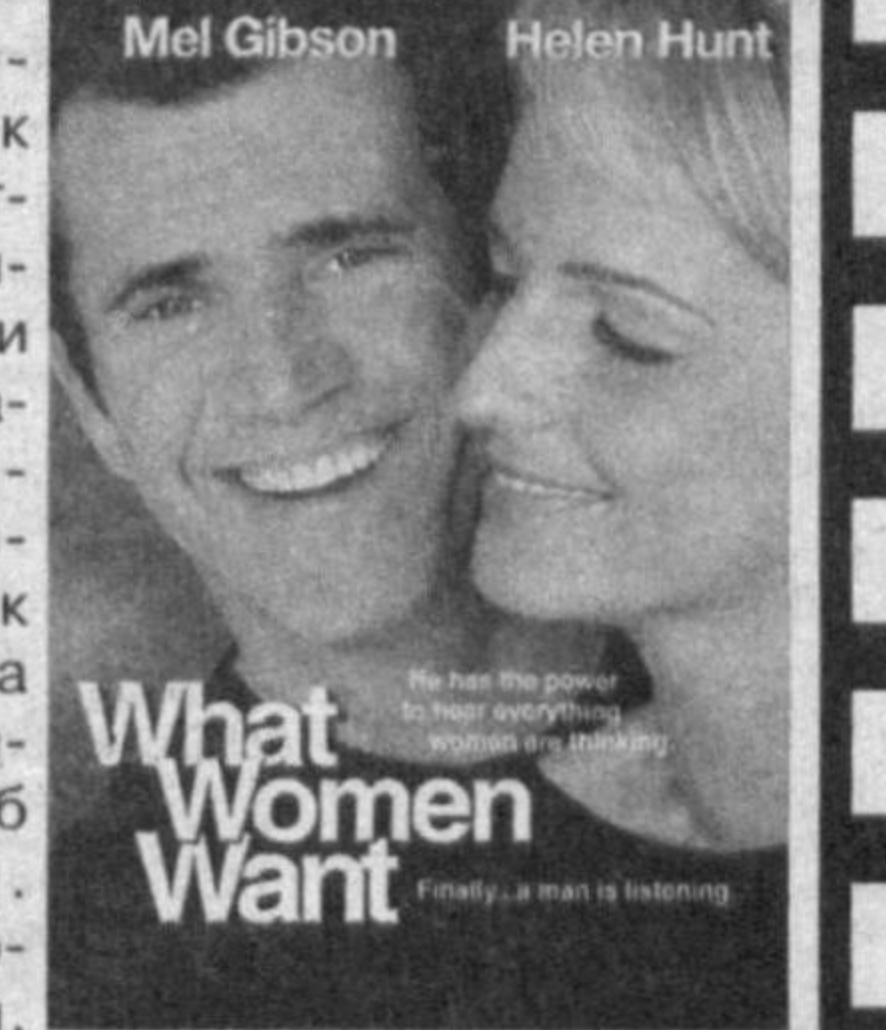
ТНТ

4.45 Москва: инструкция по применению. 5.10 «МОИ ГЕРОИ». Комедия. 5.45 Мультсериал. 6.10 «Глобальные новости». 6.15 «Эй, Арнольд!». 6.40 «Приключения Джимми Нейтрона, мальчика-гения». 7.05 «Губка Боб Квадратные штаны». 7.30 «Гараж. Из рук в руки». 7.45 Наши песни. 8.00 «Наука красоты. Знаки сексуальности». Док. фильм. 9.05 «ЭЛЬВИРА - ПОВЕЛИТЕЛЬНИЦА ТЬМЫ-2». Комедия. 11.15 «Как говорит Джинджер». 11.40 «Крутые бобры». 12.05 «Ох уж эти детки». 12.30 Телемагазин. 13.00 «Школа ремонта». 14.00 «ТОЛСТАЯ ДЕВЧОНКА». Серил.

СТС, пайшанба

22.00 Комедия «АЁЛЛАР НИМАНИ ХОҲЛАШАДИ?» («ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ?»)

Ник Маршалл йиреклама агентлигида ишлади. Унга янги реклама компаниясини ташкил этиш топширилган. Ник чинакамига ўзига хос концепция ўйлаб тополмайди. Унинг муаммоси шундаки, аёллар нимани хохлашгани билмайди. Аммо кутилмаганда Никда аёллар фикрини ўқишдек фавкулудда қобилят пайдо бўлгач, ҳаммаси ўзгаради. Ролларда: Мел Гибсон, Хелен Хант.

ТВ 3, жума

22.00 Триллер «ХАВФЛИ ДАРСЛАР» («ОПАСНЫЕ УРОКИ»)

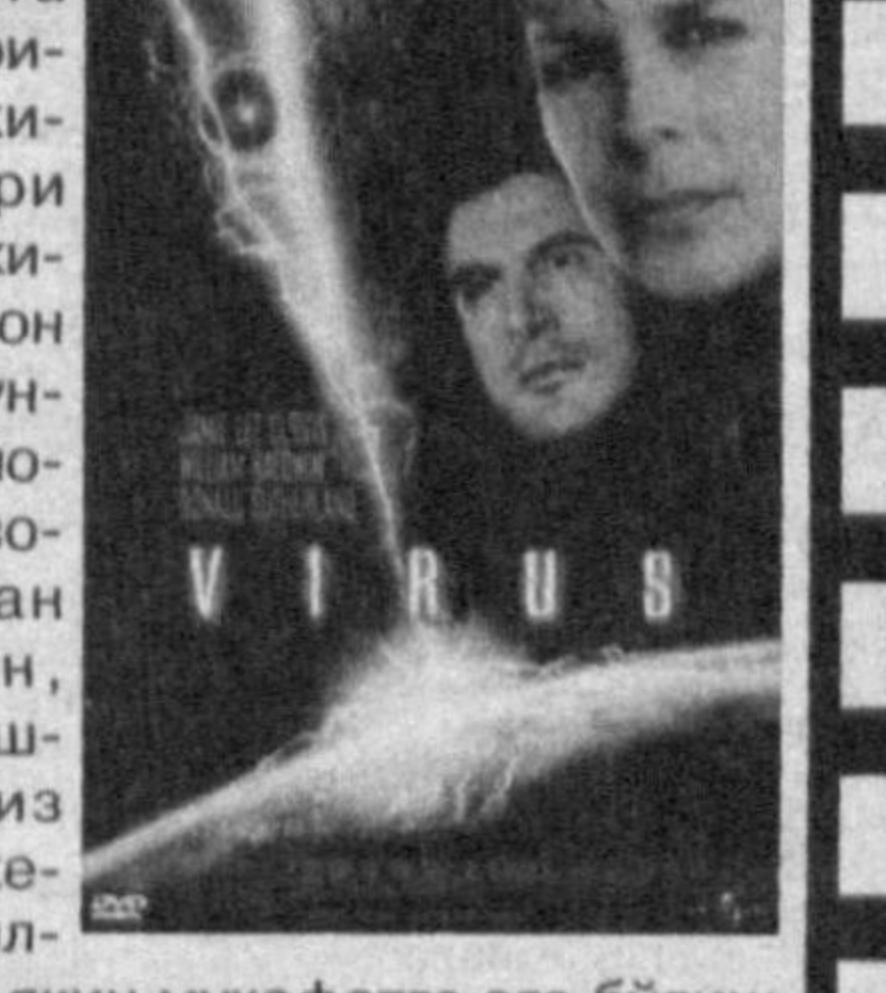
Саманта ва унинг оиласи истараси иссиқ мактаб ўқитувчиси Виктория билан дўстлашиб қолишади. Шундан сўнгулар бошига кетма-кет кўнгилсизликлар ёғила бошлади: сирли телефон кўнфироқлари бўлади, уйдан нарсалар гойиб бўла бошлади, оила аъзолари галати касалликка чалинади. Саманта бундай хавфли дарсларга бормай кўйиши керак. Ролларда: Кен Трембле, Патрисия Калембер.

РТР, шанба

0.10 Ўткир сюжетли фильм «ВИРУС»

Унча катта бўлмаган америкалик кема экипажи аъзолари туфандан муъжиза туфайли омон қолишади. Шундан улар энг замонавий техник воситалар билан Россияга қаршли кимсасиз лайнерга дуч келишади. 30 миллион долларга яқин мукофотга эга бўлиш учун уни яқин орадаги портга тортиб бормоқчи бўлишади. Фақат жамоанинг икки аъзоси - Кит Фостер ва Стив Бейкергани хавфни ҳис қилишади. Ролларда: Уильям Болдуин, Жемми Ли Кертис.

ОРТ, якшанба

20.45 Ўткир сюжетли фильм «АЛВОН ДАРЛАР» («БАГРОВЫЕ РЕКИ»)

Альп тоғининг баланд чўққиларидан бирда қотиллик содир этилади: нуфузли колледжа ишлайдиган ходимнинг тунаси топилади. Мурдани текширишга киришишади. Жиноят иши билан француз полициясининг тажрибали комиссари Пьер Ньман шуғулланади. У қотиллик аллақандай маросим билан боглик деб тахмин қилади. Шу пайт воқеа жойидан 150 мил узокликда яна бир галати жиноят содир этилади: номаълум кимсалар 10 ёшли қизнинг қабрини топташади. Ролларда: Жан Рено, Винсен Кассель, Надя Фаре.

ШАНБА, 22

- «Ўзбекистон» телеканаллари: 6.25 Кўрсатувлар дастури, 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!», 8.00-8.35 «Ахборот», 8.40 «Қушлар ҳақида ҳақиқат»...

- 21.50 Мафтунингман, диёрим! 21.55 Иқлим. 22.00 Давр. 22.35 ТВ-анонс. 22.40 Кулгуч. 22.50 «Кино SMS» танлови.

- «Тошкент» телеканаллари: «Тошкент» телеканаллари ижодкорлари «8.00-13.00 « гача деб номланган кўнгилочар инфоформацион мусикий кўрсатувлар дастурини эфирга узатади.

- «Sport» телеканаллари: 7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодрое утро». 8.40 «Хабарлар» (Рус тилида).

- 17.40 «Кто хочет стать миллионером?» 20.30 «Стать ближе». 21.10 «Нокаут». Бокс. 21.40 Жаҳон спорти: «Еврофутбол».

- PTP: 5:00 «Доброе утро, Россия!». 6:40 «Золотой ключ». 7:00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 ВЕСТИ.

- ТВ 3: 7.30, 8.00, 8.07, 8.15, 8.30, 8.45, 9.00, 9.15, 9.45 Мультфильми.

- НТВ: 5:00 Фильм «РАБА ЛЮБВИ». 6:35 Национальное Географическое Общество детям.

- СТС: 7.00 «ВИДОК». Фильм. 8.50, 9.20, 9.30, 10.30 Мультфильми.

- 7 ТВ: 6.00, 19.00 Конный спорт. 6.30, 0.30 Покер. 7.30 Акробатический рок-н-ролл.

ШАНБА, 23

- «Ўзбекистон» телеканаллари: 6.25 Кўрсатувлар дастури. 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!», 8.00-8.35 «Ахборот», 8.40 «Олтин мерос».

- «Тошкент» телеканаллари: «Тошкент» телеканаллари ижодкорлари «8.00-13.00 « гача деб номланган кўнгилочар инфоформацион мусикий кўрсатувлар дастурини эфирга узатади.

- «Sport» телеканаллари: 7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодрое утро». 8.40 «Хабарлар» (Рус тилида).

- PTP: 5:00 «Доброе утро, Россия!». 6:20 «Сельский час». 6:45 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».

- ТВ 3: 7.30 Жизнь, полная радости. 8.00, 8.15, 8.30, 8.40, 8.50, 9.00, 9.30 Мультфильми.

- НТВ: 4:50 Серил «ПО МОТИВАМ РАСКАЗОВ ВАСИЛИЯ ШУКШИНА».

- СТС: 11.10 Кино «БОГАТЕНЬКИЙ РИЧИ-2». 13.00 «Жизнь прекрасна».

- 7 ТВ: 6.00, 19.00 Конный спорт. 6.30, 0.30 Покер. 7.30 Акробатический рок-н-ролл.

- «Ёшлар» телеканаллари: 6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 Давр. 7.30 «Мунаввар тонг».

- 30-й канал: 9.00 Открытие программы 9.05, 11.00, 16.45, 19.00 Телехамкор

- ДТВ: 8.30 Серил «НАПРЯГИ ИЗВИЛИНЫ».

- СТС: 7.00 «МАЛЕНЬКИЕ СЕКРЕТЫ». Фильм.

— Абдукарим Абдурахмонович, юртимизда ўлим жазосининг бекор қилинишига сабаб нима? Ушбу Фармоннинг қабул қилиниши 12-13 май кунлари Андижонда бўлиб ўтган воқеалар билан боғлиқ, деган гаплар ҳам юрибди...

— Ўлим жазоси ҳақида гап кетганда миллий қонунчилигимизда инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, кадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий кадрият сифатида белгиланганини айтиб ўтмоқ зарур. Юртбошимиз таъбири билан айтганда, бугун бизнинг ҳуқуқий доктринамиз мутлақо янги, демократик тамо-йилларга асосланган. У аввало, Ўзбекистон Конституцияси талабларига кўра инсон ҳуқуқларининг устуворлигини таъминлайди.

Бундан ташқари Президентимиз Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати қўшма мажлисидаги маърузасида: “Суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштириш борасида биз ҳал этишимиз лозим бўлган яна бир масала — бу жазолаш тизимидан

ўлим жазосини чиқариб ташлашдир”, — дея алоҳида таъкидлаган эдилар. Юқоридаги Фармон бунинг амалий ифодаси, жамиятимиз ҳаётида улкан воқеа бўлди. Бу Фармонни ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва адолатли фуқаролик жамиятини шакллантириш борасидаги 1994 йилдан буён амалга оширилаётган ислохотлар жараёнининг мантиқий давоми, деб билмоқ лозим.

Ўтган йиллар мобайнида мамлакатимизда ҳуқуқий давлатни шакллантиришнинг муҳим таркибий қисми саналган суд-ҳуқуқ тизими қурилишининг мутлақо янги Концепцияси амалда жорий этилди. Унга кўра, юртимизда суд — ҳуқуқ тизимини ислох қилишнинг энг муҳим вазифаси Жиноят, Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия қонун ҳужжатлари, жиний жазолар тизимини изчиллик билан босқичма-босқич либераллаштиришдан иборат. Президентимизнинг ташаббуси

Мамлакатимизда мустақиллик қўлга киритилгач, биринчи галда инсон омилини улуғлаш, шу билан бирга, қонун устуворлигини таъминлашга катта эътибор қаратилди. Шу мақсадда собиқ тузумдан қолган қонунлар қайта кўриб чиқилди. Суд — ҳуқуқ тизимини эркинлаштириш ва демократиялаштириш борасида муҳим қадамлар қўйилди. Бу борадаги ижобий ўзгаришлар Республикаимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг самарасидир. Президентимизнинг шу йил 1 августда эълон қилинган “Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида”ги Фармони инсонпарварликнинг олий босқичи, дейиш мумкин. Биз Республика ИИБ ЖИЭББ бошлигининг биринчи ўринбосари, полковник А. Шодиев билан учрашиб, ушбу Фармоннинг ижроси юзасидан кўпчиликни қизиқтираётган саволлар билан мувожаат қилдик.

ЖАМИЯТИМИЗ ҲАЁТИДАГИ УЛКАН ВОҚЕА

билан иккинчи чақирғиқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи-сессиясида қабул қилинган ва 2001 йил октябрь ойида амалга киритилган “Жиний жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги Қонуни, шунингдек, бошқа бир қанча қонун ҳужжатларига мувофиқ жиноятларнинг таснифланиши ўзгартирилгани, ўта оғир жиноятлар жумласига киритилган жиноятлар рўйхати камайтирилгани мазкур соҳадаги демократик ислохотларнинг самараси бўлди.

Суд — ҳуқуқ тизимини эркинлаштириш ва демократиялаш мақсадида босқичма-босқич ўтказилаётган ислохотлар мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидаёқ бошланганини ҳисобга олсак, унинг мантиқий давоми

бўлган “Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида”ги Фармоннинг жорий йил май ойида Андижонда юз берган воқеаларга умуман алоқаси йўқлиги аён бўлади.

— Ўлим жазосининг бекор қилиниши мамлакатимиздаги ички ишлар идоралари, хусусан, жазони ижро этиш муассасалари ходимлари зиммасига қандай вазифалар юклайди?

— Ушбу Фармонда ички ишлар идоралари, жумладан, жазони ижро этиш тизими зиммасига муҳим вазифалар юкланган. Бугунги кунда мазкур Фармон ижросини таъминлаш борасида бир қатор ишлар амалга оширилди. Хусусан, Фармон талабларидан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия кодексларига, меъёрий ҳужжатларга қўшимча ва ўзгартишлар киритиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилиб, Адлия вазирлигига тақдим қилинди. Бу борада кадрлар тай-

ёрлаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратганмиз. Чунки бундай муассасаларда ишлайдиган ходимлар билимли, соғлом, шу билан бирга руҳан кучли бўлишлари лозим. Бундан ташқари, ривожланган хорижий давлатлардаги жазони ижро этиш тизимлари томонидан умрбод ва узоқ муддатли жазони ўташ билан боғлиқ суд ҳукмларини ижро этиш борасида амалий тажриба тўплаш мақсадида мутасадди ходимларни хизмат сафарларига юбориш кўзда тутилган.

— Ўлим жазосининг бекор қилиниши мамлакатдаги криминоген вазиятга қандай таъсир кўрсатади, деб ўйлайсиз?

— Шунини алоҳида таъкидлаш жоизки, Фармонда гап айрим мамлакатларда бўлгани каби ўлим жазосига мараторий қўллаш, яъни маҳкум йиллар давомида ушбу жазони қачон ижро этилишини кутиб ётиши эмас, балки уни бутунлай бекор қилиш ҳақида бормоқда.

Худди шу мақсадда ўлим жазоси бекор қилинган давлатлардаги криминоген вазиятлар таҳлили ўлим жазосининг бекор қилиниши жиноятларнинг ошишига олиб келмаслигини кўрсатди. Масалан, Литвада 1996 йилдан буён бирорта жиноятчига ўлим жазоси берилмаган, шундай бўлса-да қотиллик жиноятлари йилдан-йилга камайиб бормоқда. Грузияда ҳам 1997 йилнинг ноябрь ойида ўлим жазоси бекор қилинган. Криминоген вазият эса тобора яхшиланмоқда, қасддан одам ўлдириш жиноятлари сезиларли даражада камаймоқда. Бошқа давлатларда ҳам худди шундай ҳолат кузатилади. Мақсад жазолаш эмас, тарбиялаш экан, аҳоли Юртбошимизнинг инсонпарварлик, бағрикенгликка асосланган ушбу Фармоннинг моҳиятини чуқур англаб етсагина кутилган натижага эришамиз, яъни жиноятлар сони камайиб бораверади.

— Жиноят содир этган ва суд ҳукми билан узоқ муддатга ёки умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилинганларни сақлаш муассасасининг бошқа муассасалардан фарқи қандай бўлади?

— Биз иш тажрибасини ўрганган хорижий давлатлардаги каби мамлакатимизда умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилинган маҳкумлар сақланадиган муассасалар махсус тартибли бўлиши, 1 ёки 2 та маҳкум битта камерада сақланиши, ҳар бир маҳкум 4 кв. м. ҳажмдан кам бўлмаган яшаш майдони билан таъминланиши кўзда тутилган.

— Бундай маҳкумларнинг озодликда қолган уй-жойи, мол-мулки, оиласи, мерос масалалари қандай ҳал қилинади?

— Юқорида айтиб ўтганимдек, Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия кодекслари, меъёрий ҳужжатларга киритиш таклиф қилинган ўзгартиш ва қўшимчаларда ушбу масалалар ҳам кўзда тутилган. Бу масалаларни қонуншуносларимиз ҳал қиладилар.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА суҳбатлашди.

ЖИНОЯТГА ЖАЗО МУҚАРРАР!

ОЛТИ КУНДА ОЧИЛГАН ҚОТИЛЛИК

Кеч соат 24.00лар чамаси. Тунги гуруҳ таркибида хизмат олиб бораётган Марғилон шаҳар ИИБ ходимлари катта кўприк остида турган қизил рангли “Тико” автомашинасига эътиборни қаратишди.

Бу йўлдан транспорт ва тизимлар кам қатнаши, яқин атрофда аҳоли истиқомат қилмаслиги ҳамда автомашинанинг айнан кўприк остида қолдирилиши гуруҳ аъзоларида шубҳа уйғотди. Автомашинани кўздан кечирилганда унинг эшиклари қулфланмаган, салонда эса қон доғлари борлиги аниқланди. Бу ҳақда зудлик билан Марғилон шаҳар ИИБ навбатчилик қисмига хабар берилди.

Дастлабки суриштирувлар натижасида автомашина Фарғона шаҳрида яшовчи фуқаро Одилжон Қодировга тегишли экани, шу йил 2 сентябрь кунини кечки пайт автомашинанинг унинг ўғли Шерзод ҳайдаб чиқиб кетгани ва ҳанузгача қайтиб келмагани аниқланди.

Мазкур ҳолат бўйича

зудлик билан вилоят ИИБ бошлигининг биринчи ўринбосари, полковник Камолдин Обидов раҳбарлигида вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКБ шахснинг ҳаёти ва соғлигига қарши қаратилган жиноятларга қарши кураш бўлими, Охунбобоев тумани ички ишлар бўлими ва прокуратура ходимларидан иборат тезкор-тергов гуруҳи тузилди.

Гуруҳ томонидан олиб борилган тезкор қидирув тадбирлари давомида Охунбобоев тумани Сурхтепа қишлоғи худудидан ўтган катта йўл бўйидан қон доғлари бўлган кийим топилди. Йўл ёқасидаги ариқдан эса қорин ҳамда биқин қисмига ўтқир жисм билан жароҳат етказилган ва қайиш билан бўғиб бўғиб ўлдирилган кишининг жасадини олишди.

Тезкор-тергов гуруҳи олдида ушбу қотилликни фош этиш ва унинг содир этилиши сабабларини аниқлаш вазифаси турарди. Полковник К. Обидов тахмин қилинаётган барча ҳолатлар бўйича гуруҳ аъзоларига тегишли кўрсатмаларни берар экан, ҳатто, арзимагандек маълумот ҳам жиноятни фош

этишда муҳим аҳамият касб этиши мумкинлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Марҳум Шерзод Қодировнинг кимлар билан алоқада бўлганини ўрганиш, жиноятнинг содир этилиши бўйича барча тахминлар устида тезкор суриштирув ишлари тинимсиз давом эттирилди.

Саъй-ҳаракатлар нати-

жасида Шерзод Қодировнинг марғилонлик Аббос (исми ўзгартирилган) исми шахс билан олдибердиси борлиги, улар ўзаро жанжаллашишганлиги тўғрисида маълумот олинди.

Гумонланувчи Аббос ўша кунни Шерзод билан йўл четидан учрашиб, гап талашиб қоладилар. Ўша низодан кейин унинг юзида, қўлларидан ва танасининг бошқа қисмларида шилинган излар қолган. Шифохонага учраб, ток урганини баҳона қилиб, жароҳатларини даволатган. Дастлаб у тезкор ходимлар билан суҳбатда ҳақиқатни яшириб, Шерзод Қодировни билмаслиги, у билан ҳеч қандай алоқаси йўқлигини айтиб, чалғитишга ҳаракат қилди. Лекин ички ишлар ва прокуратура ходимлари ўрга-

га ташлаган далиллар олдида ожиз қолиб айбини тан олди ва бўлган воқеани гапириб берди.

Аббос ўша кунни кечқурун Охунбобоев тумани Сурхтепа қишлоғи худудидан ўтган катта йўл бўйида Шерзод билан ўзаро жанжал оқибатида қичоқ билан унинг қорин қисмига икки марта уриб, тан жароҳати етказди. У мажолсизланиб қолгач, қайишини ечиб, унинг бўйнига солиб бўғиб ўлдирди ва ариққа ташлаб юборди. Сув оқибди кетмасин, деб қайишининг бир учини ариқ четидан ўт-ўланларга боғлаб қўйди.

Мазкур оғир жиноятни фош этиш учун вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКБ шахснинг ҳаёти ва соғлигига қарши қаратилган жиноятларга қарши курашиш бўлими, Фарғона, Марғилон шаҳарлари, Охунбобоев тумани ички ишлар бўлими ва прокуратураси ходимлари 6 кун мижажа қоқмадилар.

Жиноят фош этилди, прокуратура ходимлари мазкур иш бўйича тергов ҳаракатларини олиб боришмоқда.

Бўрибой ОМОНЗОДА.

KUNLARDAN BIR KUN...

Valijonning dadasi G'anijon aka uzoq yaylovda cho'ponlik qiladi. Dam olish kunlari u dadasining oldiga boradi. U har gal borganida bo'ribosar it Qoplon uning oldiga yugurib keladi. Uni bolaligida o'zi boqqandi. Bu gal ham jonivor Valijonni kutib oldi. Ikkovi birga rosa o'ynashdi. Kun kech bo'lganda Qoplon otarning oldida poyloqchilik qilishga ketdi.

Yarim tunda Qoplon birdan hurib qoldi. Unga qo'shilib boshqa itlar ham ovozi boricha vovullay boshladi.

Valijonning dadasi:

— Yana bo'rilar kelayotganga o'xshaydi Qoplon juda bezovta huryapti, — deb chiqib ketdi.

O'sha tunda haqiqatdan ham otarga bo'rilar hujum qilgan edi. Qoplon ularning kelayotganini sezib qattiq hurib boshqa itlarga xabar berdi. Lekin bo'rilarning soni itlarnikidan kam emasdi. Ularning ko'pchiligi qo'raning orqa tomonidan pusib kelardi. Hamma itlar o'sha tarafga qarab chopdi. Lekin ziyrak Qoplon yon tomondan ham ikkita bo'ri kelayotganini sezib qoldi va joyidan jilmay turdi.

G'anijon aka qo'raning orqa tomoniga o'tib miltig'ini shaylab turdi. Qattiq shamol esayotgani uchun ovozlari

yaxshi eshitilmasdi. Oradan ancha o'tib itlar qaytib kela boshladi. Bo'rilar chekingan

QOPLON

edi. Lekin Qoplon ko'rinmadi. Shu payt itlardan biri qo'raning yon tomoniga qarab chopib ketdi, Ketidan boshqa itlar ham chopdi. G'anijon akaning ko'ngli nimanidir sezib o'sha tomonga yurdi.

Itlar hurib nimanidir talashardi. Yaqinroq borsa, o'ying xira yorug'ida ikkita bo'rining o'lgan jasadini ko'rindi. Qoplon esa ko'rinmadi. U itni chaqirdi qo'raga yaqin joydan ingragan ovoz eshitildi. G'anijon aka chopib bordi. Qoplon jarohatlangan holda ingrab yotardi. Uning ikki bo'ri bilan olishgani va ularni yengib o'zi ham yaralangani ayon edi.

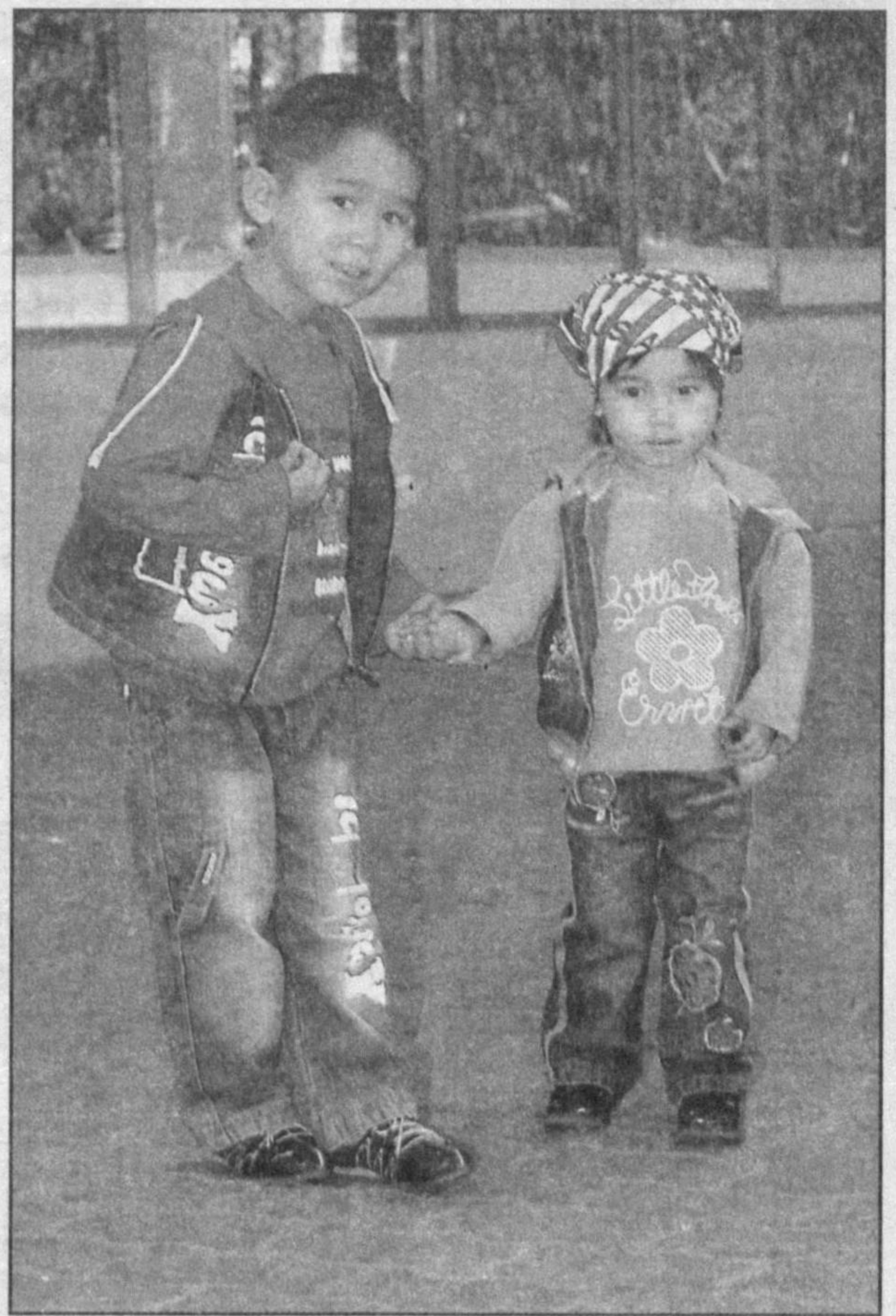
Valijon itining ahvolini ko'rib ko'zidan yosh chiqib ketdi.

— Dada Qoplon o'lib qoladimi? — deya xavotirlanib so'radi.

— Yo'q o'g'lim, ertaga hayvonlar do'xtiri keladi, davolaymiz, — dedi.

Valijon qishloqqa qaytarkan Qoplonni o'ylardi. Sinf-doshlariga bo'lgan voqeani aytib berdi. Oradan bir oylar o'tib Qoplon tuzalib ketdi. Valijon yaylovga borganida yana uning oldiga yugurib keldi. Valijon bu xaloskor itini yana ham yaxshi ko'rib ketdi.

Sadriiddin ABDULLAYEV.

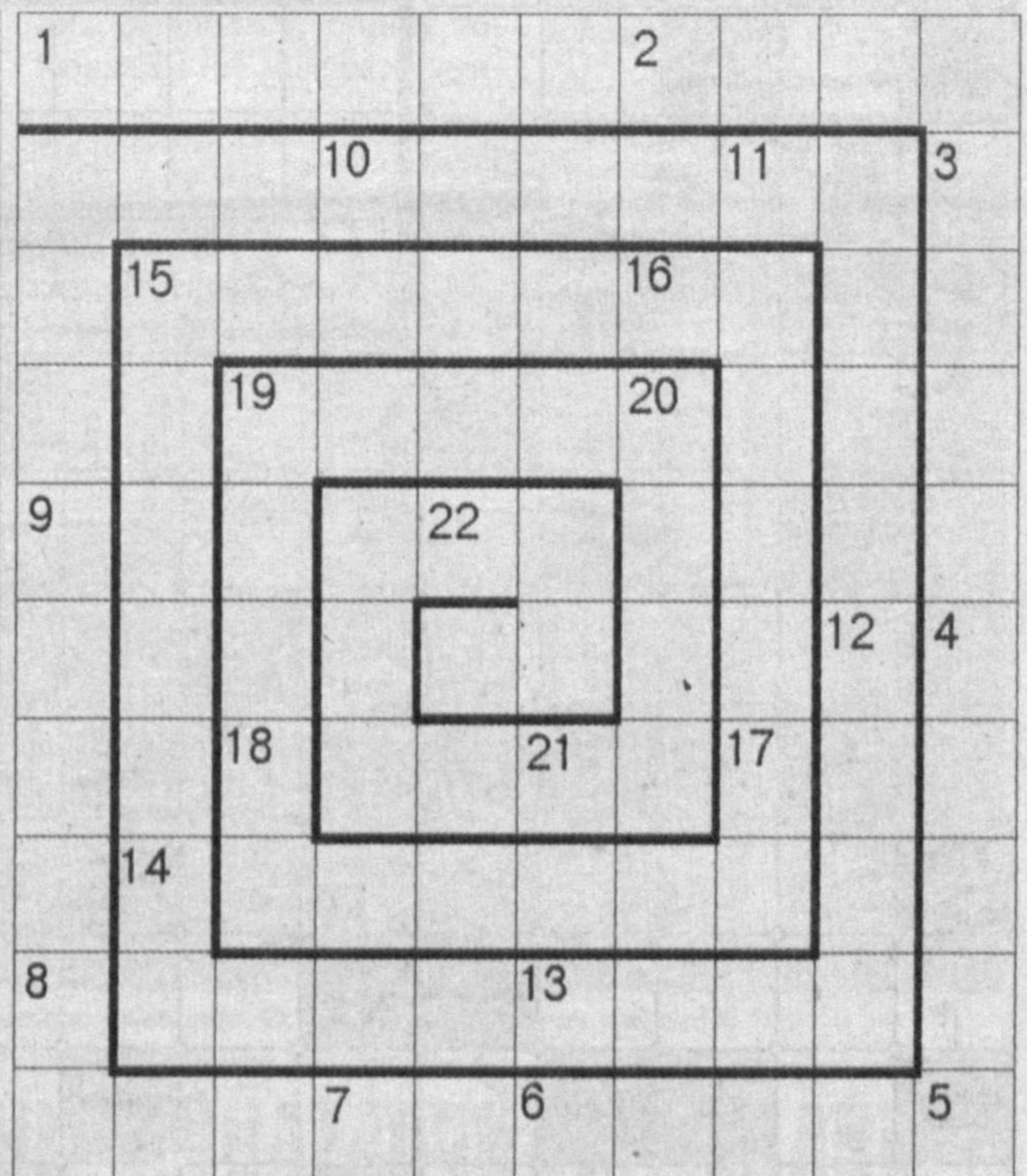

Qadrlil bolalar! Quyidagi jadvalda o'lkamizda etishtiriladigan qovun navlaridan ayrimlarining nomi yashiringan. Namunada berilgani asosida ularni toping.

Sh	B	O'	R	I	K	A	L	A	K
A	K	A	R	A	L	L	A	O'	K
B	O	S	P	X	A	N	D	K	Ch
L	O	V	A	L	A	K	R	Q	A
D	Q	U	R	U	G'	Q	I	M	A
I	O	U	R	U	G'	I	M	I	Ch
Q	I	L	T	O'	N	R	Z	R	O'
I	Z	L	A	R	L	A	A	I	Q
M	A	L	T	O'	A	M	Ch	O'	L

Boshqotirma

savollari: 1. Far-g'ona vodiysidagi shahar. 2. Milliy taom. 3. Dukkakli ekin. 4. Uy parrandasi. 5. Palakli ekin. 6. Meva. 7. Sabzavot ekin. 8. Uy hayvoni. 9. Ot poygasi. 10. Baxt, saodat. 11. Yirik qush. 12. Yoshlar ijtimoiy harakati. 13. Non yopiladi. 14. Hush-bo'y o'simlik. 15. O'zbek mutafakkir shoiri. 16. O'tloq. 17. Sport o'yini. 18. Tog' guli. 19. Suv yo'li. 20. So'z turkumi. 21. Shon, shavkat. 22. Janub qushi.

Rasmlardagi o'nta farqni toping

Конун	Мато тури		Касал				Ширинлик		Нота	Тана эъзоси
			Тиббиёт бўлими		Металл	асар		Харорат		
Савдо маскани	НУЖНИ урганувчи фан	Ол!		Чапак		Тесқари		Чекланган микдор		
			Зеб	Падар		Юз		Йирик	фан	
			Аиъана	Араб харфи		Улкан мусика асбоби				
Латифа қахрамони				Тоғли туман			Журналист			Артур Конон
	Алғов...	Тўсик	Она (шевада)	Зўрга			Пўрим	Хоразмий	Уй хайвони	Спорт кийими
			Вертолёт русуми	Мерганлик хонаси		Дунёнинг интиҳоси	Туйғу	Нота		
	Пойтахт (Европа)	...чи, даллол				Рад			Спирт тури	Забон
			Деми актриса		Туя тури		Кишилик олмоши		Жиноят	
Дарё (Европа)	... пункти	Суяклик							Мева	«Меҳробдан чаён» қахрамони
										ЙХХБ ходими иш курали
Кўмак	Исм	Хордик							Нота	
Яқин қариндош	Самолётгоҳ								Кимёвий модда	Ой..
Дурадгор асбоби	Учлик	Сарой							Тоғ жонивори	Пойтахт (Европа)
										Кадрдон
			Хашарот		Тана қисми		Важ	Модданинг шакли	Электрод	
	Шамол	Давлат (Африка)				Апил...			Икки йул ораси	Ёғоч
			Кубиш худоси	Мева	Оға...	Маъмурий худуд	Баъзан	Моҳир		
								Хашарот		
	Мулк	Самолёт русуми	Мусика асбоби	Нота	Сатира, юмор		Курсаткич оямоши	..аббад, гача	Хид	Асар тури
					Пойтахти Байрут		Айбсизлик далили			Ернинг ҳаракат йўли
Абдураимов (футбол)			Фармон	Калтакесак зоти		Ост...	Кўп	Керак	Кайф...	
Давлат (Осиё)	Тўр	Раиғ			Шикоят		Кечирим		Санок кўшимчаси	Уй жиҳози
										Теварак
			Русум			Исм	Ричард (актёр)	Гог Винсент (рассом)		
Курук мева	Курорт жой (Украина)				Чекилик тури				Нечун?	Тикув курали
										Миллат (Осиё)

**Ажратилган катаклар ичида
Республикамизнинг Асосий қонуни яширинган**

СОВРИН БАРЧИНОЙГА БЕРИЛАДИГАН БЎЛДИ

Газетамизнинг шу йил 18 август сонидан эълон қилинган мукофотли сканворд бўйича талайгина мактублар олдик. Белгиланган 15.000 сўм пул мукофоти энг тўғри ва тез жавоб йўллаган (22 август) Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, 19-мавзе 10-уй 69-хонадонда яшовчи **Барчиной Абдурахимова**га бериладиган бўлди. Уни соврин билан қулаб, тахририятимизга 139-77-23, 54-37-91 телефон рақамлари орқали мурожаат қилишини сўраймиз.

Тахририятта шунингдек, Тошкент шаҳридан Ш. Эргашева, У. Раҳимов; Жиззах вилоятидан Д. Нарзикулова, С. Хамидов, Сирдарё шаҳридан Л. Шоимова, Тошкент вилояти Қибрай шаҳарчасида яшовчи Р. Рихсибоева, Тошкент туманидан Қ. Абдуллаев, самарқандлик Р. Шокирова ва бошқалар ҳам сканворд жавобларини йўллаган. Тақдим этилган вариантларда айрим хатолар борлиги ёки жавоблар кеч келганлиги туфайли муаллифлар даъвогарлар рўйхатида киритилмади.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 2005 ЙИЛ 18 АВГУСТ 33-СОНИДА БЕРИЛГАН МУКОФОТЛИ СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

ЭНИГА: Зот. Одамзод. Кўк. Вампир. Институт. Бар. Варақ. Рол. Упа. Умида. Кубиз. Дор. Кат. Линза. Асо. Азал. Мато. Тайм. Анна. Ил. Аросат. Афродита. Бия. Октябр. Қалхат. Бир. Ту. Украин. Рэл. Геракл. Дуб. Хид. Жар. Ини. Азамат. Дастмол. Кактус. Ра. Оид. Ер. Анвойи. Ювентус. Ереван. Сигир. Нам. Акс. Хивчи. Уфа. Иллат. Таити. Яёв. Вакил. Аванс. Ген. Шиа. Окшом. Алла. Уюр. Аравақаш. Юра. Хут. Довон. Нав. Муз.

БҮЙИГА: Куба. Обида. Суяк. Ов. Зўраки. Узанги. Ар. Табақа. Труба. Гувала. Ма. Алисия. Маориф. Спрут. Барча. Равшан. Мотор. Трио. Орбита. Нокаут. Дин. Юта. Аввало. Ҳажв. Милорд. Ел. Заранг. Элтон. Олишув. Мита. Дикқат. Жоду. Атаман. Араби. Гал. Сак. Асабий. Шер. Стакан. Моряк. Крем. Ан. Ва. Мирза. Арава. Хисрав. То. Сандал. Кредит. Кулдон. Лит. Вигвам. Ут. Нитрат. Нурали. Шу. Юрмала. Тунис. Чанг.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 2005 ЙИЛ 29 СЕНТЯБРЬ 39-СОНИДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

ЭНИГА: Мураббий. До. Уқувчи. Илм. Савод. "Ан". Яқшанба. Крузо. Аён. Оро. Ереван. Улус. Гап. Радиус. Абр. Оқил. Рад. Икс. Мафкура. Дарлик. Алеут. Жума. Йил. Чорбоғ. Тонг. Исбот. Ун. Барно. Риф. Да. Ариза. Квант. Зарифа. Лола. Комил. Ер. Уй. Ал. Ифтихор. Кадр. Башорат. Марка. Ар. Аёл. Тасдик. Айил. Тил. Гала. Соф. Монитор. Па. Имо. Пи. Ип. Зайд. Омил. Ол. Муқимий. Алвон. Ел. Афлотун.

БҮЙИГА: йўл. Рисола. Мактаб. Каср. Верн. Бобур. Восифий. Овал. Аниқ. Адиб. Дунё. "Наво". Армугон. Ура. Али. Куб. Реза. Мадраса. Доу. Ре. Ном. Абразиев. Гамма. "Ту". Физика. Тонг. Алкей. Китоб. Ит. Профессор. Амал. Ил. Рудакий. Нар. Домино. Рам. Лоф. Дол. Радикал. Хат. Нотилий. Топография. Диплом. Ир. Олима. Нотик. Акт. Рақам. Реле. Ли. Тасинф. Валс. Ашрафий. Салали. Автомобилсоз.

2006 йили Германияда ўтажак жаҳон чемпионати йўлланмасига эга бўлиш учун 12 октябрь куни бутун дунё мамлакатларининг терма жамоалари бор кучларини ишга солдилар. Улар орасида Ўзбекистон терма жамоаси ҳам бор эди...

МДХ давлатлари орасидан уч мамлакат терма жамоаси — Украина, Россия ва Ўзбекистон яхши имкониятга эга эди. Украинликлар мухлислари ишончини қозониб, Европа грандларини ортада қолдирган ҳолда биринчи бўлиб ва илк бор жаҳон чемпионати йўлланмасини қўлга киритишга эришдилар. Ушбу жамоанинг фахрий футболчиси Андрей Шевченконинг биргина армонга айланаёзган орзуси ушалди. Мамлакатимизда ҳам унинг мухлислари кўп. Биз уларни бу ютуқ билан табриқлаймиз.

8 октябрь куни Тошкентда қайта ўтказилган учрашувда баҳраинликлар танлаган тактик услуб ўзини оқлади. Футболчиларимиз қанчалик ҳаракат қилишмасин, галаба қозонишнинг удасидан чиқа олмадилар.

Манамадаги жавоб учрашувини томоша қилган юртимизнинг ҳар бир футбол ишқибози вакилларимизнинг чиройли ўйинига гувоҳ бўлишди. Тан олиш керак, жамоамиз рақибларидан бир калла устун ҳолда ҳаракат қилишди. Ҳаттоки ўйиннинг сўнгги дақиқаларида мез-

ОМАД КЕЛМАСА ҚИЙИН ЭКАН...

Кеча Манамада бўлиб ўтган Баҳрайн — Ўзбекистон учрашувини натижасига тўхталишдан олдин Словакия — Россия баҳси ҳақида бир оз фикр юритсак. Сўнгги тургача россияликлар тиг устида юргандек кураш олиб бордилар. Сўнгги тургача мухлисларда умид чироғи липиллаб турди. Афсуски, ушбу ўйинда дарвозаларга бирорта ҳам тўп киритилмади. Бу эса ўз-ўзидан Словакия футболчиларининг омадли юришини давом эттиришларига замин яратди. Шундай қилиб, қанчалик чиройли ўйин кўрсатмасин, Россия терма жамоаси йирик халқаро мусобақага бора олмайдиган бўлди.

Мамлакатимиз терма жамоасида бир оз бошқачароқ вазият бўлса-да, ўйин сценарийси қайсидир маънода россияликларникига ўхшаб кетди. Худди уларда бўлганидек, бизни ҳам 0:0 ҳисоби қониқтирмас эди. Аммо чархи кажрафторни кўрингки, ҳар иккала учрашув думалоқ рақамлар билан якунланди...

Кимни айблаш керак? Япониялик ҳакамними, ФИФАними ёки қанчалик ҳаракат қилмасин, омад этагини тута олмаган терма жамоамизними? Айбдорни топган билан энди не фойда?

бонлар фақат ҳужумни баргараф этиш билан машғул бўлдилар. Аммо яна ўша тактика борасидаги устунлик Баҳрайн терма жамоасига кейинги учрашувлар учун йўл очиб берди.

Начора, кўнгилга таскин берадиган бир нарса қолди, холос. У ҳам бўлса, мамлакатимиз терма жамоаси яхши шаклланган, олдинда ҳали кўплаб халқаро ўйинлар бор. Орзуларимиз армонга айланмади ҳали. Германияга борадиган йўлларимиз ёпилган бўлса ҳамки, Ўзбекистон терма жамоасини бутун дунё таниб олди. 3 сентябрь куни Тошкентда ўтказилган ўйин футбол дарсликларида ўрин эгаллашига шубҳа йўқ. Ҳар сафар у ёки бу ҳакам хатога йўл қўйганида ана шу учрашув ҳам албатта ёдга олинади. Унда Ўзбекистон терма жамоаси адолатсиз қарорнинг қурбонига айлангани такрор ва такрор айтилаверади. Терма жамоамиз жаҳон чемпионатида қатнашмаси-да, ўз номини футбол тарихи китобига ёзиб қўйгани бор гап. Азиз футбол мухлисларимизга бундан ортиқ тасалли бера олмаймиз. Муҳими, кўнгилни чўктирманг, ҳали ҳаммаси олдинда.

Биринчи учрашув қаҳрамони Максим Шаққих Манамага бора олмади ва унинг ўрни бу ўйинда жуда билинди...

ФИДОИИ ХОДИМЛАРИМИЗ

СПОРТ ЯҚИН ҲАМРОҲИ

Ҳозирги давр ички ишлар ходимларидан ҳар томонлама етук бўлишни талаб этяпти. Бу борада фақат билимни оширишнинг ўзи кифоя қилмайди. Жисмоний ва жанговар тайёргарликни мунтазам ошириб бориш ҳам муҳимдир.

Тошкент шаҳридаги Чилонзор тумани ИИБ шахсий таркиби бунга алоҳида эътибор бермоқда. Спорт билан мунтазам шуғулланиш уларнинг кундалик ҳаёт тарзига айланган.

Масалан, туман ИИБ касбий маҳорат, жисмоний тайёргарлик ва кадрлар билан ишлаш катта инспектори, катта лейтенант Фарҳод Аҳмедов шундай ходимлар сирасига киради. У 2001 йил Тошкент шаҳар ички ишлар ходимлари ўртасида ўтказилган қўл жангги мусобақасида биринчи ўринни эгаллаган. Кейинги йили эса ўқ отиш беллашувида учинчи ўрин соҳиби бўлган. Айни пайтда ишдан сўнг, бўш пайтларида уни спорт-соғлом-

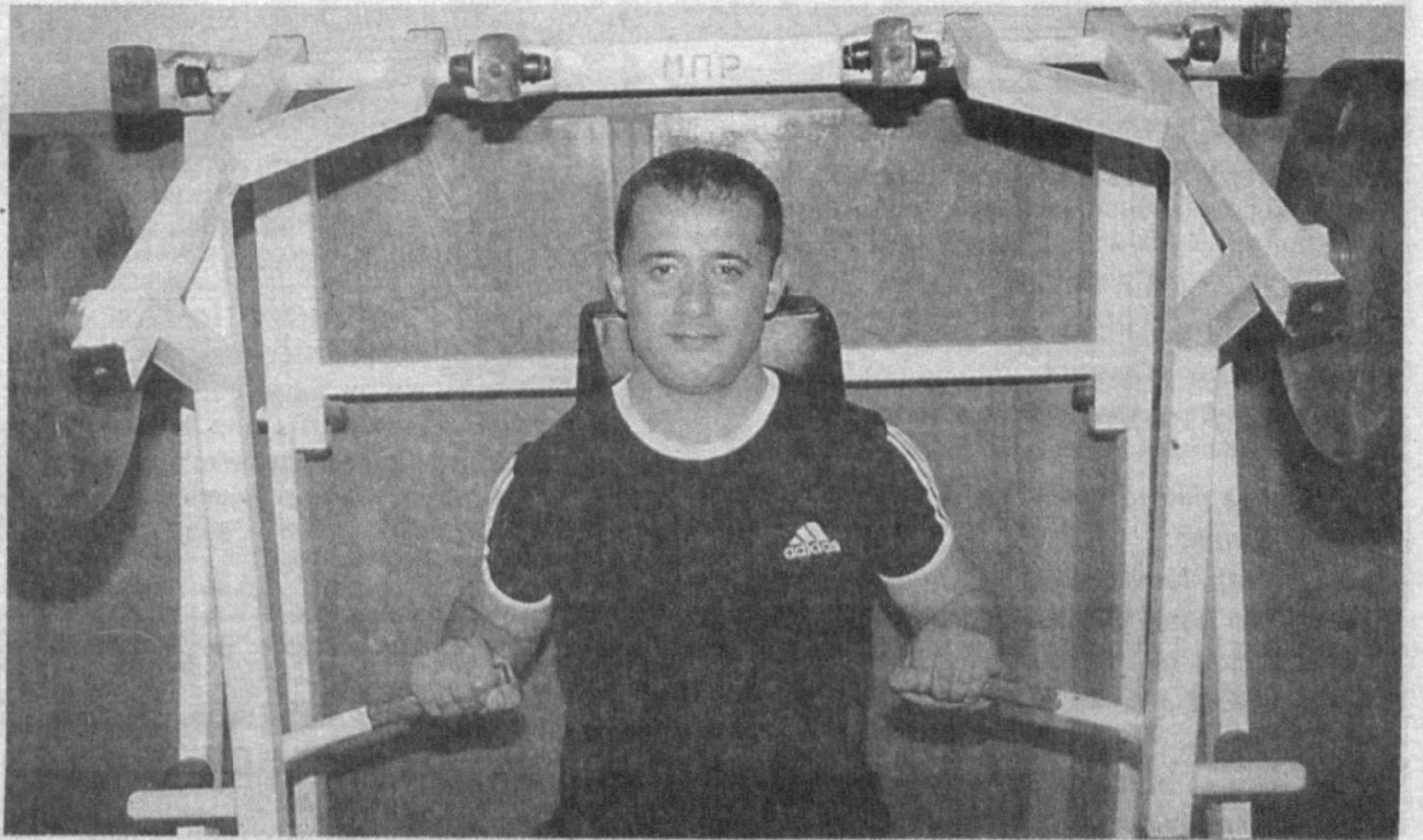
лаштириш мажмуаларида учратиш мумкин.

— Спортга ёшлигимдан қизиқаман, — деди биз билан суҳбатда Ф. Аҳмедов — Дадам ички ишлар идораларида хизмат қилиб, нафақага чиққанлар. У кишига ҳавас мени шу соҳага етаклади. Туман ИИБ шахсий таркиб билан ишлаш хизматида келганимда подполковниклар Б. Сафаров ва Б. Исоқовлардан хизмат ҳамда жанговар тайёргарлик сирларини ўргандим. Ҳозирда ҳаётимни спортсиз тасаввур эта олмайман. Менимча, энгил форма кийган ҳар бир ходим жисмоний жиҳатдан етук бўлиши зарур. Бу унга соғлиқ, тетиклик, бардамлик бағишласа, бошқа томондан касб маҳорати мун-

тазам бўлиб боришини таъминлайди.

Фарҳод Аҳмедов ҳақ гапларни айтди. Ички ишлар ходими жиноятчини қўлга олиш пайтида кўп ҳолларда у билан юзма-юз бўлишига тўғри келади. Бундай дамларда ходим ҳар қандай хавф-хатарга шай туриши, жанговар-тактик усулларни билиши сув ва ҳаводек зарур. Буни яхши англаб етган Фарҳод ўз ҳамкасблари билан ўқув-машғулотлар ҳамда ўқотар қуроллардан тўғри фойдаланиш машқларига фаол қатнашиб, амалий кўника олапти. Кўзлаган мақсади битта — юртимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга муносиб ҳисса қўшишдир.

Азизжон ФАЙЗИЕВ.

Суратда: катта лейтенант Ф. Аҳмедов машғулот пайтида.

ФАРҒОНАЛИК ДИНАМОЧИЛАР ҒОЛИБ

Фарғона шаҳридаги “Кимёгарлар” маданият саройида вилоят ички ишлар идораларида масъул лавозимларда самарали хизмат қилган полковник Турдиали Убайдуллаев хотирасига бағишланган хотира турнири бўлиб ўтди.

Турнирнинг очилиш маросимида сўзга чиққан вилоят ИИБ бошлигининг ўринбосари, полковник Камолиддин Очилдиев Турдиали Убайдуллаевнинг фаолиятига тўхталиб, тинчлик ва осойишталик, фаровон ҳаётни таъминлаш йўлидаги фидойилиги тўғрисида гапириб ўтди ва беллашув иштирокчиларига омад тилади.

Мусобақа бошланишидан аввал Т. Убайдуллаевнинг оила аъзоларига вилоят

ИИБнинг эсдалик совғаси топширилди.

Вилоят ички ишлар бошқармаси, “Динамо” жисмоний тарбия ва спорт жамияти, вилоят “Таэкван-до” федерацияси ҳамкорлигида уюштирилган мазкур тадбирда Тошкент, Сирдарё, Наманган ва Фарғона вилоятларидан ташриф буюрган 138 нафар спортчи 10 та вазн тоифасида таэквон-донинг “ITF” йўналиши бўйича ўзаро куч синашишди.

Қизиқарли ўтган мусобақаларга умумжамоа ҳисобида фарғоналик “динамочи”лар биринчи, Тошкент вилояти вакиллари иккинчи, сирдарёлик спортчилари эса 3-ўринни эгаллашди.

Мусобақа якунида ғолибларга вилоят ИИБ ва “Динамо” жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг дипломлари, қимматбаҳо совғалари топширилди.

Абдуллажон СУЛАЙМОНОВ.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Тошкент вилояти ИИБ хузуридаги қўриқлаш бошқармаси бошлиғи ўринбосари, подполковник Хайриддин САЛАЙДИНОВни туғилган кун билан самимий табриклаймиз.

Эҳтиром ила ҳамкасблари.

БИР КУЛИШАЙЛИК

Назоратчи ҳайдовчига деди:

— Эшмат, шошмай тур, яна бир киши югуриб келаяпти.

Бир неча сониядан сўнг назоратчи яна ҳайдовчига мурожаат этди:

— Эшмат, ҳайда тезроқ, газни бос, уни танидим, ойлик чиптаси бор.

Биринчи кун:

— Оғайни, ҳамёним уйда қолибди. Юз сўм бериб турмайсанми?

— Марҳамат!

Иккинчи кун:

— Оғайни, сендан юз сўм қарз эдим, тўғрими? Яна ҳамёнимни унутибман. Тагин 200 сўм бериб тур, эртага уч юз сўм қилиб қайтараман.

— Хўп.

Учинчи кун:

— Дўстим, сендан 300 сўм қарзимдим?

— Йўқ!

— Кеча маза қилиб дам олдим-да.

— Нима, театрга бордингми?

— Йўқ, хотиним борди.

Дўконда:

— Кулчаларингиз янгими?

— Йўқ, тошдай қаттиқ.

— Печеньенгиз-чи?

— Яхшиси, кулча ола қолинг.

Котиба бошлиғининг кабинетига ёш йигитни бошлаб кириб:

— Анвар Қосимович, хўжайиним сизга рашк қилавериб жонимга тегди. Шунинг учун сизнинг ҳақиқатдан ҳам кекса, кал ва хунук эканлигингизни кўрсин деб бошлаб келдим.

— Жаноб Жексон, бутунлай ўзгариб кетибсиз. Бир пайтлар сочларингиз қадин эди. Тўладан келган эдингиз. Энди бўлса сочларингиз тўкилиб, ўзингиз озиб қолибсиз.

— Кечирасиз-у, мен Жексон эмасман.

— Ие, фамилиянгизни ҳам ўзгартирдингизми?

Болакай:

— Ота, нега онамга уйлангансиз?

Отаси:

— Хотин, кўрдингми, ҳатто болам ҳам ҳайрон бўлаяпти.

Дорихонадан бир киши кўчага чиқди. Унинг ортидан дорихоначи аёл етиб олди:

— Кечирасиз, ҳозир сиз кальций глюконат сотиб олдингизми? Уни қайтариб беринг.

— Нега энди?

— Мен унинг ўрнига сизга маргимуш берибман.

— Вой, мен уни ичиб қўйдим-ку... — Унда тезроқ яна 50 цент беринг.

— Ишга борсаммикин ёки ухласаммикин? — Ишга бориб ухлаганинг маъқул.

МУҲАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Келгуси ҳафта учун

ҚҲЙ. Ушбу ҳафтада сизни ташвишга солаётган талайгина масалаларнинг ечими яқинларингиз кўмагига боғлиқ. Ҳамкасблар билан дўстона муносабатлардан тўғри фойдаланишга ҳаракат қилинг. Харидлар қилмаганингиз маъқул. Дам олиш кунлари барча режаларингиз амалга ошади.

СИГИР. Шахсий ҳаётингизни яхшилаш ва кўнглини ҳордиқ чиқариш учун қулай давр. Аммо мавқеингизни ошириш учун анча сабъ-ҳаракатлар қилишингизга тўғри келади. Аввало ишхонада интизомга қатъий риоя қилинг. Амалий алоқаларни мустаҳкамлашингиз мақсадга мувофиқдир. Сафарга боришга тайёр туришни маслаҳат берамиз.

ЭГИЗАКЛАР. Ҳафта давомида яқинларингизнинг қўллаб-қувватлаши туфайли барча муаммолар осонгина ҳал бўлади. Жума кунга бориб ишхонадаги муносабатлар мураккаблашади. Раҳбарлар билан низо келиб чиқиши ҳам эҳтимолдан ҳоли эмас. Аммо қарама-қаршиликлар тезда бартараф этилади.

ҚИСҚИЧБАҚА. Амалий шериклар билан зарур алоқаларни йўлга қўясиз. Ишбилармонлик қобилиятингиз яхшигина даромад келтиради. Ҳафтанинг иккинчи ярмида совға-саломлар олиш учун анча маблағ сарфлашингиз мумкин. Сўнги кунлар ҳаётингизда ўзгаришлар рўй беради. Ота-онангизни бориб кўришга вақт ажратинг.

АРСЛОН. Ушбу ҳафтада эсла қоладиган воқеалар рўй бермайди. Олиб бориладиган музокаралар тўсиқларни енгиб ўтишингизда қўл келади. Сабр-тоқат билан қилинган меҳнат муваффақиятлар гарови эканлигини унутманг. Атрофингиздаги одамлар билан алоқани мустаҳкамлаб, ишончли ҳамкор эканлигингизни исботлашингиз лозим.

БОШОҚ. Чоршанба кундан бошлаб кайфиятингиз кўтарилади. Ажойиб инсонлар билан мулоқот ва янги техникага эга бўлишингиз бир олам қувонч келтиради. Ҳафтанинг иккинчи ярмида ишхонада кейинги пайтда орзу қилиб юрган нарсанингизга эришасиз. Яқин кишиларингиз билан боғлиқ муаммолар юзага келиши мумкин.

ТАРОЗИ. Ўзингизга бўлган ишонч ортади. Берган ваъдаларингизни бажариш учун ҳордиқ чиқармай меҳнат қилишингизга тўғри келади. Дам олиш кунлари бирорта яқиниңиз ёки олисдан ташриф буюрган танишларингиздан совға оласиз. Сафарга борганингизда тобингиз қочиб қолиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

ЧАЁН. Кўзда тутилмаган талайгина ишларни бажаришингиз ҳолдан тойдиради. Бу эса руҳингиз тушиб кетишига олиб келади. Ортиқча эҳтиросга берилмасликка ҳаракат қилинг. Хушxabарлар эшитасиз. Шунингдек, яхши харидлар, таклифлар кутилмоқда.

ЎЙ. Ҳозирда жамоадаги мавқеингизни сақлаб қолишингиз муҳимдир. Зиммангиздаги вазифаларнинг бажарилишига эски қадрдонларингиз кўмакланиши яқин кунга бориб барча ишларни ниҳоясига етказасиз. Шахсий эҳтиёжингиз ва хонадон учун керакли буюмларни сотиб олишингиз мумкин.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Ҳаётингиз маълум тартибда ўтаётгани қувонч келтиради. Бу келгуси ишларни режалаштиришда ҳам асқотади. Танишларингиз орасида муҳим масалалар ечимига кўмаклашадиган одамлар кўплаб топилади. Дам олиш кунларини дўстлар даврасида ўтказишни маслаҳат берамиз.

ҚОВҒА. Эътиборли кишилар билан муносабатлар мураккаблашади. Чоршанба кунгача бирор идора ёки ташкилотта илтимос билан мурожаат қилмаганингиз маъқул. Яқинларингиз сиздан мадад кутадилар. Кичик кўнглисизликлар безовта қилиши мумкин. Яқин кунги мулоқот бир олам қувонч келтиради.

БАЛИҚ. Мавқеингизни яхшилаш имконияти бор. Ушбу ҳафта алоқаларни янада ривожлантиришда катта аҳамиятга эгадир. Талайгина маслаҳатдошлар ва дўстлар ортирасиз. Жума кунини яхши харидлар кутилмоқда. Шанба кунини саломатлигингизни тиклашга эътибор беринг.

«Маънолар маҳзани»

ЁРНИ ТОПГАНДА — ГАП ЙЎҚ, ГАПНИ ТОПГАНДА ЁР ЙЎҚ

Хотин-қизлар билан гаплашишни, уларнинг кўнглига йўл топишни билмайдиган уятчан, камсуқум, камгап йигитнинг устидан истехзо билан кулганларида шундай дейдилар.

ЖАЛАДА ҚОЛГАН — ЁМФИРДАН ҚЎРҚМАС

Вариант: "Тегирмонда тутилган сичқон момақалдирокдан кўрқмайди". Мазмуни: "Илгари қаттиқ қийинчиликлар кўрган одам унча-мунча қийинчиликдан кўрқмайди, чидайди, бардош беради", дейилмоқчи.

ЖАНГАЛ ЎЗ ЖОЙИДА КУН КЎРА ОЛАДИ

(жангал — тиканакли бута). Уни жангалзордан кесиб олиб келиб, экинзорни мол-ҳолдан муҳофаза қилмоқ учун тўсиқ девор қилиб қўядилар, ундан чўкиртасупурги ясаб, катта сахтли жойларни, хазонни супурадилар. Бу мақсадлар учун жангалзордаги жангалнинг озгинаси кесиб келингани билан бошқалари кун кўраверади. Аммо жангал боғдан, ҳовлидан униб чиққудай бўлса, дарҳол уни юлиб ё чопиб ташлайдилар, яъни одамлар ўз ораларида унга кун бермайдилар. Шунингдек, тили тиканакли, захар-заққум, жангари, уришқоқ, жанжалкаш одамни ҳам кишилар ўз ораларига йўлатмасликка (масалан, тўй-зиёфатларга иложи борича айтмасликка), ундан ўзларини олиб қолишга ҳаракат қилардилар, суҳбат даврасида чекка-чеккадан унга гап отадилар, пичинг қиладилар, хуллас, хуш кўрмайдилар ва кун бермайдилар. Бундай одам фақат ўз

жойида (оиласида) кун кўриши мумкин-у, аммо жамоа орасида кун кўра олмайди. Юқоридаги мақолни шунга қарата айтадилар.

ЖАНЖАЛЛИ ЖОЙДА ЖАҒИНГНИ ОЧМА

Мазмуни: "Олаговур, жанжал бўлиб турган, бировнинг гапи бировнинг қулоғига кирмайдиган жойда жағингни очмай жим ўтир, гап талашаётган, жанжаллашаётган одамларнинг гапига аралашма. Акс ҳолда ўзинг улардан қаттиқ-курум гап, сўкиш эшитиб, ҳатто мушт еб қоласан", дейилмоқчи.

ЖАР БОШИГА ЕТГАНДА ОТНИНГ БОШИНИ ТОРТМА

Югуриб-елиб кетаётган отни жар бошига етганда тўхтамаман деб уриниш — бефойда. У тўхташга улгуролмай, жарга ағанаб кетади, ўзи ҳам, устидаги одам ҳам ҳалокатга учрайди. Мажози: "Бирор фалокатни, хавф-хатарни сездингми, дарҳол олдини олиш, олдиндан даф қилиш чорасини кўр", дейилмоқчи.

ЖАФО ЧЕКМАГАН — САҒО ҚАДРИНИ БИЛМАС

(сағо — ёруғлик, рўшнолик, равшанлик, хурсандлик). Мазмундоши: "Зимистон кўрмаган булбул — гулистон қадрини билмас" (зимистон: 1) қиш; 2) қоронғулик; мажозан: қийинчилик қаттиқчилик. Мазкур мақолларни "Қийинчилик кўрмаган, бошига оғир кунлар тушмаган одам яхши кунларнинг қадрини етмайди, қадрини билмайди ҳам", деган маънода қўллайдилар.

Азиз газетхонлар! Саҳифанинг ушбу сонини муомала одобига бағишладик. Зеро, муомала, сўзлашув ўзаро муносабатларимизнинг асоси ҳисобланади. Инсон одобининг бу кўриниши кўп қиррали. Куйида уларнинг айримлари ҳақида сўз юритамиз.

ШИРИН СЎЗ — ЖОН ОЗИҒИ

Аллоҳи таоло жонзотлар ичида фақат инсонга сўзлашишни ато этган. Одамлар бир-бирлари билан муомалада ширин сўз бўлишлари керак. Ширин сўз жон озиғи, ёмон сўз бош қозиғи деб бежиз айтилмайди. Сиз мутлақо бегона кишидан бирор нарса илтимос қилаётганда ширин сўз билан муомала қилсангиз, унинг кўнгли юмшаб, илтимосингизни бажаришга киришади, албатта.

Шу ўринда ички ишлар ходимларининг бир-бирларига, фуқароларга нисбатан муомаласи ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз. Кўчада, метрода, жамоат жойларида юрганда патруль-пост хизмати ходимлари фуқароларни тўхташиб, ҳужжатларини текшириб, суриштириб туришганини учратамиз. Айрим ҳолларда фуқаронинг олдига келиб дабдурустан:

— Халтангизда нима бор, кимсиз, қаёққа кетяпсиз? — дейишади.

Бундай ҳолатда бирор юмуш, ўз ташвиши билан бораётган кишининг аҳволи нима бўлади? Ички ишлар ходимига нисбатан муносабати-чи?

— Кечирасиз, хизматчилик, паспортингиз ёнингиздами, халтангизда нима бор? — дейилса қандай бўларкин.

Албатта, мулойимлик билан айтилган сўзга фуқаро ҳам ширин жавоб қайтаради. Ички ишлар ходимига нисбатан яхши фикрда бўлади.

Ички ишлар ходимлари орасида профилактика инспекторлари, йўл-патруль, патруль-пост хизматидагилар асосан фуқаролар билан мулоқотда бўлади. Муомалада ширинсўзлик ходимларнинг яхши фазилатларидан бири бўлиши керак. Юмшоқ, мулойим сўзлайдиган кишини барча яхши кўради, кўпол сўзлайдигандан эса кўпчилик ўзини олиб қочади, нарироқ юришга ҳаракат қилади. Яна бир томони, профилактика инспектори ўзи хизмат қиладиган ҳудудда бутун ички

ишлар ходимларининг вакили ҳисобланади. Шунинг учун у фуқаролар билан мулоқотда доим ширинсўз бўлмоғи, ҳар бир нарсани босиқлик билан тушунтириши, асабийлашмасдан мулойимлик билан мулоқот қилиши зарур.

Пайғамбаримиз шундай деганлар: “Кимгаки юмшоқлик насибаси берилган бўлса, у кишига дунё ва охираат яхшилигидан иборат насиба берилган. Кимки юмшоқлик насибасидан маҳрум қилинган бўлса, демак, у дунё ва

тадиган киши энг кучли полвон бўлади”, деб жавоб беришибди. Шунда Пайғамбаримиз: “Йўқ, ундай эмас, жаҳли чиққанда газабини ичига юта оладиган киши энг кучли полвондир” деди.

Ўзаро муомалада жаҳл, газаб ҳеч қачон фойда келтирмаган. Инсон газабдан сақланиш учун муомала қилаётган киши ёмон гап айтганда ҳам асабийлашмасдан, босиқ бўлиши лозим. Ўзини чалғитиши, газабдан қутилиш йўллари излаши керак.

Муомалада ҳаё, андиша пардаси очилмаслиги керак, дейилади ҳикматли сўзларда. Ҳаёсизларча сўзлашиш одобсизлик белгисидир. Ҳаё пардаси кўтарилган ҳолда сўзлаш тарбияни бузишдан бошқа нарсага ярамайди. Андишали инсон ҳар қандай шароитда ўзини тутиб тура олади. Катталар гапирганда кичиклар гап қайтариши бир киши бирор нарсани тушунтираётганда уни охиригача эшитмай, ўзининг гапини маъқуллашга ҳаракат қилиши, катталар насиҳат қилганда жим тингламаслик кабилар андишасизликка мисолдир.

Муомала одоби тўғрисида яна кўп мисоллар келтириб, талай гаплар айтиш мумкин. Ҳар бирида фақат ширин сўз зийнат эканлигини эслатмоқ жоиз. Зеро, ҳалқимизда ширин сўзга илоҳ инидан, аччиқ сўзга қилич қинидан чиқади, деб бежиз айтилмайди.

ЎЙЛАМАСДАН СЎЙЛАМА

Инсонга сўзлашиш имкони берилган экан, хаёлга келган нарсани гапиравермаслик керак. Ҳар бир сўзни ўйлаб, маъини чақиб айтишни одат қилган киши яхши хулққа эга бўлади. Муомала одобида қисқа, лўнда ва кам гапиришга эътибор бериллади. Биров билан сўзлашганда гапни чўзмасдан, эшитувчига оғир ботмайдиган тарзда, тушунарли қилиб ифода этиш лозим. Айниқса, беморни кўргани борганда эзмаланиб, кўп гапириб ўтириш унинг касалини зўрайтириб юбориши мумкин. Ёки бирор жойга шошиб кетаётган кишини мажбурлаб, ушлаб туриб гапга солиш одобсизлик ҳисобланади.

Айтилган сўз отилган ўқ кабидир. Кимнидир аччиқ гап билан дилини оғритган одам, кейин пушаймон еб, кечирим сўраса ҳам ранжиган кишининг қалбида ўша аччиқ гапнинг доғи қолади.

Иш юзасидан бир дўстимни кимга боргандим. Сухбатлашиб ўтиргандик эшик тақиллаб қолди. Дўстим мендан узр сўраб эшикка йўналди. Бироздан кейин эшик томондан қаттиқ-қаттиқ овоз кела бошлади. Кимдир асабий ҳолатда бақириб-чақириб, сўкиниб гапирарди. Кўнглим хижил бўлиб эшик томонга йўналдим. Дўстимнинг менга ҳам таниш бўлган қариндоши ўдағайлаб ниманидир тушунтироқчи бўларди.

— Мени бу ишдан хабарим йўқ, сиздан эшитиб турирман, — деди дўстим кўлини кўксига қўйганча ҳижолат чекиб.

— Хотининг билан икковинг уйга киргандиларинг, бошқа ҳеч ким у хонада бўлмади, сенлар олгансан, — дея ўзиникини маъқулларди у киши.

Аваллига жим турган дўстим туюқиб кетди. Энди у ҳам овозини баландлата бошлади. Тортишув жанжалга айланиб кетмаслиги учун икковини тинчлантирдим. У киши:

— Буюрмасин, айни тўй қилаётганимда мени қақшатдинг, — дея кетиб қолди.

Маълум бўлишича маслаҳат йиғинига дўстим хотини билан бирга борган. Йиғиндан кейин келинга аталган тақинчоқлар турган жойида йўқолган. Ўша хонага дўстим ва хотини киришган экан. Тўй эгалари улардан гумонланган.

Орадан бир ҳафтала ўтиб тўй бўлди. Маҳалладош бўлганим учун мен ҳам бордим. Энди ўтирган ҳам эдимки тўй эгаси мени имлаб чақирди.

— Жуда хулук иш бўлди, — деди у. — Тақинчоқларни онам эҳтиётдан олиб, бошқа жойга қўйган эканлар. Суриштирмай дўстингни гумон қилиб ўтирибман. Унга анча оғир гаплар гапириб юбордим, жуда афсусдаман. Сен у билан қалинсан, бериб узримни айтиб олиб кел. Тўйда кўринмаса, кўпчилик ҳар хил хаёлга боради.

Дўстим аввалига кўнмади, кейин қариндошчилик, эл олдида гап-сўз бўлишдан чўчидими, бирга кетдик.

Ҳарчи қариндоши кўпчиликнинг олдида кечирим сўраса-да, дўстим худди бегоналардек тўйни бир чеккала ўтирганча ўтказди.

ЯХШИ ТОПИБ ГАПИРАДИ

Яхши гап ҳам, ёмон гап ҳам бир оғиздан чиқади. Ширин сўз айтган тил, аччиқ сўзни ҳам айтади. Бирор хабарни айримлар ваҳима қилган ҳолда баён этишса, бошқалар босиқлик билан маълум қилишади.

Ривоят қилишларича, бир подшо тушида ўз тишини суғуриб олади. Уйғонгач, кўнгли хижил бўлиб, туш таъбирини айтувчини чақиртиради.

Подшонинг тушини эшитган таъбирчи бошини сарак-сарак қилиб:

— Шоҳим, тайёргарлигингизни кўринг, яқин кунларда ўласиз, — дейди.

Бундай хулук хабарни эшитган подшо газабланиб таъбирчини жаллодга топширади. Кейин тушининг хосиятини билиш учун бошқа бир таъбирчини чақиртиради.

Подшонинг тушини эшитган бу таъбирчи таъзим қилиб, босиқлик билан:

— Шоҳим, барча яқинларингиз, қариндош-уруеларингиз сиздан кўпроқ умр кўришади, — дейди.

Таъбирчининг нима деганини фаҳмлаган подшо мусибатли хабарни мулойимгина, кўнглига озор бермайдиган қилиб айтгани учун унга совғалар инъом этади.

Шу ўринда айрим тиббиёт ходимларининг беморлар билан муомаласи дилга озор беришини айтиб ўтиш жоиз. Яқинда бир сиҳатхонада рўй берган воқеа фикримизга далил бўла олади.

Шифокор қабулига ранги синикқан,

гапиришга ҳам ҳоли келмаётган бир киши кириб келди. Ёши элликлардан ошган, жаҳлдорлиги юзидан билиниб турган эркак шифокор беморга қаради-да:

— Яна беш-ўн кун юрганингизда бир йўла замбилга солиб олиб келишарди, — деди.

Бемор чўчиб тушди, ранги янаям синикиб кетгандек бўлди. Шу пайт шифокорни шошилишча чақириб қолишди. У беморни ёнидаги ёшроқ шифокорга қолдириб, чиқиб кетди.

Ёш шифокор беморни текшириб кўраркан:

— Ҳаяжонланманг, у киши озгина асабийлашиб тургандилар. Касалингиз бедаво эмас. Энг муҳими, кўнглини чўктирманг, ташвишланавермай муолажаларни вақтида олсангиз, албатта соғайиб кетасиз, — деди.

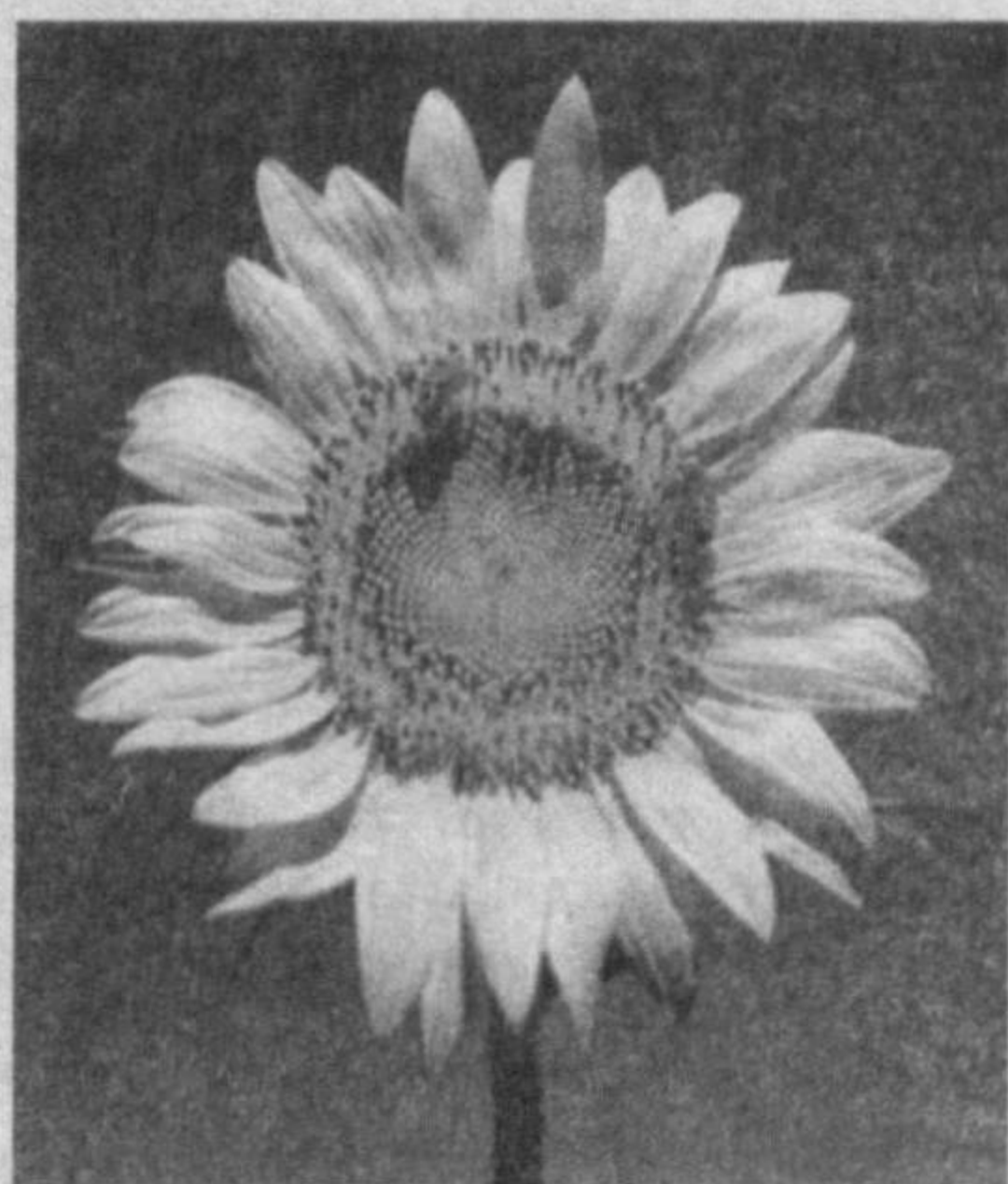
Беморнинг кўнгли ёришиб, кўзида умид учкунлари порлади.

Янги туғилган гўдак ўсиб, улғаяркан ота-онасидан, муомала сирларини ўрганади. Болалар жуда тақлидчи бўлиши маълум. Ота-она бир-бирига қандай муносабатда бўлса, улар ҳам шунга ўрганишади. Демак, оилада катталар ўзаро ширинсўз бўлишлари, айниқса, фарзандлари олдида босиқлик билан иш юритишлари талаб этилади. Бунда тарбиянинг аҳамияти катта. Шунингдек, болаларга ҳам одоб юзасидан муомала қилиш лозим.

МУОМАЛА ОИЛАДАН БОШЛанади

барнинг сўзини жимгина тинглаб, эътироз, кўшимча ёки таклифлар бўлса кейин баён этиш зарур. Оилада катта фарзандлар кичикларига ўрнак бўлганидек, жамоада ҳам катта ёшдаги ходимлар ёшларга ҳар жиҳатдан, жумладан муомалада ибрат кўрсатишлари лозим. Ҳар қандай масалани ҳал этишда аввал катталар фикрини эшитиб, кейин мулоҳаза юритилса ва ҳар бир ходимнинг фикри эшитилса одобдан бўлади. Жамоада одоб-ахлоққа кўпроқ эътибор берилса, ходимлар бир-бирлари билан аҳил, иноқ бўлади. Бу эса ишга унум бағишлаб, даромадга барака киритади.

КИЧКИНА ҚУЁШ

Кунгабоқарни билмаган, писта чақмайдиган инсон бўлмаса керак. Қолаверса, ҳозирги кунда, кундалик истеъмол қиладиган озиқ-овқатларимизни тайёрлашда ҳам кўпчилигимиз кунгабоқар ёғидан фойдаланамиз. Қадимда кунгабоқарни айрим халқлар “Кичкина қуёш” деб аташган. Аввалига фақат пистани чақиб истеъмол қилган бўлишса, кейинчалик ундан ёғ олишни ўрганишди.

КУНГАБОҚАР ЁҒИ

Ҳозирги кунда у энг кўп тарқалган ёғлардан бири ҳисобланади ва кўпчилик томонидан севиб истеъмол қилинади. Бунга сабаб энг аввало унинг ажойиб таъми, инсон танасида тез ҳазм бўлиш хусусияти. Бундан ташқари, ҳар хил витаминларга, фойдали моддаларга бой. Кунгабоқар таркибида А, Д ва Е дармондорилар ҳам мавжуд. У айниқса Е витаминга бой. Кунгабоқар таркибида, шунингдек, тўйинмаган ёғ кислотаси бўлиб, у инсон танаси ва соғлиги учун ниҳоятда фойдали ва ҳеч қандай зарари, асорати йўқ. Бу кислота хусусан асаб тизими учун фойдали ҳисобланади. Юрак-қон томири тизими фаолиятини бир меъёрда сақлашни туришида ёрдам беради, қон таркибидаги холестеринни оширмайди. Ана шундай хусусиятлари сабабли кунгабоқар ёғидан табобатда, айниқса, ҳар хил сурункали касалликларни даволашда кенг фойдаланилади. Масалан, тиш оғриғи,

ошқозон-ичак фаолиятини, ўпка касалликларини даволашда, организмдан сафро ва сийдикни ҳайдашда ҳам кенг қўлланилади. Бунинг учун кунгабоқар ёғидан кунига 3-4 марта 1-2 ош қошиқдан ичилади. Ҳар куни эрталаб овқатдан олдин бир ош қошиқ ёғда 20-30 дақиқа давомида оғиз обдон чайилиб, сўнг туфлаб ташланса, оғиз бўшлиғидаги микроблардан халос бўласиз. Шунда кўпгина касалликларнинг олди олинади ва овқат ҳазм қилиш аъзоларининг фаолияти яхшиланади.

ТАЪБИНГИЗ ТОРТГАНИЧА ПИСТА ЧАҚИНГ

Кунгабоқар пистаси сеvimли озуқа сифатида ҳам машҳур. Уни яхшилаб қовуриб, сўнг чақиб истеъмол қилиб юрилса, тана учун жуда фойдали. Таркибининг 20 фоизи оқсиллардан иборат. Магний моддаси бошқа озиқ-овқат маҳсулотларидагига қараганда 6 марта кўп. Айнан шу модда юрак-қон томир тизими фаолиятини яхшилайди.

Иложи бўлса, кунига 50 граммдан писта чақсангиз организм ўзига керакли моддаларга тўйинади. Кунгабоқардан тайёрланган ҳалво ҳам жуда фойдали.

БАРГЛАРИ ҲАМ ДАВО

Халқ табобатида кунгабоқар баргларидан безгакни даволашда дори тайёрлашган. Ундан ташқари иштаҳани очиш, ошқозон-ичак фаолиятини яхшилаш, асаб тизими ва астма хасталикларини даволашда ҳам фойдаланишган. Баргларида тайёрланган дамлама ошқозон-ичакда бўладиган ҳар хил оғриқларни қолдиради, астма хуржида фойдали ҳисобланади. Бундан ташқари кунгабоқар гуллари ва барги-

дан бир ош қошиқдан олиниб, устидан бир стакан қайноқ сув қуйиб дамлаб қўйилса, сўнг кунига чорак стакандан ичилса, бўғиндаги оғриқларни олади, бод касаллигига шифо бўлади. Қуритилган баргларида тайёрланган дамлама эса иситмани туширади. Бунинг учун бир қошиқ кунгабоқар барги олиниб, устидан бир стакан қайноқ сув қуйилади ва 10 дақиқа давомида дамлаб қўйилади.

Сўнг асал билан аралаштирилиб, кунига 2-3 марта чорак стакандан ичилади.

ИЛДИЗИ ТУЗНИ ҲАЙДАЙДИ

Кунгабоқар илдиздан тайёрланган чой инсон танасидан тузларни ҳайдашда энг яхши даволардан бири ҳисобланади. Ҳатто ўт пуфағи ва буйракдан тош ҳамда кумларни ҳайдашда ҳам халқ табобатида ундан кенг фойдаланилган. Бундай чой юрак-қон томири ва ошқозон-ичак фаолиятини ҳам яхшилайди.

Ундан қиш кунларида фойдаланиш учун томирни кунгабоқар айни гуллаган пайтида кавлаб олиб, соя жойда қуритиб қўйиш керак. Сўнг ловия катталигича майдаланилиб, ундан чой тайёрланади. Бунинг учун сирланган идиш олиниб, бир стакан майдаланган томир солинади ва устидан 3 литр қайноқ сув қуйиб паст оловда қайнатилади. 5 дақиқадан сўнг оловдан олиб қўйилади. Со витилган тайёр дамлама 2-3 кун давомида ичилади. Иккинчи марта ҳам шу тарзда дамлама тайёрланиб, яна 2-3 кун давомида ичилади. Лекин учинчи гал 10-15 дақиқа давомида қайнатилади. Кейингилари шу тартибда тайёрланиб, даволаниш муддати бир ёки бир ярим ойгача давом этади. Танадаги тузларни чиқиши икки ҳафтадан сўнг бошланади. Буни пешобга қараб билиш мумкин. Бошда лойқаланиб чиқаётган пешоб бир ярим ойлардан кейин тиниқ тусга киради.

Бу чой билан даволаниш даврида ачиқ ва шўр овқатлардан сақланиш тавсия этилади. Яхшиси, тузи паст ва кислотаси кам бўлган егуликлар истеъмол қилинг.

ҲОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

Халқ табобатида кунгабоқар билан даволашнинг кўпгина усуллари маълум бўлиб, қуйида улардан энг оддийларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

● Кунгабоқар гулларида тайёрланган дамламадан саратон хасталигини даволашда фойдаланишган. Бу дамлама тайёрлаш учун бир ош қошиқ кунгабоқар гули идишга солиниб, устидан бир стакан (200 мл.) қайноқ сув қуйилиб, дамлаб қўйилган. Тайёр дамламадан кунига уч мартадан 10 кун давомида ичиш тавсия этилган. 5 кунлик танаффусдан сўнг бу муолажани яна такрорлаш мумкин.

● Қандли диабет хасталигини даволаш учун кунгабоқар айни гуллаган пайти илдизи билан кавлаб олинади. Иложи бўлса ерлар нам пайти кавлаб олган маъкул. Илдилари яхшилаб ювилади ва соя жойда қуритилади. Қуригач, майдаланади ва бир ош қошиғи уч литрлик баңкага солиниб, устидан қайноқ сув қуйилади. Сўнг банкани пахмок сочиққа ўраб қўйиб, 40 дақиқадан сўнг чой ўрнида ичиб юриш тавсия этилади. Дамламани иложи бўлса ҳар куни янги тандан дамлаш керак.

Франциялик диетолог ва руҳшунос олима Мадлен Жестнинг таъкидлашича, ҳар бир инсоннинг соғлиги аввало ўз қўлида. Тўғрироғи, ҳар куни еб-ичадиган озиқ-овқатларга боғлиқ экан. Тадқиқотчи ўзи ва атрофидагиларни 30 йил кузатганидан сўнг шундай хулосага келди. Ўз хулосаларига таяниб ҳар бир инсон ўз соғлигини асраши учун нималарга аҳамият бериши кераклигини белгилаб берди.

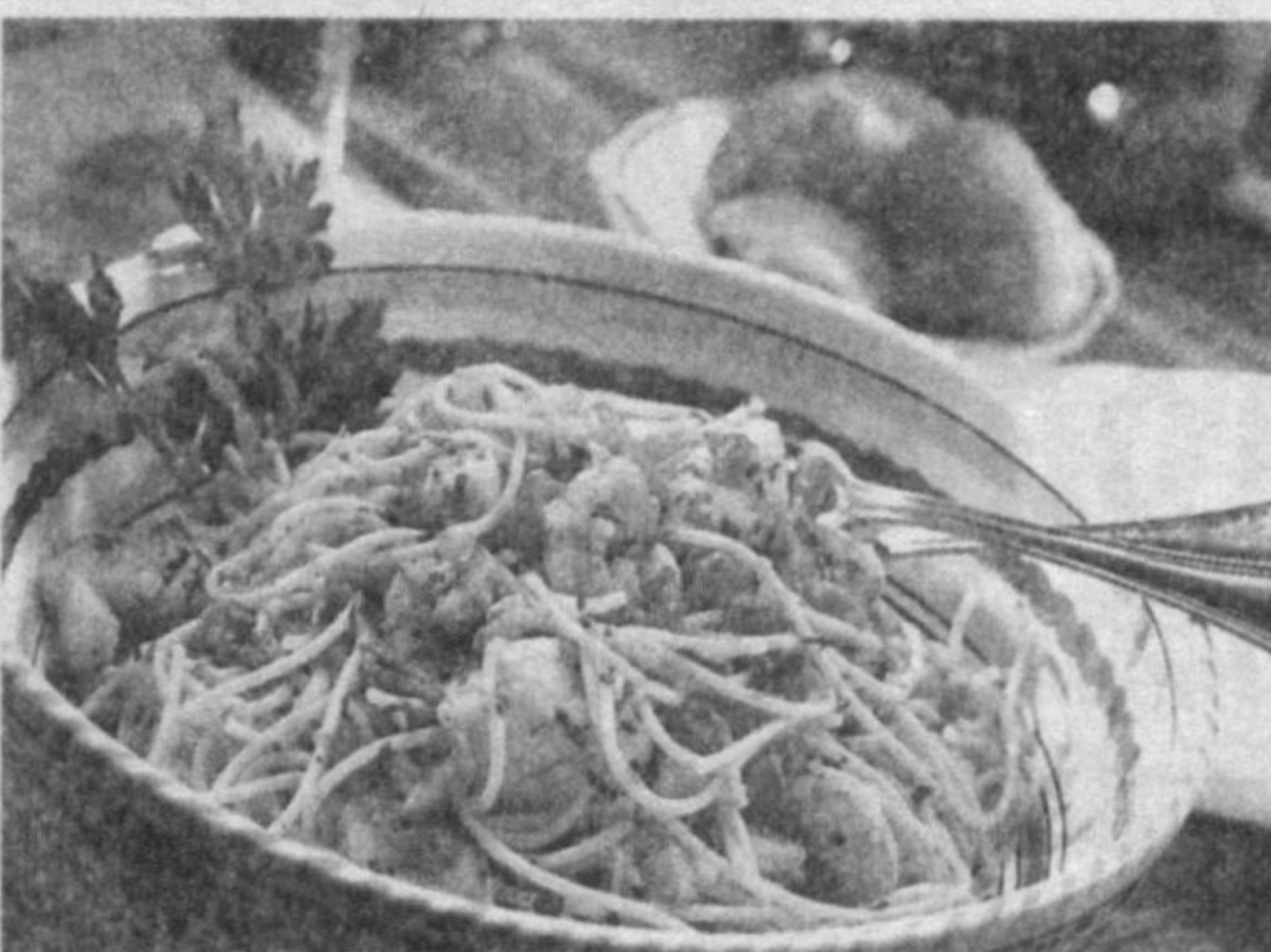
ТЎҒРИ ТАНОВУЛ ҚИЛИНГ

Унинг айтишича, нотўғри овқатланиш, спиртли ичимликларни истеъмол қилиш, ширинликка ўчлик ва танада суюқлик етишмаслиги ҳар қандай тана соғлиғи учун ўта хавфли бўлиб, қатор касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлар экан. Масалан: бунинг оқибатида ошқозон-ичак касалликлари, юрак-қон томири фаолиятининг бузилиши ва ҳатто саратон (рак) касаллигини ҳам келиб чиқиши аниқланган. Энг ёмон одатлардан бири — бу кўп овқат ейиш бўлиб, биргина Франциянинг ўзида нотўғри овқатланишдан йилига юз минглаб одамлар ҳаётдан кўз юмарканлар.

Ҳаси доноларининг таъкидлашича, инсон еб-ичиш учун яшамасдан, яшаш учунгина еб-ичиши керак. Бу дегани, ҳар бир инсон ўз танаси учун кераклик бўлган ва ошқозонига сиғадиган даражадагина овқатланса, унинг танаси учун фойдали бўлади.

Энг аввало, ҳар бир инсон кўзига яхши кўринган нарсаларни тезда ейишга шошилмагани, иштаҳани қитиқлаган ва кўпчилик учун мўлжалланиб, ноаниқ усулларда тайёрланган овқатлардан иложи бори-ча сақлангани маъқул. Айниқса, консервланган маҳсулотлардан эҳтиёт бўлиш керак. Ҳозирги кунда уларнинг жуда кўп

турлари пайдо бўлганки, сифатлисини сифатсизидан ажратиш жуда қийин. Масалан: шоколадлар, шакарсиз мурабблар, ҳар хил тезпишар угралар шулар жумласидандир. XXI аср инсонлари бу маҳсулотларнинг сунъийсидан табиийсини, ўзларининг таъми билан аъзолари ёрдамида фарқлашга қийналадилар. Сабаби, табиий ва тоза маҳсулотдан бўлганларини балки еб ҳам кўрмагандирлар. Қанднинг ўрнини босувчи сахарозалардан фойдаланиш семиришга мойил инсонлар учун ниҳоятда зарарли. Улардан захарланиш оқибатида инсон танасида чарчоқ ва ҳолсизланиш пайдо бўлади. Бу

ҳолат ўз навбатида бирор-бир касалликни келтириб чиқаради. Ҳозирги кунда тез пишадиган, яъни 5 дақиқада тайёрланадиган уграларни кўпчилик, айниқса, ёшлар хуш кўришади. Тўғри-да, ҳеч қандай қийинчиликсиз тайёр маҳсулотни идишга солиб, устига озроқ қайноқ сув қуйилса бўлди, беш дақиқада тайёр бўлади. Бу сабзи, пиёз тозалаб, тўғраб, ҳамир қориб, ундан угра кесиб пиширишдан кўра осон-да. Лекин уни истеъмол қилаётган инсон ўз танасини захарлаётганини бирор марта бўлса-да, ўйлаб кўрармикан? Бу маҳсулотлар кимлар томонидан, фақат овқат пиширишининг иложи

бўлмаган жой ва пайтларда, қисқа муддатдагина фойдаланиш учун чиқарилганига аҳамият ҳам беришмайди. Уни олувчиларни пакет устидаги ёки телевидение орқали кўрсатиладиган мақтов рекламалар қизиқтиради, холос.

Турли-туман йогуртлар пайдо бўлган. Улар хилма-хил мевалардан тайёрланганлиги чиройли суратларда кўрсатилган. Аслида кўпичча бўёқлар қўшиб тайёрланадиган бундай йогуртларни истеъмол қилмаган маъқул. Улардан айниқса, дон-дунлиси энг сифатсиз ҳисобланади. Яна баъзи бир маҳсулотларда калийли, кальцийли, магнийли деган ёзувларни кўрамиз.

Тўғри, инсон танаси

учун мазкур моддалар ниҳоятда зарур. Лекин бу сўзлар фақат харидорни қизиқтириш учун ёзилганлигини ким ҳам биларди, дейсиз. Шуларни ўрганиб чиққан олима хоним тоза ерда агротехника қоидалари асосида етиштирилган табиий маҳсулотлардан пиширилган овқатгина инсон организм учун энг яхши, фойдали озуқа бўла олишини таъкидлади. Фақат ун тайёрлашдан эринмасалар бўлгани. Ўз соғлигини ўйлаган ҳар бир киши ўзи учун керакли овқатни ҳафсала билан тайёрлаши лозим.

Инсон соғлиғи учун яна бир зарарли нарса бу — тез ва палапартини овқатланиш. Киши овқатланиш пайтида шошмасдан, яъни 15 дақиқада эмас, балки узоқроқ муддат сарфлаб, овқатни яхшилаб чайнаб, кейин ютиш зарур. Буни ишхоналарда овқатланишга бир соат вақт ажратилганидан ҳам билишингиз мумкин.

Хуллас, ҳар бир инсон ўзи учун азиз бўлган соғлигини асраши ва узоқ умр кўришни истаса, тўғри овқатланиш тартибига риоя қилсин.

Темур РЎЗИМАТОВ тайёрлади.

«ИССИФИДА» ФОШ ЭТИЛДИ

ДЎКОНДАГИ ФОЖИА

Бухоро шаҳар ИИБ навбатчилик қисмига “Дилкушо” борзори ҳудудида жойлашган мева-сабзавот дўконида қотиллик содир этилгани ҳақида хабар тушди. Воқеа жойига зудлик билан вилоят прокурори Баҳодир Тойжонов, ички ишлар бошқармаси бошлиғи, полковник Талъат Сатторов, Бухоро шаҳар ИИБ бошлиғи, подполковник Бахтиёр Давлатовлар етиб боришди. “Соҳибкор” ширкат хўжалигига қарашли ушбу дўкон сотувчиси Мансур Муҳиддинов кўкраги ва бел қисмига санчилган тигдан оғир жароҳат олиб, оламдан ўтган эди.

Қотиллик содир этилган жой синчиклаб кўздан кечирилгач, тезкор-тергов тадбирлари бошлаб юборилди. Жиноятни фош этишга Бухоро шаҳар ИИБнинг барча хизматлари жалб этилди. Шу атрофдаги одамлар, марҳумнинг яқинлари сўраб-суриштирилди. Вақт оқшомга яқинлашганда ягона гувоҳ — борздор олди-сотди билан шуғулланувчи Абдуқаҳҳор Алимов топилди. У Мансурнинг яқин дўсти эканлигини айтиб, ички ишлар ходимларига ўзи мурожаат қилди. А. Алимовнинг гапларига қараганда, пешиндан

олдин дўсти билан дўконда суҳбатлашиб турганида бир шубҳали шахс келиб, турли хил бемаъни саволлар берган, кейин рўпарадаги дорихонага кириб Тошкентдаги танишига сим қоқмоқчи бўлган. Иши битмагач, жабрланувчининг уяли телефонидан фойдаланган. Гувоҳнинг сўзлари бўйича гумондорнинг ташқи кўриниши, сўнгра шахси аниқланди. У Пешку тумани Бухоро ширкат хўжалигида яшовчи, ишламайдиган, илгари судланган Қ. Отабек бўлиб чиқди.

Қотил эртасига Тошкент тумани Келес шаҳридаги танишиникида ушланди. У ўша куни Мансур Муҳиддиновга 500 АҚШ долларини сўмга алмаштириб беришни илтимос қилгани, кейин пичоқ билан қўрқитиб, айтилган пулни қўлга кириштишга уринганида сотувчи билан низо келиб чиқиб қотиллик содир этилгани маълум бўлди. Ушбу жиноятнинг бир кечакундузга қолмай очилишига Бухоро шаҳар ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари, майор Шўрат Орзиев, ЖҚ ва УЖҚҚБ катта тезкор вакили, капитан Ғайрат Ибрагимов, тезкор вакиллар, капитан Рустам Ҳайитов, катта лейтенант Абдулла Казаков ва бошқалар муносиб ҳисса кўшишди.

Шавкат САЪДИЕВ.

НАВБАТЧИЛИК ҚИСМИ ХАБАРЛАРИ

АЁЛ ҚЎЛИДАГИ БОЛТА

Тошкент вилоятининг Тўйтепа шаҳрида яшовчи М. Зуҳра уйида маст ҳолда норасмий эри П. Шўрат билан жанжаллашиб қолди. Можаро узоққа чўзилмади. Чунки аёл қўлига болта олиб, жазманининг бошига зарб билан уриб ўлдирди. Қотил ушланди.

АВВАЛ БОҒЛАШДИ, КЕЙИН...

Наманган вилояти Чуст туманида яшовчи, муқаддам судланган, ҳеч қаерда ишламайдиган У. Жўра маст ҳолда таниши Т. Дилфузанинг уйига бориб, жанжал кўтарди. Дилфуза онаси ёрдамида зўравонни ҳовлидаги дарахтга боғлаб қўйди. Кейин эса икковлон уни тош билан уриб ўлдиришди.

НИЗОДАН... ЎТ ЧИҚДИ

С. Муҳаммаджон Фаргона вилояти Олтиариқ туманидаги автомобилларга ёқилги куйиш шохобчасига келди. Кутилмаганда шу ерда қоровул бўлиб ишловчи Т. Абдумутал билан низолашиб қолди. Жаҳл устида унинг устига бензин сепиб, ёқиб юборди. Жабрланувчи куйиш жароҳати билан касалхонага ётқизилди.

ЙЎЛДАГИ БОСҚИНЧИЛАР

Нукус шаҳрилик А. Туримбетов ўзининг “ВАЗ-2106” русумли автомашинасини бошқариб кетаётганида икки нотаниш йўловчи тўхташиб “Кос-Кол-2” кўргонига элтиб қўйишни сўрашди. Йўлда эса бирдан ҳайдовчига пичоқ ўқталиб, уни тушириб юборишди-да ўзлари машинани ҳайдаб кетишди. Кўрилган чоралар натижасида ушбу босқинчиликни С. Абдиджалил ва Қ. Алсаъбойлар содир этганликда гумонланиб, қўлга олинди.

ЗЎРАВОНЛАР ҲИБСДА

Ушбу воқеа Бухоро вилоятининг Когон туманида содир бўлди. Геннадий Орловнинг уйига алдаш йўли билан кирган икки кимса хонадон эгасига жароҳат етказиб, 183.000 сўм пулини олиб кетди. Тезкор қидирув ишлари натижасида зўравонлар қўлга олинди. Улар шу ҳудудда яшовчи Н. Руслан ҳамда Б. Сергейлар бўлиб чиқди.

ҚОТИЛ ТОПИЛДИ

Қўқон шаҳрида яшовчи, 1940 йилда туғилган Валентина Красненконинг уйидан Тўққизбулоқ даҳасида яшовчи Елена Селенконинг тан жароҳати етказилган жасади топилган эди. Тезкор-тергов тадбирлар натижасида қотил қўлга олинди. У данғаралик, 31 ёшли Н. Акмал экан.

АВТОМАШИНА ЭГАСИДА

Қашқадарё вилояти Қарши шаҳрида яшовчи Ойбек Абдиев “Дамас” русумли автомашинасини кўчада қаровсиз қолдирди. Бундан фойдаланган М. Анвар эса бир зумда автомобилни ҳайдаб қочди. Бироқ у кўп ўтмай ички ишлар ходимлари томонидан қўлга олинди. Автомашинани эгасига қайтарилди.

Исмоил МИНОВАРОВ,
майор.

АВТОФАЛОКАТЛАР

ЖИЗЗАХ вилоятининг Зарбдор туманида тунги соат 03 дан 10 дақиқа ўтганда қашқаларёлик Тўлқин Раҳмонов “Мерседес — Бенц” русумли микроавтобусни “Жиззах — Қўқон” йўли бўйлаб бошқариб борарди. Кутилмаганда машина қарама-қарши томондан келаётган “МАЗ — 504” билан тўқнашиб кетди. Залворли юк машинаси ўз кучини кўрсатди, албатта. Микроавтобус йўловчиси, Самарқанд шаҳрида яшовчи Асад Итолмасов бу ҳаётдан кўз юмди. Ҳайдовчи ва яна бир йўловчи эса тан жароҳати олиб, касалхонага ётқизилди.

Норбек Каримов Музработ туманининг Халқобод кўргонида яшайди. У “Тико” русумли автомобилни ҳайдаб кетаётиб тезликни ошириб юборди. Рулни бошқара олмай қолиши оқибатида транспорт йўл четига ағдарилди. Йўловчилар, мактаб ўқитувчиси Муқаддас Бекмуродова ҳамда 3-синф ўқувчиси Фазлиддин Абдурахмоновлар шифохонага олиб келинди. Аммо шифокорлар М. Бекмуродованинг ҳаётини сақлаб қололмадилар.

БУЛУНҒУР тумани, А. Темура кўчасида истиқомат қилувчи Олмос Холжигитов тадбиркор эди. У “Хундай Грейс” русумли автомашинасини “Тошкент — Термиз” йўли бўйлаб ҳайдаб кетаётганида автомобиль Юсуф Беляловга бириктирилган “ЗИЛ — 431610” русумли юк машинасининг орқасига бориб урилди. “Хундай-Грейс” ҳайдовчиси воқеа жойида оламдан ўтди. Икки йўловчи эса жароҳатланиб, касалхонага ётқизилди.

9 октябрь куни соат 16 дан 10 дақиқа ўтганда Андижон вилояти Кўмакай қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида ҳам автофалокат рўй берди. Шаҳрихон шаҳри Қизил Юлдуз кўчасида яшовчи Сотволди Қамбаров “Дамас” рулини эплай олмай, машина йўлнинг қарама-қарши томонидаги бетон тўсиққа урилди. Уч нафар йўловчи турли хил тан жароҳатлари билан шифохонага ётқизилди.

СОҶА МУТАХАССИСИ ФИКРИ:

Юқорида қайд этилган ва бошқа автофалокатларнинг сабаблари турлича. Шулардан муҳимларини келтириб ўтамиз. Идора ва ташкилотлар, муассасалар, маҳаллаларда йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш юзасидан зарур чоралар кўрилмади, ҳайдовчилар ўртасида профилактик тадбирлар етарли даражада ташкил этилмади, улар томонидан йўл қўйилган қўпол қондабузарликлар таҳлил қилинмади. Пийдалар автомобиль йўлларнинг белгиланган жойларидан ўтиш қоидаларига риоя қилмаслиги, автомобиллар ҳаракати жадаллигини инобатга олмаслик,

йўлларда назорат етишмаслиги ҳам бахтсиз ҳодисалар содир этилишига олиб келади.

Айрим ҳолларда ҳайдовчилар бир-бирларига ҳурматсизлик қилишлари, йўл ҳаракати қоидаларини менсимаслик, транспортни спиртли ичимлик ичиб бошқариш, шошқалоқлик, чарчоқлик, парижонхотирлик ҳолатлари кузатилади. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Транспорт воситасини тегиншли ҳужжатларсиз бошқариш, ҳайдовчилар томонидан йўл ҳаракати қоидалари қўпол равишда бузилиши оқибатида бошқа транс-

порт воситасининг ҳаракат йўналишига чиқиб кетиши хуноқ оқибатларга олиб келиши мумкин.

Булардан ташқари, автосаройлардаги транспорт воситалари эскириб бораётгани, эҳтиёт қисмлар етишмаслиги, умумфойдаланиш автомобиль йўллари, улардаги суъний иншоотлар ва темир йўл кесимишлари ҳолатининг талабга жавоб бермаслиги ҳаракат хавфсизлигига салбий таъсир кўрсатади.

М. ҲАСАНОВ,
Республика ИИБ ЙҲХББ ташкилий-ахборот бўлими бошлиғи,
подполковник.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Ҳуқуқий таъминлаш ва оммавий ахборот воситалари билан алоқа қилиш бошқармаси раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма бўлим бошлиғи ўринбосари, подполковник С. Ғайировга акиси
ҚУРБОН аканинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадilar.

Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма ЙҲХББ моддий техника таъминоти бўлимининг бошлиғи, подполковник А. Ғафуровга қизи
Муҳаббат АКБАРОВАнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадilar.

Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби Бекобод тумани ИИБ Автотранспорт воситалари техник ҳолати, улардан фойдаланиш қоидалари ва меъёрларига амал қилишни назорат этиш бўлимининг бошлиғи, майор М. Ўринбоевга падари бузруквори
НАБИ отанинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадilar.

Сурхондарё вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма ЙҲХББ 4-сафарбарлик гуруҳи ЙПХ катта инспектори, капитан
Менгбой ХУДОЙНАЗАРОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг онла аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдирадilar.

РЎЗА ТУТИШ ҚОИДАЛАРИ

Муслмон оламида рамазон ойи давом этмоқда. Мўмин-муслмонлар ислом дини арконларидан бирини адо этишяпти, яъни рўза тутмоқдалар. Рўза туттишнинг ҳам ўзига хос қоидалари мавжуд. Улар тўлиқ адо этилсагина рўза Аллоҳ томонидан қабул этилади. Газетхонларимиз таҳририятга кўнгирак қилиб, рўза амаллари хусусидаги саволлар билан мурожаат этишяпти. Қуйида ана шу саволларга имкони борича жавоб беришга ҳаракат қиламиз.

— Нима учун ифторликда ўт тегмаган нарса билан оғиз очиш керак?

— Ифторликда, яъни оғиз очишда рўздор имкони борича ўт тегмаган нарсдан фойдаланиши Пайғамбаримиздан қолган суннат бўлиб, ўт дўзахга ишора бўлгани учун мўминлар ундан узоқроқ бўлганлари яхши деганлар. Яна бир томони, рўздор киши кун бўйи оч юрғанида ички аъзолари, яъни ошқозон ва ичаклари тозаланади. Шунинг учун бегубор нарса ейилса ошқозон учун фойдалидир. Ўт теккан нарсаларда эса истаймизми, йўқми губор бўлади. Унинг бегубор ошқозонга тушиши тиббиёт нуқтаи назаридан ҳам зарарли бўлиши қайд

этилган. Шу боис узум, хурмо каби мевалар, асал, сув билан оғиз очиш буюрилган. Шу ўринда рўза ибодатини кўпроқ тиббиёт нуқтаи назаридан қарамасдан, уни бажариш фарз эканлиги, Аллоҳнинг ризолиги учун туттишнинг эрдан чиқармаслик керак.

— Рўзани бузадиган амаллар нималардан иборат?

— Аввало инсон еб-ичиши мумкин бўлган барча нарсаларни била туриб

муддати келиб укол олса оғиз очилиб кетадими?

— Уламоларимиз рўздор киши дори ичса, танага қувват берадиган дармондори уколлари олса оғиз очилиб кетади дейишган.

— Рамазон ойида кимлар фидя бериб рўза савобини олиши мумкин?

— Аввало рўза туттиш ҳар бир мўмин-муслмон учун фарз. Рамазон ойларида рўза туттиш куч-қуввати етмайдиган қариялар, сурункали ка-

Хурмо жаннат меваси

ейилса ёки ичилса рўза очилиб кетади. Ундан ташқари эр-хотин жинсий яқинлик қилса, тиш қавагидан бирон нарсани чиқариб ейилса, тупукни оғиздан чиқариб кейин ютилса, умуман мазаси билинадиган нарсалар ютилса оғиз очилиб кетади.

— Рўздор киши бетоб бўлиб қолса ёки даволаниш

салга мубтало бўлган беморлар рўза савобини олиш учун фидя берадилар.

— Рўздор киши заруратдан сафарга чиқиб қолди, дейлик. Ифторлик қилишга ҳеч нарса топилмади. Бундай пайтда нима қилиш керак?

— Сафарга борган киши учун рўза туттиш шарт эмас, кейин каффорат рўзасини

тутиб берса бўлади. Заруратдан, тўсатдан сафарга чиқиб қолган рўздор киши ифторлик қилишга, яъни оғиз очишга егулик, ичгулик нарсаси тополмаса, ифторлик вақти келганда оғиз очиш ниятини ўқиб қўяди. Кейин таом топилганда тановул қилиши мумкин. Худди шунингдек, сахарлик қилишга ҳам таом топилмаса, рўза туттиш мақсади бўлса оғиз ёпиш ниятини ўқиб қўйиши керак. Ифторлик пайтида оғиз очиш нияти, сахарлик тугаганда оғиз ёпиш нияти ўқилмаса туттилган рўза мукамал бўлмайди.

— Фитр садақаси беришнинг қандай қоидалари бор?

— Рамазон ойида мўминларнинг Аллоҳ савобларидан баҳраманд бўлишлари учун яна бир имконият фитр садақаси беришдир. Фитр садақаси хонадондаги жон боши ҳисобига берилади. Унинг миқдори икки кило буғдой қилиб белгиланган. Буғдой ўрнига пули берилса ҳам савобга ўтади. Фитр садақаси камбағал, етим-есирларга рамазон хайити намози бошлангунга қадар бериши керак. Камбағал киши, яъни фитр садақасини бериш мўлжалланган фақир рамазон рўзасини туттишда молиявий қийинчилик сезаётгани маълум бўлса, фитр садақасини хайт намози кунигача пойлаб ўтирмай аввалроқ берса ҳам Аллоҳ савобига мушарраф бўлишликни уламолар китобларда қайд этиб ўтганлар. Фитр садақаси бериш вожиб амал бўлиб, рўза туттишда йўл қўйилган нуқсонларни тўғрилайди, камбағал, фақирларга ёрдам бўлади.

«ПОСТАДА» АНКЕТАСИ

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР, ЭЪТИРОЗЛАР

Газетадан ўрин олаётган «Болалар» ва «Спорт» саҳифалари янада ранг-баранг бўлишини таъминлаш керак. Мунажжимлар башорати ҳар доим ҳам тўғри чиқавермайди. Баъзан берилаётган суратлар ҳажми катта бўлиб, газета саҳифаларида кўп жойни эгаллайди.

Хуқуқий маслаҳатхона саҳифасининг мунтазамлигига эътиборни кучайтириш лозим. Ушбу саҳифа нафақат ички ишлар ходимлари ва балки кенг муштарийларни, қизиқтираётган масалаларни қамраб олиши керак. Танқидий мақолаларнинг деярли берилмаслиги газетанинг таъсирчанлигига путур етказди, деб ўйлайман.

Биз тоғли худудларда хизмат қиламиз. Тоғликларнинг эса ўзига хос урф-одатлари, қарашлари бор. Бундай жойларда профилактика хизматини йўлга қўйишнинг ўзига хос жиҳатлари мавжуд. Шу мавзуда ҳам туркум материаллар ёритилишини истардик.

Бекмурод ЭРҒАШЕВ,
Бойсун тумани ИИБ ХООБ инспектори, лейтенант.

Газетанинг ҳар бир сонини оиламиз даврасида мутолаа қиламиз. Айниқса, «Турмуш чорраҳаларида» рукни «Спорт» саҳифаларидан ўрин олаётган мақолаларни мунтазам ўқиб борамиз. Хабарлар ва латифалар ҳам эътибордан четда қолмайди. Оилавий муносабатларга бағишланган саҳифа ҳам ташкил этилса айни муддао бўларди. Яна бир таклифим, «Хизматларда» рукни остидаги мақолаларда ёш ходимлар, фахрийлар, уларнинг ҳаёти, ташвишу ўйлари, муаммоларига кўпроқ эътибор берилишини истардим.

Турсунқул ХУДОЙҚУЛОВ,
ички ишлар идоралари фахрийси.

Ўйлар бўйича: 1.Замин. 2. Молия муассасаси. 3. Куй, оҳанг. 4.Адабий тўғлам. 5.Ҳашарот. 6.Вафо. 7. Сабзавот экини. 8. Меваси қизил ёки қорамтир тусдаги бута ўсимлиги. 9.Фарғона вилояти тумани. 10. Тоғлик жойларда ўсувчи бир йиллик гиёҳ. 11. Оқ рангли, майин жунли қўй зоти. 12. Ем-хашак учун экилган ўсимлик майдони. 13.Сув гули. 14.Пахтани чигитидан ажратишда фойдаланиладиган кўл асбоби. 15. Таниқли ўзбек кинорежиссёри. 16. Сув тегирмони. 17. Қамишсимон бўғимли кўл ўсимлиги. 18. Ҳиндистондаги шаҳарга номдош газлама. 19. Қадимда қоғоз сифатида фойдаланилган қамишсимон тропик ўсимлик. 20. Жавзо ва Асад оралиғида жойлашган бурж. 21. «Алпомиш» достони қаҳрамони. 22. Миллий парҳез таом. 23. Курак оёқлилар туркумига мансуб сувда яшовчи балиқхўр куш. 24. Тошкент вилоятидаги канал. 25. Фаолиятга оид юқори ташкилотга бериладиган маълумот. 26. Тошкентнинг қадимий дарвозаларидан бири. 27. Осиё жанубидаги давлат пойтахти. 28. Ҳашаматли бино. 29. Қишлоқ хўжалиги асбоби. 30. Иш-улов жонивори.

Ф. ОРИПОВ тузди.

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН БОШҚОТИРМАНИНГ ЖАВОБЛАРИ

Ўйлар бўйича: 1. Вена. 2. Вега. 3. Вона. 4. Воҳа. 5. Вето. 6. Веда. 7. Вила. 8. Виго. 9. Вафо. 10. Вава. 11. Винт. 12. Видо. 13. Виза. 14. Вилт. 15. Верн. 16. Веда. 17 «Вақт». 18. Вазн. 19. Ваза. 20. Ватт.

КРИПТОГРАММА

Оқич сўзлар: 1. Бурч. 2. Баргак. 3. Бахши. 4. Сандон. 5. Қайла.
Ҳикмат: Айди: «Халқ ичра бу бир касбдур, касбни бошинга кийсанг насбдур». Гулҳаний.

<p>ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI IIV BIRLASHGAN TAHRIRIYATI</p> <p>MANZILIMIZ: 700029, Toshkent, Yunus Rajabiy ko'chasi 1</p>	<p>Bosh muharrir Aziz ERNAZAROV</p>		<p>TELEFONLAR: Bosh muharrir o'rinbosari 132-24-60. Kotibiyat 139-73-88. Muxbirlar 59-27-15. 139-77-23. Buxgalter 139-75-37. Faks 132-05-51.</p>	<p>Tahririyat hisob raqami 20210000700447980001, MFO 00421. «Ipak yo'li» aksiyadorlik investitsiyaviy tijorat bankining Mirzo Ulug'bek bo'limi.</p>	<p>• Ko'chirib bosishda «Postda»dan olinganligini ko'rsatish shart • Muallifning mulohazasi tahririyat fikriga mos tushmasligi mumkin. Maqolada keltirilgan misollar, raqamlar, ma'lumotlarning aniqligi uchun mualliflar javobgardirlar. • Qo'lyozmalar tahlil qilinmaydi va qaytarilmaydi.</p>	<p>Obuna raqamlari: Yakkas tartibda — 180 Tashkilotlar uchun — 366 Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi. Bosishga topshirish vaqti — 23.00. Bosishga topshirildi — 23.00.</p>
	<p>Bosh muharrir o'rinbosari Murod TILLAEV</p> <p>Mas'ul kotib Rahmatilla BERDIYEV</p>	<p>Navbatchi Sadriddin SHAMSIDDINOV</p> <p>Sahifalovchi Zokir BOLTAYEV</p>	<p>E-mail: uzmyd@globalnet.uz</p>	<p>GAZETA O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGIDA 2003 YIL 24 NOYABRDA 007 RAQAM BILAN RO'YXATGA OLINGAN</p> <p>Buyurtma J-001690. Hajmi — 6 bosma laboq. Bosilish — ofset usulida. 52137 nusxada chop etildi.</p>	<p>«O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi. Korxonaning manzili: Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy. — Internet va xorijiy matbuot vositalari asosida tayyorlandi.</p>	